

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám határy és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírókalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 758. Kiadóhivatal 706.

Ott tul a Dráván.

Budapest, december 12.

A horvát országgyűlést, mint előrelátható volt, ma feloszlatták anélkül, hogy a választások határidejét kiírták volna. Ezzel az a küzdelem, melyet a horvát koalíció Magyarországgal folytat, egy új stádiumba lépett s a magyar kormány hosszu, türelmes várakozás után, végre úgy látszik, erélyes cselekedetre határozta el magát.

Azért, ami történt és azért, ami történni fog, a kormányt vád nem érheti. Nincs szó elhamarkodott lépésről, hisz már április óta tart a horvát garázdálkodás s eddig is már erélytelenséget és nem tul-szigort lehetett a magyar kormány szemére vetni. Mi ebben a kérdésben a magyar kormány álláspontján voltunk. Az erőviszonyok annyira egyenlőtlenek, Horvátország annyira gyengébb mint Magyarország, hogy nekünk türelmet kellett tanusitanunk s csak a végső esetben, mikor már minden várakozás hiábavalónak bizonyult s mikor reménye sem lehetett annak, hogy a horvát-szerb koalíció észretér, volt szabad ahhoz a radikális eszközöz folyamodni, ami a horvát országgyűlés felosztatásában rejlik.

Hogy a horvát kormány mire fogja magát a továbbiakban elhatározni, azt nem tudjuk, de nem akarjuk hinni, hogy alkotmányellenes és inparlamentáris uralmat szándékozik inauguralni Horvátországban. Abból a körülményből, hogy a horvát országgyűlés az új választások ki-

írása, illetőleg az új országgyűlés összehívása nélkül történt, sokan ezt sejtik, mi azonban meg vagyunk győződve arról, hogy az a kormány, mely mögött a függetlenségi párt ül, soha és semmiféle formában alkotmányellenes kormányzásra nem gondolhat.

A horvát-szerb koalíció, mely az egész konfliktust felidézte, nem képviseli igazában a horvát-szlavon népet. Hisz nem kell egyebet tennünk, mint a zágrábi újságokat olvasni, hogy erről meggyőződjünk. Csirkefogóknak és politikai kalandoroknak vannak ott Supiló és társai nevezve s ellenük lenn Zágrábban heves harcot folytatnak a pártok. Azért, amit a magyar országgyűlésben ülő horvát képviselők tesznek, nem lehet az egész horvát népet felelőssé tenni, s azért, hogy Supiló és társai fellázdattak Magyarországgal ellen s fel akarják bontani azt az államkapcsolatot, mely Magyarország és társországai közt fennáll, nem lehet egész Horvátországra az abszolutizmus rab-bilincset ráverni.

Ez nincs a magyar kormány szándékában s nem is lehet. De azért éreztetni kell a horvátokkal Magyarország politikai tulsulyát, gazdasági fölényét s éreztetni kell azt, hogy az egész nagy-horvát eszme téboly, mert Horvátország csak Magyarország jóakarata mellett és anyagi támogatásával állhat fenn. Azt a keztyüt melyet Supilóék élénk dobtak, fel kell vennünk s azt a harcot, melyet ők erőszakoltak ránk, végig kell küzdenünk. A legnagyobb erélylyel, minden melléktein-

tetet félretéve, kíméletlenül és kérlelhetetlenül. Folytatni kell addig, mig maguk a horvátok nem jajdulnak fel s mig ők maguk nem fognak békéért könyörögni. Wekerle nemrég abban a pár szóban foglalta össze a kormány programját, hogy igyekezni fog a régi unionista pártot ismét talpra állítani Horvátországban s ha ez nem sikerül, akkor politikailag tönkre fogja tenni Supilóékat. Ez nem jelenthet egyebet, mint azt, hogy a kormány magát a horvát népet hívja segítségül a horvát koalíció ellen indítandó harcához. És ezt tartjuk mi a helyes politikának. Magának a horvát népnek kell annak tudatára ébrednie, minő veszedelmes, könnyelmű, bűnös játék az, amely Horvátország legvitálisabb érdekeivel folyt s amig ez lenn Horvátországban köz-tudattá nem válik, addig békére gondolni sem lehet és békére gondolni sem szabad.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar kormány is így gondolkozik erről a kérdésről s hogy nem abszolutisztikus rendszabályok azok, a melyekkel ezt az eredményt el akarja érní. Végre is az abszolutizmus ilyen konfliktusok elintézésére megoldást sohasem nyújt és több pusztítást visz véghez, mint a mekkora eredményt előidézni képes. De a magyar kormánynak annyi eszköz áll rendelkezésére, hogy a horvát ellenállást megtörje, hogy az abszolutizmusra nem is kell gondolnia. És minden eszközt igénybe kell venni, nem kell visszaretteni a leg-
vérzőbb sebektől sem, mert végre tiszt-

Csokonai Budapestén.

Irta: Jakab Ödön.

(Utánnyomás tilos.)

Csokonai Vitéz Mihály immár régen Aluszsza az álmát Debreczen földjében, Azóta sok tavasz nyílt és elvirágozott, Nem csuda, ha szegény megunta az álmot.

Igy esett meg aztán, hogy egyszer a minap Nagyot cselekedett az unalma miatt, Olyat követett el, minőt a halottak Csöndes országának lakói nem szoktak.

Árnyék-társaival, hogy eljött az éjféli, Kikelt sírjából halovány holdfénynél, De mikor letelt már a kiszabott óra, Nem tért meg sírjába, harmad kakasszóra.

Gondolta magában: száz esztendő alatt, Nem olyan nagy hiba, ha egyszer „kimarad”, Míg a kollégium lány cipőjét ette, Az ilyesílet ő többször is megtette.

Mit átalusznak más lakói a sírnak, Ó bizony egy napot ide fenn átvirraszt, Duna, Tisza táján hadd tekintsen szét itt, Hadd lássa: mire ment ez a magyar nép itt?

De merre forduljon? merre vegye útját? Merre kínálkozik a legtöbb tanulság? Valjon a vidéket tekintse meg már most? Vagy az egész ország szívet: a fővárost?

Sokáig töprengett, már szürkült az éj is, Hanem aztán végre határozott mégis, S mivel a szellemnek semmi sincsen messze; Felsuhant szaporán fényes Budapestre.

Amint megérkezett, lón nagy csodálkozás: Oh, seregek Ura, mekkora változás! A vén Dunát és az öreg Gellérthegyet Még csak megismerte, de semmit egyebet.

Micsoda egy város, nem a régi bezzeg! Nagy, czifra utcáin a nép csak úgy hemzseg, Mindenütt ragyogó, szép palotások, A milyenekről ő nem is álmodozott!

A merre csak halad, majdnem minden házban Teátrum, mulató, kocsmá, kávéház van, S mindenik színültig van emberrel tele, Hogy egy gombostűnek alig lenne helye.

Csupa öröm látni: hogy' mosolyog minden! Mekkora a jóllét, a gazdagság itten! Boldog ez országban a paraszt és az úr, Nincs gondja, mulathat egész gondtalanul.

S mennyi sok szép szobor megható alakja, Drága ércből öntve, márványból faragva! Kik tanítottak itt, vagy dalt énekeltek: Irók, költők dicső, új életre keltek!

Szegény Tempefői, ha mostan élnél te, Beh nem panaszkodnál erre a jó népre! Hogy megbecsülheti nagyjait ez a nép, Hogy szeretheti a költője énekét!

Hát még mekkora volt Vitéz ámulatja, Mikor a jó régi Budát bámulgatta! Új királypalota, fényesb mindannyinál! Csakhogy itthon lakik már a magyar király!

S örömben az is az eszébe villan: Az országházba is benéz, ha már itt van, Hadd hallja: miként zeng, annyi idő telve, Bölcs viták tüzeben édes anyanyelve?

Pozsonyi diétán egyszer ő is forgott, De akkor czudarul álltak ám a dolgok: Meddő diákbeszéd szolt akkor ott, régen, Amire csak visszagondolni is — szégyen!

Amint megnyitá az országház kilincset, Azt hitte: a mennybe került vissza ismét! Széles lépcsőmezők, arany, márvány, bársony, Szinte elszédült a tarka csillogáson!

Amely népnek ilyen országháza legyen, Irigyen csünghetnek más nemzetek azon; Mennyi erő, mennyi büszkeség, önérzet! Hej, e nép igazán csodamunkát végzett!

Nosza, nagy boldogan tüstént arra siet, Hol gyűlése foly a haza bölcséinek, És láthatatlanul gyöngye földi szemnek Szépen meghúzódik egyik oszlop mellett

Kezd fülelni Vitéz a szónok szavára Mi az ördög? . . . Talán nem jó helyen járna? Mert olyan különös neki ez a beszéd, Akárhogy hallgatja: egy árva szót sem ért!

tázní kell azt a helyzetet, amely tovább már tarthatatlan. A régi szabadelvű-párti kormányok mesterségesen növelték nagyra a nagy-horvát álmokat. Minthogy a szabadelvű-párti uralom alatt éppen a horvát képviselők voltak azok, a kiket a kormány mindig segítségül hívott a magyar nemzeti törekvések letörésére, a horvátok vérszemet kaptak s azt hitték, ma is még a horvát támogatás az a köszikla, a melyen a magyar kormányhatalom felépül. Éreztetni kell velük, hogy a szabadelvű párt uralma véget ért s hogy ezzel véget ért az a nagy-horvát propaganda is, a melyet cserében nagyra növesztettek a volt szabadelvű-párti kormányok.

Nem mondjuk, hogy ezt a válságot könnyű lesz megoldani. Végre is egy negyven éves rendszernek megdöntéséről van szó Horvátországban, melynek a mostani obstrukció csak fattyuhajtása. Ezt nem lehet máról holnapra kipusztítani. De a feladat nehézsége nem fog eléríteni senkit. A magyar parlamentben nem lesz egyetlen ember sem, aki a kormányt az alkotmányosság keretein belül a legerélyesebb eszközök alkalmazásában is ne támogatná s a kormánynak tudnia kell, hogy a magyar parlament a horvát ellenállás letörését követeli tőle.

Ilyen körülmények közt pedig lehetetlen, hogy a horvátok előbb-utóbb a jogellenes küzdelem reménytelenségét be ne lássák. Mert nem Horvátország jogainak csorbításáról, hanem Magyarország jogainak biztosításáról van szó.

Budapest, december 12.

A képviselőház legközelebbi ülése holnap, pénteken délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a kvóta-javaslat és a kiegyezési javaslatok.

A képviselőház bizottságaiból. A közoktatásügyi bizottság december 13-án délelőtt 11 órakor az országgyűlésben, a jegyzői szobában ülést tart. Tárgy: Előadói választás „a stájerlakói és aninai állami elemi

Hisz igaz, hogy ő már jó rég szendereg lenn, Hanem ez mégis sok, szinte lehetetlen! Változhatik a nyelv, de akkorát mégsem, Hogy ő a nyelvéből most egy szót se értsen!

Mikor aztán rájött a megjegyzésekből, Mik egy-egy bús magyar ajkán szisszentek föl, Hogy zagyva horvát szó fertőzi a termet: Egy szempillantásra minden kedve elment.

Helyébe virágos, büszke örömeinek Az elkeseredés indulatja lépett. Ilyen örültséget soha se látott még! Alig állta meg, hogy fel ne káromkodjék.

„Hát ide jutottunk? — forrongott mogorván — Hát ennyit értünk el száz esztendőnk sorján? Csalódásban töltém egész életemet, De ilyen csalódás még nem ért engemet!

Szememet le azzal a reménnyel húnytam, Hogy nyelvünk előtt még nagy hódító út van; Hitem: a magyar szó ragad a horváttra, S im, a horvát szó jött be Magyarországba!

El innen, el innen, ha ez immár így van! Sokkal jobb alunni odalent a sírban! Hátha más egyéb is, mit szemeim látnak, Világbolondító, üres hazugság csak!”

Szólt és tova suhant, oda, a honnan jött, Felkereste sírját a sok régi hant közt, S alunni, feledni, szépen visszazálla, De alig hiszem, hogy csendes most az álma!

iskolák elhelyezési költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslathoz.”

Uj főrend. A főrendiház 1907. évi december 11-én tartott ülésében az igazoló-bizottság jelentése alapján gróf Szapáry György szalók-taskonyi lakos nevét a főrendek jegyzékébe beiktatta.

Pártalakulás. Zombolyán ma délelőtt alakult meg az alkotmánypárt, amelynek elnökévé ifj. Koch Jánost, jegyzőjévé dr. Poth Jánost választották meg. Az alakuló közgyűlés sürgőnyt menesztett Wekerle miniszterelnökhöz, Andrássy belügyminiszterhez, Széll Kálmán és Karátszonyi Jenőhöz.

A kiegyezést megszavazták.

Budapest, december 12.

Az, hogy az egyszakasz győzni fog, egy pillanatra sem szenvedett kétséget, sőt az sem, hogy ez a győzelem már nem lehet messzire. A horvátok lanyhuló kedve, fogyatkozó önbizalma s ezzel szemben a magyarok gyarapodó lelkesedése egyaránt jelezte, hogy közeledik a döntő vég. Abban tehát, hogy az egyszakaszos kiegyezést ma megszavazhatta a képviselőház, éppen azért nem több, csak annyi a meglepetés, hogy ez már ma megtörténhetett. A horvátok, akik köréből tegnap még nagy harcziriadalom és fenyegetőzés hallatszott, szépen deferáltak a javaslat utjából. A zárszóra jogosult utolsó mohikánok megelégedtek rövid, pár szónyi beszéddel s azután türték, hogy a többség haladjon a maga útján s szavazza meg az egyszakaszba sűrített kiegyezést.

Mondják, hogy ezt a horvátok a Justh Gyula iránt való tekintetből cselekedték, aki a mai ülésen elnökölt s hogy illetéknéppen tüntetvén a nekik rokonszenves, enyhe kezű elnök személye mellett, tulajdonképeni céljuk az volt, hogy a szigorú alelnökök ellen tüntessenek. Mondják azt is, hogy holnaptól kezdve, a kvótajavaslat ellen előlről kezdik az obstrukciót. Mindez azonban a ma elért eredmények szempontjából nem fontos. A

lényegét tekintve, ma a horvát ellentállás elvesztette lábait alól a talajt, mert egyszerre szenvedett döntő vereséget a magyar és a horvát országgyűlésen.

A magyar országgyűlésen az történt, hogy a kiegyezés tető alá került. Mától kezdve nem fenyeget a kiegyezési ex-lex s a horvát kisebbség nem szoríthatja többé parancsoló kényszerhelyzetbe a magyar többséget. A kormány és a többség időt nyert arra, hogy a horvát lázadást teljesen letörje s addig, amíg az új sürgető terminusok megérkeznek, a kormányzás normális mentét biztosítsa.

A horvát tartománygyűlésen pedig ebben az irányban már meg is történt az első döntő lépés. Ez a kisded tartománygyűlés konventet próbált játszani Zágrábban, vad alá akarta helyezni Rakodczayt, aki a koronás királyt és a magyar nemzet szupremáciáját képviselte odalenn. Rakodczay erre természetesen azzal felelt, hogy szétkergette az egész társaságot. Ilyképpen választás lesz Horvátországban, marakodások következnek a jó, finom mandátumok körül s rossz világ jön szegény rezoluzionistákra, akik váratlanul bukkanva fel az ismeretlenségből, nagyzási hóbortjukban már valamennyien Danton és Robespier szerepében tetszelegtek maguknak. A magyar koalíció elhibázott ballépése növelte meg a derék urak szarvait, de már jönnek a szigorú megpróbáltatások, amikor ezek a szarvak letördelhetnek. Ha kell, három, négy választás is követi egymást, mert a kormány erősen rászánta magát arra, hogy végre alaposan kiirtsa a mindig kiujuló horvát bajok gyökereit.

A mai nap mérlege ezek után ez: Budapesten időt nyertünk a harcra, Zágrábban pedig máris megkezdődött a végső küzdelem. Nekünk, akik feltétlen bizonyossággal győzni fogunk, csak örülni illik azon, hogy az unalmasan elhuzódó s felette kártekonny horvát háboruban így végtére megkezdődött az utolsó, döntő csata.

Parasztészszel.

Irta: P. Hartl—Mitius.

Kopogtattak a műterem ajtaján. Stock mester festőállványa előtt állott és éppen néhány világos foltot festett a képre. Széles sávokban ömlött be a napfény és új inspirációt keltett a mesterben.

Ujra kopogtattak.

— Bejöhöt, aki künn van!

Óvatosan nyílt fel az ajtó és egy őszhajú lódenkabátos kis alak lépett a küszöbre. A szöges cipő végigkopogott a padlón.

— Adjon Isten!

— Isten hozta. Hogyan jutott ide be?

— Hát — az ajtón.

— Ezt amugy is gondoltam. Nem volt künn az inasom.

— Nem láttam én ott emberfiát!

— Végre hát — mit akar?

— Megállj pajtás, ne olyan mérgesen, nem vagyok én kéregető. Ellenkezőleg „kuncsaít” volnék.

— Kuncsaít? teringettét!

— Az ám. Akarom, hogy csinálj rólam képet! A fejemet fessed egy képre! Érted? — Tudod, én meg az anyukom megünnepeljük az ezüstlakodalmunkat és az a jó gondolatom támadt, hogy a képemet adom neki aiándékba.

— Miért nem ment fényképészhez?

— Ah, az nekem nagyon drága . . .

— Ahá, és azt hiszi, hogy a festés olcsóbb?

— Hát persze! Hiszen nem boszorkányság.

De ne beszélj velem ilyen pöffeszkedően, ezt ki nem állhatom. Csak tegezz te bátran! Én is így mondom.

Stock mester pompásan mulatott.

— Tiroli vagy, ugy-e?

— Ah dehogy, bajor vagyok; Gswendner-Lichl Elbachból. Ellbachot csak ismered?

— Nincs szerencsém.

— No látod, oda való vagyok.

— Hogyan kerültél éppen hozzám?

— A vonaton megkértem egy urat, hogy ajánljon valami festőt, aki olcsón fest és az hozzád küldött. De hallod, jó messze ide a járás — sokszor kellett még kérdezetni az uton. Szép lakásod van. Talán tied ez a ház?

— Enyém. Három éve, hogy építtettem!

— Tyűh, az áldóját! Soh'se hittem volna, hogy a meszelés és festés ennyi jövedelmet hajt. De kérlek, láss hozzá, mert nekem nincs sok időm!

— Talán mindjárt meg akarsz várni a képet? Ilyen gyorsan nem megy ám a dolog. Különben is — az az ur a vonaton bolonddá tartott — én nem is vagyok arczképfestő.

— Ugyan ne hazudozz! Hát ez itt micsoda? Rámutatott egy mitológiai vázlatra.

— Ez a vadászat istennője Diána, a kíséretével!

— Ez egy istennő? Fehérszemélynek néztem. Persze csodálkoztam rajt egy kicsit, hogy olyan kevés ruha van rajta. Már nekem jobban tetszik ott az a vadász. Nem, talán — de bizony Isten — ez a mi hercegünk?!

— Igenis, ő az!

— És ő saját maga eljött hozzád ide?

— El bizony, minthogy e célra nem küldhetett helyettest!

— No hallod! te jól értheted a mesterségedet, így hát jó helyen járok. Csak azt ne hazudd, hogy nem tudsz arczképeket festeni.

A széttiport hangyaboly.

— A horvát tartománygyűlést feloszlatták. —

Budapest, december 12.

Amit a magyar politikai élet minden beavatott szemlélője előre sejtethetett, ma bekövetkezett: Rakodczay bán egy erélyes lépéssel széttiporta a zágrábi hangyabolyt. A horvát tartománygyűlést feloszlatták. Magát a feloszlást természetesen botrányos jelenetek előzték meg, izgalmas hecczek színhelye volt az a kis rozoga épület, amelyik Zágráb főterén megyeházából avánzsírozott országgyűlési palotává. Meg sem akarták hallgatni a király és a magyar kormány emberét, kvalifikálhatatlan sértéseket vagdáltak a Rakodczay fejéhez, mintha még most, az utolsó percben is azt akarnák dokumentálni, hogy amint a királyi kézirat a feloszlás indokul felhozta, ez a gyűlékezett valóban nem alkalmas és nem eléggé érett arra, hogy fontos országos ügyek intézése rájuk bízassék.

A horvát tartománygyűlés ezzel a zajos és izléstelen fináléval befejezte rövid és dicsőtelen pályafutását, csak az a negyven ember éli még túl — legalább egy darab időre a csufos véget — aki arra jogosult, hogy az új tartománygyűlés megalakulásáig Horvátországot a magyar parlamentben képviselje.

A horvátok nagyhangú kommunikében kiáltják világgá, hogy Rakodczay rendszabálya nem lepte meg őket s hogy az új választásoktól nincs okuk tartani. Zavart ijedelmük azonban megczáfolja ezt a hangos, önbátorító beszédet. A mai zágrábi ülés — amelyiken heves összekocczanások voltak a szerb-horvát koalíció tagjai és egynémely Starcevic-pártiak között — előjele annak, hogy a koalíciónak az új választáson nemcsak a bán, hanem a Starcevic-párt ellen is késhegyig menő harcot kell folytatnia. Ennek a harcnak eshetőségei kiszámíthatatlanok, de valószínűnek lehet tartani a zavarcsinálók végveszedelmét, mert a bán és a magyar kormány elszántan lát neki, hogy a horvátországi zavaros állapotokat rendezze s az odavaló közvéleményt a politikai

kalandorok befolyása alól kiszabadítsa. Ha nem sikerül ez az első választáson, az elsőt követni fogja a második és a harmadik választás, egészen addig, amíg olyan többség kerül be a tartománygyűlésre, amelyik kellel tekintettel lesz a Magyarországgal való viszony követelményeire. A magyar közvélemény mindenestre megnyugvással veheti tudomásul, hogy a Dráván túl az erély politikája s a könyörtelesen nagytakarítás ezennel megkezdődött.

Részletes értesítéseink a zágrábi eseményről s azokról a dolgokról, amik ezzel kapcsolatban Budapesten történtek, itt következnek:

Csendes az utca.

Ma reggel Zágráb külső képe ez:

Városszerte be vannak zárva az üzletek, a kávéházak, vendéglők, az utcákon élénk a forgalom, a kaszárnyákban készen áll az egész helyőrség, lépten-nyomon rendőrség czirkál és elzárja a Márkus-térre torkolló utcákat, csak olyanokat bocsátanak át a kordonon, akiknek belépti-jegyük van a tartománygyűlés karzatára. A munkások reggel 10 órakor teljes számban együtt voltak az Illicán és pontban 10 órakor megkezdődött a felvonulás a Márkus-térre a tartománygyűlés elé.

A vármegyeházának, ahol a tartománygyűlés ülésezik, emeleti karzatát az utolsó zugig ellepte a közönség. A külföldi hírlapíróknak külön páholyt tartottak fönn. Benn a palotában élénk az élet, sok képviselő van az ablakoknál és nézik a munkástömegek felvonulását, amelyek tüntető körmenetben, az általános választói jogot élve, tömött sorokban és nagy rendben haladnak el a tartománygyűlés háza előtt. Időközben Sadluka képviselő vezetésével a munkások egy küldöttsége megjelenik a tartománygyűlés elnökénél és kérvényt nyújt át, amelyben az általános választói jog behozatalát sürgeti.

A folyosón már korán gyülekeznek a képviselők. Az ülés napirendje előtt fel fogják olvasni a beérkezett irományokat, amelyek között van egy törvényjavaslat az 5 havi indemnitásról, továbbá Elegovic indítványa arra vonatkozólag, hogy a tartománygyűlés nyilvánítsa semmisenk és érvénytelennek Horvátországra nézve a vasuti szolgálati pragmatikát, azután egy indítvány a tartománygyűlés házszabályainak módosítása czéljából és Frank Vladimír indítványa az általános választói jog behozatala érdekében.

A vármegyeházán horvát nemzeti lobogót len-

get a szél. A munkások tüntető körmenete egyre tart, de a rendet sehol se zavarják meg, csoportosulások sehol sincs, a demonstráló munkásnép csendben vonul vörös zászlók alatt a Márkus-térre, a tartománygyűlés előtt ezer meg ezer torokból hangzik a zsvívó az általános választói jogért, aztán nyugodtan hőmpölyög tovább az impozáns tömeg, amely az Illicának egész szélességét ellepi. A körmenet végén a diákság halad négyes sorokban és éltezi az általános választói jogot.

Küldöttség a Ház elnöke előtt.

Délelőtt fél 10-kor megjelent az országgyűlési épületben a keresztényszocialista munkások küldöttsége Sadluka képviselő vezérlete alatt és átnyújtotta az elnöknek memorandumát. Az elnök röviden azt válaszolta, hogy mindent meg fog tenni, hogy igazságos kívánságaik kielégítést nyerjenek.

Fél 11-kor megérkezett a szocialdemokraták menete, amelyben mintegy 10.000 munkás vett részt, akikhez az egyetemi ifjúság is csatlakozott. A szocialdemokraták memorandumát dr. Frank Vladimír, dr. Lorkovics, dr. Pribicsevics és dr. Vinkovics irták alá. Lorkovics képviselő a küldöttséget a nagy tanácskozási terembe vezette és Medakovics elnökhöz beszédet intézett, amelyben a következőket mondta:

— Az országgyűlési épület előtt ezernyi jognélküli munkás áll, amelyeket a jelenlegi küldöttség képvisel. Én és elvtársaim csatlakozunk a küldöttség kívánságaihoz. Meg vagyunk győződve, hogy a mai választási rendszer hátráltatja érdekeinket. Az a szocialista igazságtalanság, amely a jelenlegi választói törvényben megnyilvánult, nagy kárát okoz a politikai szabadságnak.

Azután a szocialdemokraták vezetője szólt, akikhez dr. Goldner, Garbai és Buchinger magyar szocialisták is csatlakoztak. Bukseg a munkások vezére kijelentette, hogy a jogtalan munkások ezrei nevében követeli, hogy az egész nép képviselői kerülhessenek be a parlamentbe. Nemzeti öngyilkosság az — mondta többek között — ha az országgyűlés, amely a mai választási törvényen alapul, államjogi kérdéseket akar megoldani. Az országgyűlés előbb az egész népakarat kifejezése kell hogy legyen. A nép kívánja, hogy az országgyűlés az általános választói jog alapján alakuljon. Medakovics erre a következőket válaszolta:

Igen szívesen veszem át memorandumukat és be fogom nyújtani az országgyűlésen. Különös örömmel tölt el, hogy a képviselők is csatlakoznak a memorandumhoz és ezzel önk-

A festő jóízűen nevetett.

— No hát Gswendner-Michl — mondta — ülj le ide, vázlatot készítek majd a fejedről.

A paraszt sarokba helyezte vörös esernyőjét és leült a székre.

A festőnek könnyen siklott az ecsetje. A modellje mesésen csunya volt és apró markáns vonásai nagyon könnyítettek a munkáján. Tíz perc múlva készen volt vele.

— No hát Michl, nézd meg ezt!

— Ne tréfálg — ilyen ronda nem is vagyok én!

— Nagyszerű alak. Még azt kívánja, hogy idealizáljam az ábrázatját.

— Az ám „pajtás”, éppen ilyen „ronda” vagy! Pompás tanulmányfejed van. Ha valaki „szép fiú” volnál, nem is fáradtam volna azzal, hogy lefesselek!

— Ugy! Hát amiért olyan csunya vagyok, azért tetszem neked?

— Azért bizony!

— Hát most csináld készen, vedd elő a festékes ibrikeidet, mert nincs ám időm ilyen soká várni!

— Ohó, pajtás; nem vagyok én gyorsíestő. Gyere el holnap és holnapután ebben az időben, akkor reményilem, már átadhatom neked a képet.

A paraszt megvakarta a fejét.

— Holnap — és holnapután? De hisz nekem még ma este otthon kellene lenni!

— Ilyen gyorsan nem lehet. Csak maradj itt és nézd meg Münchenit. Ami költséged van, behajthatod a képen. Kivételesen olcsón számítom majd neked.

Stock mester mosolygott, hirtelenül jó gondolata támadt.

Néhány nap múlva „általános megelégedésre” készen volt a kép. Gswendner-Michl kívánatának megfelelően az orr vöröses színét halványította és az ezüstgombokat fényesebbre festette a mester.

Ma kellett eljőnie, hogy átvegye a képet. A műteremben néhány jókedvű festő is volt, hogy megismerjék a sikerült arcképvázlat eredetijét.

Tizenegy órakor kopogtattak az ajtón.

— Tessék!

— Adjon Isten!

— Isten hozta! Isten hozta!

Az urak kezét fogtak vele.

— Hát itt volnék!

— A képért jöttél? — Hja, de még nem száradt meg egészen, óvatosan bánj vele, vigyázz reá!

— Meghiszem azt. Az egész uton ki sem teszem a kezemből. Kérlek, hadd nézzem meg még egyszer! — Hé — miféle vörös krix-krahot festettél ide a gyomromra?

— Ez így való, ez a festő neve!

— No hallod — ezt hátul felirhattad volna, ahol nem látja senki.

— A név adja csak meg a képnek az értékét — mondta az egyik fiatal festő.

— Ugy? Gondolod? Akkor nem bánom. No hát, ez a fei nem is olyan rossz, meg vagyok elégedve veled, pajtás. Milyen vig pofám van. Hát most — mit fizessek érte?

Stock mester a barátai felé hunyorgatott.

— Mert te vagy és mert megígértem, hogy kivételesen olcsón csinálom, mondjuk — 1000 márkát!

— Hahaha!

A Gswendner-Michl az egyik fiú felé ferdén

tette fejére a zöld kalapot és fiúöröszve igyekezett az ajtó felé.

— Megállj! Előbb fizetni pajtás! Nem szokás híres festőnél megíestetni egy arcképet — és fizetség helyett megszöknöd!

— Hallod-e, ilyen tréfiához keress magadnak butábbat nálamnál. 1000 márkát — jó volna!

— Ez nem tréfa. Kérdezd csak meg az uraktól, nem-e kapok ilyen arcképtanulmányért bárkitől 2—000 márkát!

Az urak nagyon komoly arccal igazolták a mester szavait.

A paraszt kapaszkodott. Forgott vele a világ.

— Milyen árat képzeltél te? Mondd ki nyíltan, mennyit szándékoztl fizetni?

— Hát azt gondoltam, hogy lesz 1 márkát 50 fillér vagy legfeljebb 2 márkát, de 1000 — kérelek szépen — ez nem is létezik. Ez nem is lehet. Ezt a rendőrség sem engedné. Hiszen ez valószínűleg parasztfogás volna!

— Hallod Michl, ha szemtelenkedel, becsukatlak. Amíg a börtönben ülsz, majd elhajtattja a végrehajtó a tehenedet. Ami meg van rendelve, azt ki muszáj fizetni!

Michl megjéjt.

— Nem is tehened azok, instálom! — hazudozott — kecskéim vannak csak, sovány kis gidák. Ettől nem hisznek meg az urak. Csak nem fogod azt megcselekedni! Kisbirtokos vagyok csak! A feleségemet nyomban megütné a guta, úgy megjéjdné szegény!

— Megengedem, hogy ez kicsit zavarná az ezüstlakodalom ünnepségét. De a szegénységedet nem hiszem el. Tul nagyok az ezüstgombaid!

— Festő ur, instálom — régi dolog — a leg-

kel való szolidaritásuknak adtak kifejezést. Uraim! Önök militáriszerű fegyelmezettségük által, amelyre büszkék lehetnek, impozáns tüntetést hoztak létre az általános választójog érdekében. Ugyanazt, amit önök ma tesznek, tették a magyarországi szociáldemokraták is a magyar képviselőház összeülésekor. A különbség azonban az akkori és a mai nap között igen nagy. Ott a kormány és a parlament minden feltételnek ura, amelyekkel az általános választójogot megalkothatná, de még sem teszi meg. Nálunk azonban az összes pártok jelszavukká tették az általános választójog követelését. Ez a követelés helyet foglal összes pártjaink programjában és ezzel a követeléssel ment a horvát-szerb koalíció is a választási küzdelembe. Mi mindig a választói reformot tartottuk az országgyűlés legfontosabb feladatának. Ennek értelmében elfogadtuk annak idején Lorkovics azon javaslatát is, mely szerint bizottság küldetik ki, mely a kormányval párhuzamosan dolgozzék az általános választójog megvalósítása érdekében. Petrisics (Starcevic-párti) képviselő javaslatát, amely ebben a szellemben volt tartva, ugyancsak e bizottság elé utaltuk. A bizottság tartott is már két ülést és azon volt, hogy az általános választói jogra vonatkozó kívánságát a lehetőség szerint előbbre vigye. Mi tudjuk azonban, hogyan történt, hogy ez a bizottság megletta akadályozva abban, hogy dolgozzék és mi okozta, hogy az országgyűlés nem volt képes e kérdésben nyilatkozni és állást foglalni. Ez a nagy különbség, amely a budapesti és a mi országgyűlésünk között van. Budapesten nem valósítják meg az általános választói jogot, habár ez lehetséges volna, talán éppen azért, mert felülről akarják. Mi azonban küzdünk a megvalósításáért, mert a nép így kívánja. A jelenlegi választói törvény szerinti választók száma elenyészően csekély a fogatlan nép tömegével szemben, amely a népképviselőben nem tudja kívánságait tolmácsolni. Pedig csak az a parlament, amely a népszéles rétegein épül, rendelkezik a nemzet államjogi helyzetének megszilárdítására és biztosítására szükséges feltételekkel. Csak ily parlament teremtheti meg a kulturális, gazdasági és politikai fejlődés előfeltételeit. Az önök memorandumja buzdítás lesz nekünk arra, hogy az országgyűlésen az önök törekvései irányában működünk és azokat a lehetőség szerint mielőbb elintézzük, ami nekünk is hő kívánságunkat képezi. Üdvözlétemet elvtársainknak.

szegényebb embernek vannak a legnagyobb burgonyái! De ne beszéljünk össze-vissza — itt hagyom ezt a képet, jó lesz? — csaljon meg vele más valakit!

— Michl, Michl! Ne szemtelenkedj! — kiabálták kórusban a festők.

Erre letérdelt a paraszt és könyörögni kezdett, hogy engedjék el, úgy se tudja már ijedségében, hogy mit beszél.

— Ez már beszéd! — szólt nevetve Stock mester.

— Ha alázatos leszel, megbocsájtom a rendtelenségedet és ráadásul még odaajándékozom neked a képet.

— Bizony Isten?! Michl nagyot kurjantott.

— Persze, hogy persze. Hiszen készítettem a magam részére is néhány vázlatot a te furfangosan buta töködről, amiket majd csak értékesíthetek valahogy!

— Igazán? Csak bolonddá tartott hát? No, a halálos ellenségemnek se kívánom ezt a nagy ijedséget! De hát mert már elmúlt, szépen köszönöm — és kérem, bocsásson meg nekem? Ezzel már künn is volt.

Nagyon sietett elhagyni ijedségének színhelyét.

A legközelebbi vonattal hazautazott. Az arcképet nagy óvatossággal maga mellé támasztotta.

Vele szemben állt egy vadászruhás uriember, aki megkérte, hogy mutassa meg neki a képet.

— Terringtét! Hiszen ez egy Stock! — mondta. — Mesés festmény! Rögtön 500 márkát adnék érte!

A Michl kidüllesztette a mellét.

— Mit gondolsz az ur! Magamnak ezerben van!

A tartománygyűlés

Kezdődik az ülés.

Közben láрма és füttyszó hallatszik föl az utcáról: megérkezett Rakodczay bán és titkára, ő ellene tüntet az utca népe. A bánra a demonstráció nincsen semmi hatással. Mosolyogva, nyugodtan száll ki a kocsiból, felhalad a lépcsőkön s az elnöki helyiség felé tart, ahol külön szobát rendeztek be számára.

A képviselők az elnöki tanácskozó-teremben gyülekeznek és készülődnek az eseményekre.

Háromnegyed 11 órakor Salavary titkár csönget, a képviselők betódulnak a terembe. Érdekes kép. A koalíciókörös szegfűvel gombyukukban lépnek be, a többi képviselőnek nincs jelvénye.

Az ülést háromnegyed 11 órakor nyitották meg. A teremben nagy zibongás uralkodik. Nagy nyugtalanság közepette nyitja meg Medakovics az ülést és bejelenti az előterjesztések során, hogy a kormány törvényjavaslatot terjesztett be, melyben öthavi indemnitást kér. Az indítványok között van egy, melyet dr. Frank József jelentett be, de amelynek tartalma még eddig ismeretlen.

Rakodczay belép.

Nyomban ezután dr. Rakodczay bán belép az ülésterembe. Amidőn megjelenik, óriási zaj keletkezik, amelyben a Starcevic-pártiak és a koalíció képviselői vesznek részt. Egyes kiáltásokat hallani a karzatról is, amely különben nyugodt magatartást mutat. Rakodczay bán mosolyogva néz a lármázó képviselőkre, ezután mosolyogva leül és czeruzájával játszik. Leginkább a Starcevic-pártiak zajognak.

Pisacics képviselő: Le vele!

Elegovics képviselő: Le Kossuthal!

Medakovics elnök hasztalan cseppet és hiába igyekszik a rendet helyreállítani.

Petrisics Starcevic-párti képviselő: Le a zsoldossal! Ki vele!

Popovics Dusán: Halljuk az elnököt!

Medakovics elnök: A pillanat oly komoly, hogy a karzatot a leghatározottabban figyelmeztetnem kell, hogy nyugodtan viselkedjék, mert a legesekélyebb tüntetésre elrendelem a karzat kiürítését.

Végre sikerül az elnöknek a rendet helyreállítani, amire megkezdik az iratok felolvasását. Ezek felolvasása közben ott, ahol arról a királyi leiratról van szó, amelylyel az országgyűlést júliusban elnapolták, nyugtalanság támad a Starcevic-pártban.

A paraszt felesége nagyon örült a sikerült arcképnek. Főleg mikor megtudta, milyen értékes ajándékot képez.

— Michl — mondta — ingyen csak a halált kapni és az is az életünkbe kerül. Ennek a nagy-lelkű urnak kellene valami ajándékot küldeni!

— Igaz — de nehéz lesz. Tudod, a városi uraknak mindenük van. Mit adjunk hát?

— Hát valamit, amit a városban nem kaphatnak olyan könnyen. Egy szép özbakot és egy kis özikét is!

— Ha gondold, nem bánom! Még ma beszélék az erdész urral!

Este kérde az asszony:

— Beszélte az erdészszel?

— Még nem. Még meggondolom magam. Ilyen özbakot nem tudunk megfizetni. Ugy hiszem, elég lesz egy kis özike is!

— Hogyne! Hát vegyél egyet!

Másnap kérde az asszony:

— Elküldted már az özikét?

— Ne süssess mindig. Meggondoltam magam, méinkő nagy darab az ilyen özike. Mit gondolsz, nem volna jobb egy szép nyulacska?

A parasztasszony nevetett, de nem szólt semmit.

Délután egy pár foglyot hozott haza a paraszt.

— Mit akarsz ezekkel?

A festőnek küldöm, a nyulak rémdrágák voltak!

A csomagolásnál még meggondolta a dolgot. — Te, hallod — egy fogoly is elég lesz — mit gondolsz?!

— Isten nevében — de küldd el mindjárt, mert ha még egyszer meggondolod, még veréb lesz a fogolyból!

Zatluka: Ezt Kossuth tette!

Elegovics: Abczug Kossuth! (Zaj és kiáltások a Starcevic-pártban: Le a kiegyezéssel!)

Medakovics elnök csönget és kéri a képviselőket, hogy maradjanak nyugodtan.

Starcevicsek az elnök ellen.

Az irományok felolvasása folyamán Medakovics elnök enuncziálja, hogy az a leirat, amely annak idején az országgyűlést elnapolta, nem hozzája, hanem a bánhoz érkezett. (Felkiáltások a Starcevic-pártiak részéről: Ő nem bán!)

Elegovics: Le a kiegyezés alapján kinevezett bánokkal!

Medakovics elnök: Ezért tehát a hivatalos lap után értesítettem az országgyűlés tagjait az országgyűlés elnapolásáról.

Az elnök beszédének további folyamán kijelentést tesz arra nézve, hogy miért hívta annak idején egybe az országgyűlést július 17-re. Kijelenti, hogy ezt az állam érdeke tette szükségessé a budapesti képviselőház eseményeivel kapcsolatban. (Lárma a Starcevic-pártiaknál. Felkiáltások: Nincs közösség Magyarországgal!) valamint az ezután bekövetkezett eseményekkel kapcsolatban, azonban az elnökség elnapolása daczára megszakították az országgyűlés munkálatait. A szolgálati pragmatikára vonatkozó törvény (Lárma a Starcevic-pártiaknál: Pfuj! Le Kossuthal!)

Medakovics elnök: Kérem, ne méltóztassanak az elnököt félbeszakítani!

A Starcevic-pártiak tovább zajonganak.

Zatluka képviselő: Itt a horvát országgyűlésen és nem a magyar képviselőházban kell jogainkat megőrnünk!

Medakovics elnök folytatva: A szolgálati pragmatika idézte fel Magyarország és Horvátország között az államjogi konfliktust, az alkotmányt ez a törvény a legszembetűnőbben megsértette és pedig legszembetűnőbben megsértette és pedig legszembetűnőbben megsértette és pedig megsértette meg bennünket. Gróf Pejacevich bán és a horvát kormány annak idején azonosították magukat a koalíció álláspontjával. Amidőn a közös kormány nem tudta ellenállásukat megtörni, előidézte a horvát kormány bukását és a magyar parlament csak a házszabály megsértésével tudta a szolgálati pragmatikára vonatkozó eme törvényt egy szakaszban elfogadtatni.

Elegovics: Ön a pártjának álláspontjáról beszél! Pedig ön az egész országgyűlés elnöke!

Frank Vladimir, aki a jegyzői tisztet tölti be, izgatottan felugrik helyéről és az emelvényről lemegy ezzel a felkiáltással: Ezt nem tudom tovább hallgatni. (A Starcevic-pártiak tovább lármáznak.)

Medakovics elnök: A kiegyezést már többször sértették meg és ezen ügyeket mindenkor regnikoláris bizottságok után igyekeztek elintézni. Láttuk azonban, hogy e kísérletek eddig soha sem jártak eredménnyel; mindaddig, amíg a kiegyezés nem fog felülvizsgáltatni és amíg alkotmányunknak az eddigiekhez hasonló megsértése nem fog kiküszöböltetni, delegátusaink a leghatározottabban fogják folytatni a küzdelmet a közös országgyűlésen.

Dr. Horvát képviselő: Menjen a képviselői pad-sorokba, ha prátia szempontjának akar kifejezést adni!

Medakovics elnök: En itt az egész országgyűlés hangulatának adok kifejezést!

A Starcevic-pártiak: Ez nem igaz! Le a kiegyezéssel! Nem ismerjük el a kiegyezést!

Medakovics elnök: Országgyűlésünknek mindenestre megvan az a joga, hogy e kérdésben állást foglaljon. (Helyeslés a Starcevic-pártiaknál.) Azt hiszem, az önök nézetének adok kifejezést, ha kijelentem, hogy az országgyűlés egybehívása azért történt, hogy a szolgálati pragmatika ellen állást foglalnia módjában legyen. (Helyeslés a Starcevic-pártiaknál. Felkiáltások: Ugy van!) A horvát országgyűlést nem szabad ignorálni.

Azután folytatják az irományok felolvasását. A kinevezési okmányok felolvasása alatt a Starcevic-pártiak körében zaj keletkezik, mert azt hiszik, hogy már megemlítették Rakodczaynak bánna való kinevezését. Dr. Frank az elnöki emelvényre megy és az elnöknek iratot nyújt át. Az elnök erre kijelenti, hogy

Dr. Frank képviselő szót kér Rakodczaynak horvát bänná való kinevezéséhez.

Ezután a beterjesztett sürgősségi indítványokat olvassák fel. Masuranik és társai sürgősségi indítványa a szolgálati pragmatika törvénye ellen tiltakozik és kijelenti, hogy e törvény által megsértették a magyar-horvát kiegyezési törvényt. A javaslatnak törvényerőre lépését semmiéle törvényes eszközzel sem lehetett — ugymond — megakadályozni, mert a közös kormány a magyar állam egységének álláspontjára helyezkedve, keresztülvitte, hogy a magyar nyelvet államnyelvnek tekintsék. A javaslat ezután a bán kinevezése ellen tiltakozik és azt indítványozza, hogy a bán, minthogy kinevezésének elfogadása által az alkotmány ellen vétett, vád alá helyezték.

Ez a határozati javaslat hivatkozik a bán felelősségéről szóló 1874-iki alaptörvényre és a bán azért vádolja:

1. hogy a bán méltóságot olyan feltétel mellett fogadta el, hogy Horvátországban is jogerőre emeli a vasutas pragmatikában törvényellenesen Horvátországra is kiterjesztett magyar nyelvet és hogy a méltóságot éppen abban az időben fogadta el, amikor az előbbi bán éppen e kérdés miatt hagyta el állását és amikor a még megoldatlan kérdés körül Horvátország képviselői a leghevesebb harcot folytatták a közös országgyűlésen;

2. hogy akkor, amikor a horvát országgyűlésnek döntenie kellett volna e vitás kérdésben, kijárta az országgyűlés elnapolását és ezzel megakadályozta a horvát országgyűlést abban, hogy kebelében kiküldött képviselőivel szemben álláspontját kifejtse, valamint, hogy a törvény szentesítése előtt legfelsőbb helyen is óvat emelhesse a vasuti pragmatika ellen és az alaptörvény megvédése érdekében;

3. hogy elfogadta a bán méltóságot azzal a kifejezett feladattal együtt, hogy Horvátországban érvényt szerezzen a magyar állam egységének, melyet Horvátország alaptörvényei nem ismernek. A vád alá helyezési indítványt a koalícióhoz tartozó valamennyi képviselő és virilista aláírta.

Elegovics (Starcevic-párti) képviselő sürgősségi javaslata szintén a szolgálati pragmatika ellen tiltakozik, amelyet semmisnek nyilvánít. (Nagy tetszés a Starcevic-pártnál.)

Bosniak Starcevic-párti képviselő egy sürgősségi javaslatban a házszabályok olyatán megváltoztatását kéri, hogy ezentul ne lehessen képviselőt az ülésekről kizárni.

Frank Vladimír képviselő sürgősségi indítványt nyújt be, amely egy 11 tagú küldöttség kiküldését kéri a választási reform előkészítése érdekében.

Dr. Frank Józsefnek sürgősségi indítványát olvassák fel ezután, amelyet Frank már előzőleg nyújtott át az elnöknek és amelyben kéri, hogy a Rakodczay bänná történt kinevezéséről szóló királyi kéziratot olvassák fel, hogy azt a horvát alkotmány szempontjából bírálat tárgyává tehessék.

Tüntetés Rakodczay ellen.

E javaslat felolvasása után Rakodczay bán felemelkedik helyéről, hogy felszólaljon, miután az elnök megadta neki a szót. Amint a bán felkel a helyéről, óriási zajba tör ki úgy a Starcevic-párt, mint a koalíció. Egész özőne a támadó kiáltásoknak zudul feléje, mint: Nem hallgatjuk meg! Ki vele!

A bán gunyos mosolylyal nézi a képviselőket, anélkül, hogy egy szóval is válaszolna kiáltásaikra. A folytonos zaj közepette az egyes képviselők, akik mindannyian üléseik előtt állanak, egyre közelebb és közelebb mennek a bánhoz. Még a karzat is résztvesz a tüntetésben, csak a nemzeti párt ül nyugodtan helyén. A szűnni nem akaró zaj közepette az elnök felfüggeszti az ülést.

A szünet alatt izgalmas jelenetek játszódnak le az elnök és a Starcevic-párti képviselők közt. A Starcevic-párti képviselők élénk szemrehányást tesznek az elnöknek amiatt, hogy a bánnak megadta a szót.

A királyi kézirat.

Az újból megnyitott ülésben Medakovic jelentti: Rakodczay bán ö exczellenciája királyi kéziratot öhajt felolvasatni.

A teremben leirhatatlan kavardás támad.

Rakodczay diszruhában jelenik meg a teremben, feltett kalppal. Elfoglalja helyét, átnyújt az elnöknek egy királyi kéziratot és ebben a horvát országgyűlés feloszlata rendeltetik el.

Elnök: A kézirat hódoló tisztelettel tudomásul vétetik. Ezzel az ülést berekesztettnek jelentem ki.

Az összes jelenlevő képviselők a Leppanassa domovina című dalt éneklék el. A bán folytonos szidalmazó kiáltásokkal illetik, a teremben leirhatatlan lármá és zaj, hosszú idő mulik el, míg a képviselők széjjelvonulnak.

Persic és Horvát képviselők egész a gyorsírói asztalig mennek és onnan kiáltanak az elnökhöz:

— A magyar képviselőház elnöke nem így cselekedett, mint ön.

A Starcevic-pártiak egyre lármáznak.

Horvát az elnökre kiált: „Szégyelje magát!”

Tomac képviselő, egy magas, szikár pap, a házszabályokkal kezében az elnökhöz rohan és ráordit: „Olvassa el a házszabályok 39-ik szakaszát!”

Elegovics képviselő a távozó Medakovic után ezeket a szavakat kiáltotta:

— Az Isten verje meg a magyarokat!

Fél 2 óraker a bán elhajtotta a tartománygyűléstől, az utcákon végig, amelyeken kocsjai elvonult, daczára az óriási csendőri készültségnek, nagy tömeg abczugolta:

— Dole bán! (Le a bánna!) — kiáltották mindenfelől, az ablakokból, a boltokból, a házak kapuiból.

A királyi leiratok.

A dr. Rakodczay horvát bánhoz intézett királyi leirat a következő:

Királyi jogunknál fogva felhatalmazzuk önt, hogy a Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok országgyűléseihez intézett, mellékelt királyi leirat felolvasásával az országgyűlést nevémben feloszlattnak jelentse ki. Együttal felhatalmazzuk önt, hogy a jövő országgyűlésre a törvény értelmében új választásokat írjon ki és nekünk ama nap megállapítására vonatkozólag, amelyen az említett királyságok új országgyűlésének össze kellene ülnie, megfelelő javaslatot terjeszzen elő. Egyebekben ön iránt királyi kegyelmünkkel továbbra is hívek maradunk. Kelt Bécsben, 1907 december 8.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Rakodczay s. k.
Josipovich s. k.

A második, a Horvátország-Szlavónia és Dalmácia királyságok országgyűléséhez intézett királyi leirat a következő:

Miután meggyőződünk arról, hogy Horvátország és Szlavónia királyságok országgyűlésében oly állapotok állottak be, hogy hasznos és gyümölcsöző munkát nem lehet remélni, habár a szorgalmas és zavartalan törvényhozói működés eminens érdeke volna a nekünk kedves Horvátország és Szlavónia királyságoknak, elhatároztuk a Horvátország, Szlavónia és Dalmácia országgyűléséről intézkedő 1870. évi 2. t.-cz. 13. §-ának rendelkezései alapján a jelen országgyűlés feloszlataát, kikhez egyébként királyi kegyelmünkkel és barátságunkkal továbbra is hívek maradunk. Kelt Bécsben, 1907 december 8.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Rakodczay s. k.
Josipovich s. k.

Feloszlata után.

Az országgyűlés ülése után a horvát-szerb koalíció tagjai ülést tartottak, amelyen a helyzetet s a teendő lépéseket beszéltek még. A magyar országgyűlés horvát képviselői ma este ismét visszautaztak Budapestre, hogy mint a „Pokret” jelenti, folytassák az obstukciót. Ma délután hat óraker a haladó párt végrehajtó bizottsága is ülést tartott. Este a magyar képviselő-

ház horvát tagjai tiszteletére diszbankett volt a Royal-szállóban. A Starcevic-párt is ülést tartott az esti órákban, amelyeken a helyzetről tanácskozott.

Horvát részről így itélik meg a helyzetet:

A horvát országgyűlés feloszlataának híre és a feloszlata körülményei a horvát képviselők körében nem okozott meglepetést. Számítottak ezen eshetőségre és már előzőleg foglalkoztak a bekövetkezendő választási harczzal. Tudják igen jól, hogy megszaporodva kerülnek ki a választási küzdelemről, (?) mert remélik, hogy nemcsak a nemzeti pártiaktól, de még a Starcevicsektől is el fognak hódítani kerületeket, mivel dr. Franknak Wekerle miniszterelnöknél tett látogatása még a Starcevic-párt körében is egyes érzelmekeket keltett. A horvát képviselők legnagyobb része már az esti vonattal érkezett vissz Budapestre, a többiek holnap reggel jönnek úgy hogy a holnapi képviselőházi ülésen a koalíció valamennyi tagja újból teljes számmal jelen lesz. Az obstukciót folytatják és a kvóta-javaslatához valamennyien felszólalni szándékoznak. Az obstukció fegyverét, mint mondják, letenniök nem szabad, míg álláspontjukat nem érvényesítették. Ehhez annál inkább ragaszkodnak, mivel most már bizonyosra veszik, hogy a volt nemzeti pártiak közül egyetlenegy jelölt sem fog akadni, aki a bán politikájával merne bele-menni a választási küzdelembe. Az itthonmaradt képviselők Zágrábba a következő üdvözlő táviratot küldték:

Dr. Medakovic országgyűlési elnöknek
Zágráb.

Előrsüinkről, melyen megtartottuk hadi állásainkat, fogadjátok elismerésünk, csodálatunk és üdvözetünk kifejezését. Supiló, Lukinics, Tuzkán, Budiszavljevics, Banjanin, Zagorác, Novoszel, Roics, Penjics, Magdics, Surmin.

Zágrábból érkező hírek szerint illetékes helyen tarthatatlannak mondják azt a mindenfelé elterjedt híresztelést, hogy Rakodczay bán az uralkodó kormánybiztosnak nevezné ki. A kormány nemsokára ki fogja írni az új választásokat és nem lehetetlen, és nem lehetetlen, sőt inkább valószínű, hogy újabb feloszlata után másodsor is választatni fog, míg az urnákból munkaképes tartománygyűlés kerül ki.

Politikai körökben a főfigyelem a nemzeti párt magatartása felé fordul, mert ettől a párttól függenek a jövő fejlemények.

Budapest, december 12.

Törvényjavaslatok átvizsgálása. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban rendelt bizottság ma délelőtt gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnök elnöklésével ülést tartott. Az ülésen részt vettek a főrendiház részéről Hertelendy Ferencz, a képviselőház részéről Hammersberg László jegyző. Jelen voltak továbbá az ülésen dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, Papp Elek miniszteri tanácsos és Németh Károly min. tanácsos, továbbá Pálmer Kálmán főrendiházi titkár és a képviselőház nagy irodája részéről Benedikt Márk irodaigazgató. A bizottság átvizsgálta az indennitási törvényjavaslatot, valamint a többi törvényjavaslatot, amelyet a főrendiház elfogadott és azokat rendben találta.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdasági bizottsága hétfőn délelőtt tizenegy óraker ülést tart, amelyen az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatot veszik tárgyalás alá.

Küldöttség Kossuthnál és Szerényinél. Várady Károly országgyűlési képviselő vezetésével tisztelt ma délelőtt a Budapest székesfővárosi kerületi orvosok küldöttsége Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél és Szerényi József államtitkárnál. A küldöttségben résztvettek: dr. Bereczky Endre, dr. Bradács Antal, dr. Ernyei Miksa, dr. Pálka Géza és dr. Maár Mihály kerületi orvosok. A küldöttség kérelmét dr. Bereczky Endre adta elő, aki rámutatott arra, hogy a kerületi orvosok a belügyminiszternek 1896-iki rendelete alapján féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványra tarthatnak igényt, de ezt az eddigi kormánytól hiába kérték.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ki-

jelentette, hogy meg fogja vizsgálni az ügyet és amennyiben az idézett belügyminiszteri rendelet tényleg úgy minősíti a kerületi orvosokat, mint ahogy az ugyanezen évben kelt kereskedelmi miniszteri rendelet az állami tisztviselőket a vasúti jegyek szempontjából, feltétlenül teljesíteni fogja kérésüket. Ezután a küldöttség Sztéryny József kereskedelmiügyi államtitkár kereste fel, aki jóindulatról biztosította a küldöttséget.

Az I. §-t elfogadták.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 12.

Azt az egy paragrafusból álló törvényjavaslatot, mely a kormányt a kiegyezés életbeléptetésére fölhatalmazza, ma részleteiben is elfogadta a képviselőház.

A vita utolsó akkordjai nem csaptak nagy zajt, mert mindenki arra figyelt, mi történik Zágrábban. A horvát tartománygyűlés megnyitásának egyik sugara a magyar képviselőházba is elért: néhány szegfű alakjában. Az itt maradt horvát képviselők szegfűt tüztek kabátjuk gomblyukába, jelezni akarván ezzel, hogy szívük összedobban a Zágrábban lezajló eseményekkel. A virágos horvátok bőven beszéltek az egyszakaszos címéhez és magához a paragrafushoz. Elnöki intervenciózt nem igen provokáltak.

Mind a mellett nem sikerült volna nekik a vitát ennyire elnyújtani, ha néhány magyar képviselő segítségükre nem siet. Sándor Pál a már egyszer elvetett indítványát öltöztette új formába és megint benyújtotta, de az elnök, a házszabályokra hivatkozva, nem bocsátotta szavazás alá. Polónyi Géza most a vita végén azt bizonyította, hogy ezt az egyszakaszost tulajdonképpen nem is lett volna szabad tárgyalni, mert veszedelmes precedenst alkot, azután meg a házszabályokba is ütközik. Justh megmagyarázta, hogy ilyesmiről szó sem lehet; Farkasházy Zsigmond mégis újból elővette a veszedelmes precedens témáját és ünnepélyes óvást emelt elene.

A Ház nagy többséggel és igazi lelkesedéssel elfogadta az ülés végén az egyszakaszos törvényjavaslatot.

Részletes tudósításunk ez.

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula

Jegyzők: Hammersberg László és Thorótzkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Bejelentette, hogy Szentiványi Gábor összehírdetlenségi ügyében a bizottság az előkészítést befejezte s az ügy előadásával Hellebronth Gézát bízta meg. Szükségessé vált, hogy az ügyben kisorsolják az összehírdetlenségi bíróság tagjait; javasolja, hogy a sorsolást az 1908. január tizenötödiki ülésben, délután két órakor ejsék meg. (Helyeslés.)

Harmadszori olvasásban elfogadja a Ház az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatot, majd áttért az egyszakaszos javaslat tárgyalására: a címéről való vita folytatására.

A czim.

Zagorac István horvátul a czim ellen beszél.

Roic Milán személyes megtámadás címén kért szót. Védekezett a Házban közbeszólások alakjában ellene sokszor hangoztatott ama vád ellen, hogy ő a magyar iskolákat mint közoktatásügyi osztályfő Horvátországban üldözte. (Olvassa a beszédét.)

Az elnök: Figyelmeztette, hogy a házszabályok tiltják a beszéd olvasását.

Roic Milán a régi praxisra hivatkozott, mert ő aszerint járt el.

Baloghy Ernő: Az nem igaz! Az a Roic-féle praxis.

Banyanin János a czimhez szót.

Budiszavljevics Bude volt az utolsó felszólaló a czimhez.

Ezzel a tanácskozás befejeztetett. Következett a szavazás. A Ház többsége a czimet elfogadta.

Az egyetlen szakasz.

Következett az első és egyetlen szakasz tárgyalása.

Lukinics Ödön horvátul beszélt.

Sándor Pál: Kijelentette, hogy nem akarja a horvát obstrukciót támogatni, azért csak röviden szól. Sajnálatos, hogy az általános vita alkalmával benyújtott indítványát szembehelyezték a javaslatlall és szavazták. Most teljesen újraszövegezve és átalakítva benyújtja az indítványát.

Az elnök: Bocsánatot kérek, de egyszer már lezavazott indítványt nem lehet egy ülészakban újból betervezni.

Sándor Pál: Az elnök elbírálására bizza, hogy vajjon indítványa ugyanaz-e, mert az új indítványát teljesen átförmálta. Indítványa a törvényjavaslatnak a következő 2—4 bekezdésekkel való kiegészítését javasolja:

„A vám- és kereskedelmi viszonyoknak a két állam között az 1918. január 1-étől kezdődő szabályozása iránt az 1907. október 8-án megkötött s a jelen törvényvel jóváhagyott szerződés XXV. cikke értelmében megindítandó tárgyalások csakis azon az alapon folytathatók, hogy a két szerződő állam területét külön-külön vámhatár veszi körül.”

Amennyiben pedig a tárgyalások 1917. december 31-ig és azon időpontig a törvényhozás által becsikkelyezett szerződés létrejöttéig nem vezetnének, 1918. január 1-ével a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyokban az 1907. évi törvényekben — mivel az autonóm vámtarifának törvényszáma nincs, itt a számra helyet kellett hagynom — foglalt magyar autonóm vámtarifai szabályai nyerne alkalmazást.

Utasítatik ennél fogva a minisztérium, hogy a magyar szent korona országait körülvevő külön vámvonallal felállításához szükséges előmunkálatokat az 1915. év elejével megindítsa és azok befejezéséről 1917. január 1-éig a törvényhozásnak jelentést tegyen.”

Az indítványt nem okolja meg, éppen időkimélés czéljából.

Ezután ismét a horvátok beszéltek.

Magdics Péter, Novoszel Mátyás, Penics Bogdán, Supiló Ferencz, Surmia György több-kevesebb rövidséggel beszéltek.

A házszabályok körül.

Polónyi Géza kijelenti, hogy félreértésből történt, hogy az ülés elején felhívták, mert ő már tegnap letűrlöközött. Röviden óhajt nyilatkozni. A javaslat a kormányt az összehírdetlenségi életbeléptetésére ad felhatalmazást. Azt hitte az általános vita során, hogy a házszabályok meg nem sértettek és a javaslatok mindegyikéhez külön-külön lehet hozzászólni. Most azt tapasztalja, hogy ez nem lehetséges. Utal a házszabályokra, amelyek szerint joga van az egy szakaszba foglalt javaslatok mindegyikéhez pontonként hozzászólni. Az en bloc törvényalkotást a magyar törvényhozás eddig nem ismerte. Veszedélyes precedens, ami most alkotatik. A szavazatnak igen-nel, vagy nem-el való leadása is lehetetlen ilyen tömeges javaslatoknál, amelyek közül egyiket vagy a másikat elfogadná, a többit pedig nem. A szavazata azonban meg nem osztható, tehát nem szavazhat sem igen-nel, sem nem-el. Öt javaslatnak három-négy száz szakaszához egy beszédben szólni fizikailag is lehetetlen. Azonkívül azzal a veszedelemmel is jár a felszólalás, hogy a horvátokat támogatja. Azt azonban kijelentheti, hogy ez a veszedelmes precedens feleslegessé tesz minden házszabály-revizitót.

Markos Gyula: Nem lesz ez mindig így!

Polónyi Géza: Adja az isten, hogy ez ne ismétlődjék a véderőjavaslatnál. Felszólalási és szavazási jogában korlátozva látja magát.

Az elnök: Polónyi képviselő ur — gyomond — azt állította, hogy a mostani javaslat tárgyalási módja a házszabályokba ütközik. Ha ez így volna és nekem meggyőződésem lenne, a tárgyalási módot így nem engedhetném meg, hanem megkövetelném a Háztól a házszabályok szerinti tárgyalást. Polónyi képviselő ur nagy tévedésben van. Azt hiszi, hogy most tárgyaljuk azon öt törvényjavaslatot is, amelyekre nézve most a felhatalmazás adatik. Azonban most csak azon javaslatot tárgyaljuk, amely előttünk fekszik: Az Ausztriával kötött német gazdasági és pénzügyi megegyezés jóváhagyásáról szóló javaslatot. Házszabályellenes dolog nem történt. Igenis megvolt az általános vita és most folyik a részletes, mintán itt nincs több része a javaslatnak, mint a czim és I. szakasz, nagyon természetes, hogy más vitát megengedni nem lehet. Az összes javaslatok részletes tárgyalása majd akkor fog bekövetkezni, amikor azok tárgyalásra lesznek kifizve. El nem ismerem tehát a képviselő ur azon vádját, hogy a tárgyalási mód házszabályellenes. (Helyeslés.)

Az ünnepélyes óvás.

Farkasházy Zsigmond sajnálkozással látja, hogy fizikai képtelenség egy beszédben a javaslat elleni összes kifogásait elmondani. A törvénytervezésnek ez a módja beleütközik a parlamentáriszmus alapelveibe. Az a tény, hogy a horvátok miatt a disszidensek elestek szólásjoguktól, csesik az a vád is, hogy ők a horvátokat támogatják. Arra hivatkoznak, hogy ez a javaslat nemzetközi egyezményt foglal

magában, amelyet vagy egészben el kell fogadni, vagy egészben el kell vetni. Ez sehol a világon nincs így. A nemzetközi egyezményben is lehetnek olyan aggódalmas pontok, amelyek megváltoztatandók. Ezt a mostani precedenst végzetes következményinek tartja a magyar parlamentre nézve. Mind-ezeknél fogva e törvényjavaslat részletes tárgyalásától a disszidensek tartózkodnak és ünnepélyes óvást emelnek, nehogy ez a precedens nyom nélkül megtörténjék.

Zagorac István, Muacsevics Vazul, Tuskán Gergely, Roic Milán, Budiszavljevics Bude, Banyanin János beszéltek még a szakaszhoz s ezzel, több szónok nem lévén, a vita be is fejeződött.

Nagy éljenzés hangzott föl erre.

Következett a szavazás.

Az elnök: Konstatálja, hogy Sándor Pál indítványa szavazás alá nem kerülhet, mert az azonos azzal, amelyet az általános vita során már elvetett a Ház. Elfogadja-e a Ház a szakaszt?

(A nagy többség elfogadta.)

Az elnök: Ezek szerint a felhatalmazási javaslat úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadott!

— Éljen Justh! — kiáltották perczekig.

Günther Antal igazságügyminiszter betervezte törvényjavaslatát a konzuli bíraskodásról szóló törvény hatályának két esztendővel való meghosszabbítására iránt.

Az elnök: Tekintettel arra, hogy az idő már előrehaladt, a napirend megállapítása után az ülést berekesztette.

A képviselők a berekesztés után újból tüntetőleg éljenzték Justh Gyulát.

Budapest, december 12.

Képviselői beszámoló. A baranyamegyei szalántai kerület képviselője, gróf Somssich Tihamér most tartja beszámoló körútját a kerület községeiben. Legutóbb Egerághon beszélt választóihoz, hol Csonka Nándor plébános üdvözölte. Onnan Keszübe ment, hol választói szintén lelkesen fogadták.

Lányi Bertalan nyilatkozata. A „Figyelő” jelenti: A képviselőház zárszámadási bizottságának december 11-iki üléséről kiadott jelentése azt mondja, hogy az ülésen felolvasták Lányi Bertalan volt igazságügyminiszter átiratát, amelyben „azért mentegődik, hogy 1905-ben saját részére a tárcza terhére bérkocsit bérelt és hogy a bizottság az átirat fölött megjegyzés nélkül napirendre tért”.

Erre vonatkozólag Lányi Bertalan a következőket jelenti ki:

Az állami számvevőség csupán azért kifogásolta az állandó bérkocsi tartását, mert szerinte a fennálló szabályok nem nyújtanak alapot arra, hogy a bérkocsi díjának esetéről-esetre való felszámítása helyett havi átalány folyósítsassék. Az igazságügyminisztérium ezzel szemben azt hozta fel, hogy „az akkor fölötté gyakran tartott szóbeli értekezések következtében felmerült bérkocsi költség esetéről-esetre való felszámítás mellett havonként az átalányösszegegnél többet tett volna ki.

Mint hogy ez a hivatalos indoklás nem volt eléggé kimerítő, Lányi Bertalan külön írásban tette meg megjegyzéseit, amelyekben kimutatta:

1. hogy a bérkocsi tartása nem saját (privat) használatra, hanem a minisztérium részére hivatalos járatokra lett elrendelve, elsősorban természetesen a miniszter hivatalos járataira;

2. hogy az erre vonatkozó intézkedésre a miniszter az 1896. évi április 6-án kiadott szabályzat 14. és 58. §§-ai, nemkülönben a minisztériumokban való szolgálat különleges viszonyaira nézve fennálló és a 63. §. szerint érvényben tartott külön szabályok és gyakorlat értelmében jogosítva volt;

3. hogy az állandó bérkocsi tartása az akkori viszonyok közt, amikor a kormány tagjai ugyszólván permanens szolgálatot teljesítettek, mellőzhetetlenül szükséges volt;

4. hogy a bérkocsi tartásának költségeihez Lányi Bertalan a sajátjából is hozzájárult, minél fogva az igazságügyminiszter a bérkocsit nemcsak az állami pénzből, de Lányi pénzből is bérelte;

5. hogy a többi minisztériumokban, nevezetesen a honvédelmi- és kereskedelmiügyi minisztériumokban hasonló intézkedések már évek óta voltak és vannak gyakorlatban, sőt Polónyi Géza későbbi igazságügyminiszter, aki a Lányi Bertalan által bérelt kocsi tartását hivatalba lépésekor ostentatíve megszüntette, röviddel később maga is elrendelte, maga is fogadott és használt állandó kocsit az igazságügyi tárcza terhére.

Mindenképen különös, hogy az állami számvevőség csakis a Lányi esetét emelte ki, a többi hasonló eseteket pedig, amelyek más minisztériumokban már évek óta fennállanak nem kifogásolta.

Lányi Bertalan átirata ehhez képest nem mentegődés valamely hibás intézkedés miatt, hanem egy jogos és szükséges intézkedésnek igazolása, amelyre

magát Lányi Bertalan a miniszteri felelősségnél fogva kötelezettnek érezte és a melynek következtében ebben a kérdésben remélhetőleg minden további aggály és észrevétel tárgytalanná vált.

A t. Házból.

I. Ki mond ujságot?

Tizenkét horvát maradt Budapesten. A többi elment Zágrábra. Tizenkét horvát maradt, hogy folytassa, amit folytathat: az egyparagrafusos kiegyezési javaslat ellen az obstrukciót. No hiszen, senki sem tartotta már veszedelmeseknek őket, mert tizenkettő az huszonnyolccsal kevesebb, mint negyven és ámbár ma is Justh Gyula elnökölt, hosszabb beszédekre nincsenek berendezkedve. A figyelő parlamenti emberek konstátálták, hogy a horvátok közül tizen piros szegfűt tűztek kabátjukra, ketten pedig fehérét. A pirosak az általános választói jog mellett tüntetnek s e jelvény kapcsolja össze őket a mai napon Zágrábról, míg a fehérek a keresztényszocialisták. Zavorka asszonynak, a horvátok rózsájának, két piros szegfű jutott, ámbár a nők választói jogáról még ő náluk sincs szó.

A horvátok aránylag csendesen voltak. A zágrábi híreket várták. A teremben úgy ültek, mintha tűkön ülnének. Egyik lábuk bent volt, a másik a telefon-szobában. Körülbelül tudták, hogy a zágrábi országgyűlés egybehívása arra való, hogy feloszlassák. A feloszlátás pedig annyit, hogy vége a mandátumnak és megint el kell menni a választók közé. De hátha csoda történik. Tizenketten az apostolok talán csodákban reménykedtek. A magyarok lassan gyülekeztek. Lassan és álmosan. Az éjszakai köd elaltatta őket. A szavazásokért nem lelkesedtek. Ugron Gábornak tíz órákor még igen kicsiny serege volt. A mérges emberek megint elnökválságot tippeltek, sőt kormányválságot is szimatoltak s a jobb fantáziájuk kiosztottak már néhány miniszteri tárczát is. A miniszterelnökséget Kossuth Ferencnek, majd Széll Kálmánnak kínálták. Reggeli időtöltésnek ez egészen alkalmas mulatság volt azok részére, akik ilyenkor nem kártyáznak, de szeretik keverni a kártyákat. A kombinációk abból indultak ki, hogy eképpen fordul kormányválságos állapotba a helyzet, feltéve, ha Justh Gyula lemond. Amikor azonban már maide nem teljesen megállapodtak, fél tizenegy óra tájban, jött egy szörnyű ember, akinek két lába volt, két keze volt és két füle volt, de sajnos, szája is volt és azt jelentette:

— Justh Gyula e pillanatban lemondott a lemondási szándékáról.

Erre valamennyien szétszaladtak. A gyalázatos szójátéknak robbantó hatása volt és egy darabig senki se mondott ujságot.

Közben jöttek Zágrábról a hírek. A felvonulásról. A bán megérkezéséről. A zágrábi országgyűlés elnökének belépéséről, fellépéséről. Az ülésterem jeleneteiről. Tizenkét óra lett és még se tudtak többet. A miniszterelnöki szobában egy külön telefon zörgött, melyre tíz központ ügyelt, tíz mechanikus őrködött és amely direkt báni híreket hordott a villanyos drótokon. Onnan azonban kifelé nem jött ujság.

— Ki mond ujságot? — kérdezték már a kíváncsiságtól fáradt honflak.

— Én tudok egyet — felelt a nevezetes Radó Sámuel igen nyugodtan. E perczen kaptam a tudósítást, hogy a horvát országgyűlést a bán diszruhában és feltett kalappal feloszlatta.

— És ön ezt ilyen nyugodtan mondja?

— Hát hogyan mondjam. Hisz ez biztos volt. Nosza keletkezett erre örült szaladgálás. Már a telefonoknál a feloszlátás részleteit stenografálták. Külön levonatokat készítettek a tudósításokról és szaladtak velük össze-vissza.

A horvátok között egy német olvasta fel a jelentéseket, a magyarok között Zavorka asszony, a zágrábi „Obzor” munkatársa. A magyarok vigadtak, de a horvátok is hangosak voltak.

— Legjobban nevet, aki utoljára nevet — szólott egy Muacsevics nevezetű — eddig a magyarok nevettek, de most rajtunk van a sor.

De három perczenként még folyton érkeztek ujságmondók. És még egy órákor is, de fél két órákor is akadtak kérdezősködők, akik kérdezték:

— Ki tud ujságot?

És előkerültek, akik naivan felelték:

— A horvát országgyűlést feloszlatták.

És nevezem-e meg amaz előzékeny és szolgálatkész kiválóan okos függetlenségi képviselőt, aki egyuttal mint a publicisztika csilloga ragyog, megmondjam-e a nevét, aki a miniszteri szobából a zágrábi telefonbeszélgetések miatt zúgó fejét fogva kijövő Wekerle elé lépett és így szólott:

— Kegyelmes ur, ujságot mondok, a horvát országgyűlést feloszlatták . . .

— Hát nem oszlatták fel? — kérdezte szeliden Wekerle.

— De ellenkezőleg, feloszlatták. Becsület-szavamra!

— Oh, de mennyire nélkülözöm itt Lendl Adolfot — vizonozta Wekerle Sándor.

— Lendlt, kegyelmes uram?

— Igen. Hogy kitömné téged, aki nekem ujságolod két óra után a horvát országgyűlés feloszlátását.

A szolgálatkész hazafi busan ment el. Így tegyen az ember szolgálatot. De ismét hozzálátott, hogy gyűjtsön valamit. És mindenkit megszólított:

— Ki tud ujságot?

De mindenki folytatólag állhatatosan és rendületlenül minduntalan azt felelte:

— A horvát országgyűlést feloszlatták.

II. Tehát: éljen Justh!

Lassanként nyolczvankét magyar képviselőt gyűjtöttek össze. A minisztériumokat is berendelték. Darányi is megjött Mezőssy Béla államtitkárral. Hosszukat lépett Popovics. Őt képviselőt hozott magával Szterényi. Egyáltalában szavazásra készültek. Az egyszakos tárgyalása előrehaladt. A címet megszavazták. A horvátok nem kérhettek névszerinti szavazást, mert nem voltak huszan. Aztán kezdtek a szakasz részletes tárgyalását. Polónyi Géza, Farkasházy Zsigmond felszóltak, de Farkasházy a disszidensek nevében kijelentette, hogy ők nem vitatkoznak, hanem ők csak deklarálnak.

— Ti csak deklarájátok, de ne beszéljétek.

Hanem a tizenkét horvától mégis félték. Mert ha ez a tizenkét horvát aképpen beszél ma, hogy holnapra marad belőlük csak egy is, hát akkor baj van. Mert holnapra a feloszlátott horvát országgyűlésből visszajönnek az ott levők dühösen, harcra paprikázottan és folytatják a vitát. Mit kellene tenni, hogy ezek itt tizenketten ma okvetlen kimuljanak. Ezek, akiknek a mandátumuk minálunk érvényes, ámbár a horvát országgyűlési képviselők megbízó levele megszűnt.

— Jaj, ha Návay vagy Rakovszky elnökölne most — sóhajtoztak — de leíletnének őket egy fél óra alatt.

Sorra keresték fel Justh Gyulát: Wekerle, majd Kossuth Ferencz. De Justh csak intett a fejével: „Nem.” Ebből az intésből meg lehetett állapítani, hogy mire kérték, annál inkább tudni lehetett, mert Justh ott maradt az elnöki széken.

Az üzlet mégis jól ment. Fél három órára már csak két horvát árnyék-képviselő maradt;

a többi már leült a székére. De az egyik, aki éppen most beszélt, ama hosszújratu Budiszavlevis Bude volt, aki, hogyha egyszer feláll, két óráig bírja. Ebből még baj lehet. Az óramutató veszettül gyorsan halad. Justh Gyula azt mondta, hogy legyen, ami lesz, de ő három órán túl nem nyújtja az ülést. Megint környékezik Justh Gyulát.

Egyidejűleg azonban néhányan felkerekedtek és megkeresték a Ház villanyszerelőjét. És egyszer csak háromnegyed három óra elmúlt öt percczel és nem volt több. Ott állott az óramutató háromnegyed három után öt percczel a római tizes manuson. Budiszavlevis Bude váratlanul leült és már felállott a következő szónok, Banjanin nevű horvát. Állott a horvát és az óra ekkor egy kicsit megindult, de miután a horvát még állott és beszélt, hát öt perc múlva az óra megint megállott. A horvát ekkor bevégezte a beszédet, mire a magyarok éljenztek. Az első eset, hogy horvát szónokot magyarok éljenznek.

Ekkor az óra ismét megindult és nagy öröm volt. Ezt a bajt megszták. Justh Gyula feltette a kérdést és csakhamar kihirdette, hogy a kiegyezési egyparagrafusos javaslatot részleteiben megszavazta a Ház és harmadszori olvasásra a holnapi ülésre tűzte ki.

— Éljen Justh Gyula! Éljen Justh! Éljen! Éljen!

Igy kiáltották most harsogó tüntetéssel az összes függetlenségi körülfogva az elnöki emelvényt.

Justh Gyula jó arcot vágott hozzá, holott tudta, hogy ha véletlenül nem így sikerül, hát nem éljenztek volna.

Csak ennyit mondott:

— Ugy-e, t e h á t éljen Justh.

Budapest, december 12.

Ujságírók a képviselőházhoz. Az alább megjelölt budapesti politikai napilapok országgyűlési tudósítói ma este értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a sajtót újabban a képviselőházban érő támadásokkal szemben holnap délelőtt kérvénnyel fordulnak a képviselőházhoz. A kérvényt, amelyet a sajtó küldöttsége Justh elnöknek is át fog nyújtani, Rátkay László orsz. képviselő fogja a képviselőház ülésén benyújtani. Szövege a következő:

Tisztelt Képviselőház! Az alább felsorolt budapesti politikai napilapok országgyűlési tudósítói huzamosabb idő óta tapasztalják, hogy hivatásuk gyakorlásában őket a képviselőház minden részében jog és alap nélkül való ellenséges indulatu támadások érik. Amig ezek a támadások kizárólag a képviselő és az ujságíró magánérinkezésére szorítottak, addig az országgyűlési tudósítók kara nem tartotta szükségesnek, hogy velük szemben állást foglaljon. De újabban ezekből a támadásokból rendszer lett, amely bekerült a képviselőház ülésterembe is.

A 48-as törvények az országgyűlés tanácskozásainak nyilvánosságát biztosítanak. A házszabályok a hírlapok tudósítói számára külön helyet rendelnek.

Ezekkel a félremagyarázhatlan törvényes és törvényerejű rendelkezésekkel szemben a képviselőház egyik alelnöke legutóbb ismételt olyan nyilatkozatot tett az elnöki székéből, melyeknek értelme az, hogy a hírlapok tudósítói csak vendégszeretet címén foglalhatnak helyet a képviselőház irói karzatán. Minthogy ez az elnöki székéből történt kijelentés a házszabályokba ütközik s a Ház részéről ellentmondással még sem találkozott, az országgyűlési tudósítók kara nem érzi biztosítottnak azt, hogy az őt házszabályszerűen megillető jogával élve, az irói karzaton hivatását, jogát és kötelességét háborítlanul gyakorolhassa.

A magyar országgyűlés régi hagyománya, hogy azokat, akik a Ház színe előtt nem védekezhetnek, nem engedi támadni anélkül, hogy a támadás magában a Házban ne reparáltott volna. E hagyománnyal szemben ismételtelen olyan hangu és olyan módon elmondott rend-

reutatisban részesült ok nélkül a hírlapírói karzat, amilyenek az elnöki székéből eddig még soha el nem hangzottak s amelyeknek bántó élt épen az a körülmény ad, hogy az elnöki székéből hangzottak el.

Kérjük tehát a tisztelt Képviselőházat:

1. Állítsa vissza velünk szemben a házszabályoknak helyes értelmezését és gyakorlatát;
2. a nyilvánosság jogának gyakorlásához szükséges védelemben részesítse az országgyűlési tudósítokat minden jogosulatlan támadás ellen, még ha az ilyen támadás az elnöki székéből történik is.

Budapest, 1907. december 12.

Méiy tisztelettel:

A Budapesti Hírlap, Budapest, Budapesti Napló, Egyetértés, Független Magyarország, Friss Újság, A Hír, Magyar Estilap, Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, Pester Lloyd, Pesti Hírlap, Pesti Napló, Neues Pester Journal, Az Újság, Népszava, A Polgár, Politisches Volksblatt, Neues Politisches Volksblatt, Neues Budapester Abendblatt, Esti Újság, A Nap, Uj Hírek, Budapester Tagblatt, Kis Újság országgyűlési tudósítói.

Az értekezlet elhatározta, hogy pénteken este a további eljárás megbeszélése céljából ismét egybegyűl.

Kossuth a helyzetről.

— Az I. ker. függetlenségi párt megalakulása. —

Budapest, december 12.

Az I. kerületi függetlenségi és 48-as párt ma délután tartotta alakuló nagygyűlését. A gyűlésen jelen voltak Günther Antal igazságügyminiszter, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf Batthyány Tivadar, Szébeny Antal orsz. képviselők, Hegedűs János pártelnök, Bidekuthy Sándor ezredes, Plathy György, Zboray Béla és a választópolgárság nagy számban. Az alakuló ülést nyomon követte egy díszes lakoma, melyen Kossuth Ferenc is megjelent. A vacsora során föl is szólalt Kossuth Ferenc és nagyjelentőségű beszédet intézett a jelenvoltakhoz, melyben a függetlenségi párt hivatásáról, a horvát helyzet bonyodalmairól tett nagyon érdekes kijelentéseket. Hangsúlyozta, hogy a horvátok terrorizmusával szemben meg kell védelmezni a nemzeti álláspontot. A vacsorán résztvevők egész este lelkesedéssel ünnepeltek.

Részletes beszámolóink a következő:

A pártalakítás.

Hegedűs János az előkészítő-bizottság nevében beszámolt a megalakulást előkészítő munkálatokról és üdvözölve a megjelenteket, kéri hogy válasznak elnököt.

Elnökké egyhangulag Hegedűs Jánost választották, aki hosszabb beszédben nyitotta meg a nagygyűlést.

Szébeny Antal rámutatott azokra az okokra, amelyek a pártalakulást indokoltá tették.

Hegedűs János elnök ezután az egybegyűltek lelkes éljenzése mellett az I. kerületi függetlenségi és 48-as pártot megalakítottak mondotta ki. Majd megválasztották a tisztikart és a végrehajtó-bizottságot. Elnökök lettek: Dr. Hegedűs János, dr. Szébeny Antal, dr. Plathy György; alelnökök: Willinger Ferenc, Zboray Béla; jegyzők: dr. Papp Vilmos, dr. Szabó Árpád, Szigeti János; pénztárosok: Gamauf Gyula és Róth Lajos.

Plathy György indítványára Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert és gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert a párt díszelnökéivé választották, egyben dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt táviratban üdvözölték.

Gróf Batthyány Tivadar üdvözölte a pártot megalakulása alkalmából. Emlékeztetett arra az időre, amidőn a nemzeti küzdelem idején az első kerületben hirdették a függetlenségi eszméket. Szólt ezután arról, hogy a koalíciós kormány a kiegyezés megkötése tekintetében kényszerhelyzet előtt állott. Az osztrák kormány a kiegyezés megkötésénél előnyösebb helyzetben volt, mert tudta jól, hogy a külföldi kereskedelmi szerződéseket nem forgathatjuk fel és így kénytelenek vagyunk megkötni a kiegyezést, vagy a reciprocitás álláspontjára helyezkedni. Az iparos, kereskedő és gazda-társadalmat nem lehetett újabb tíz évi bizonytalanságnak kiténni. A koalíciós pártok között a függetlenségi párt volt a legnehezebb helyzetben. A párt elvi álláspontja ellenére belementek a delegációba, megszavazták a közösügyes költségeket és elfogadták a kiegyezést. De amikor mindezekbe belement a függetlenségi párt, akkor eljutott a végső határig. Most már az átmeneti

kormányzat keretén belül is a függetlenségi programnak fokról-fokra érvényesülnie kell. Az önálló magyar bankot 1910-re fel kell állítani és fel fogják állítani. A katonai kérdések tekintetében állják a megegyezést, de újabb katonai terhekhez nem járulhatnak hozzá, ha csak az ellenértéket a nemzeti követelmények terén meg nem kapiák. Elismerő szavakkal szólott ezután a kormány munkásságáról. Üdvözölte Kossuth Ferencet abban a törekvésében, hogy meg akarja alkotni az új ipartörvényt.

Az élénk tetszéssel és helyesléssel fogadott beszéd után Günther Antal igazságügyminiszter szólt. Ebben a kerületben látja az igazi demokráciát most, amidőn megalakítja a függetlenségi pártot. Önöknek hivatásuk, — mondotta — hazafiúi kötelességük, hogy az áldemokráciát megbuktassák és helyébe állítsák az igazi demokráciát, azt az egyenlőséget, amely polgárok közt nem tesz különbséget. (Élénk éljenzés.)

Hegedűs János elnök ezután berekesztette az ülést. Ekkor érkezett meg gróf Apponyi Albert, akit lelkes éljenzéssel fogadtak. Szébeny Antal köszöntötte a minisztert és tudomására hozta, hogy a párt díszelnökévé választotta.

Gróf Apponyi Albert szíves szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért. Válaszában többek között a következőket mondta:

A függetlenségi pártnak helyzete éppen ebben az időben, amidőn önök hozzá csatlakoztak, nem könnyű. Oly pillanatban ajándékozott meg minket a nemzet többséggel, amikor a nemzetközi helyzetnek bonyodalmait lehetetlenné tették pártunk elvelnek azonnal való érvényesülését. A gazdasági önállóságot nem lephetjük ma életbe a maga teljességében, de gondoskodtunk arról, hogy minden akadály elhárítsuk ennek útjából, abban az időben, amidőn ezek a nemzetközi bonyodalmak megszüntnek.

A miniszter beszédét lelkesen megtapsolták. — Ezután ünnepi vacsora volt, amelyen megjelentek Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Günther Antal igazságügyminiszter, gróf Batthyány Tivadar, Sággy Gyula, Nagy Dezso, Szébeny Antal, Némethy Imre, Petrogally Oszkár, Eitner Zsigmond, Várnay Imre, Hódy Gyula országgyűlési képviselők és még számosan.

A vacsorán az első felköszöntőt Szébeny Antal, a kerület országgyűlési képviselője mondotta. Kossuth Ferenczre emelte poharát.

Kossuth Ferenc a következő szavakkal válaszolt:

Kossuth a horvát helyzetről.

Tisztelt Uraim! Magyarország olyan helyzetben van, hogy nem pihenhetnek soha az igaz magyar polgárok. Küzdelemből kell, hogy álljon életük, küzdelemből és munkából. (Igaz! Ugy van!) A küzdelem és munka különben az ember életető eleme és midőn e küzdelem olyan hazának boldogságáért, felszabadulásáért és függetlenségének kivívásáért folyik, mint a mi hazánk, akkor az valóságos jótétemény minden egyes polgárra nézve. (Éljenzés.)

Ebben a kerületben is folytatni kell a küzdelmet, folytatni kell a jövőért, mert nem elég az, hogy a függetlenségi párt meghódította ezt a kerületet, de meg is kell azt tartania. (Éljenzés és taps.) Senki sem tudhatja, hogy mi fog következni a jövőben. Egyet azonban tudnunk kell és ez az, hogy össze fogunk tartani, ki fogunk tartani és győzni fogunk. (Hosszan tartó éljenzés és taps.) Az a nagy küzdelem, amelyet a nemzet megvívott, bebizonyította, hogy a nehéz órákban a nemzet legjobbjai elfelejtve a széthúzásokat, elfelejtve azon különbségeket, amelyek a pártokat elválasztják, tudnak tömörülni és tudnak együtt küzdeni a haza javáért. (Élénk éljenzés.) Így történt ez a multban, midőn megalkottuk azt a koalíciót, amely még ma is fennáll és amely, remélem, fenn fog állni továbbra is, mert nagyon kívánatos, hogy a nemzet jogait ne csak egy párt, hanem az egész nemzet védelmezze. (Igaz! Ugy van! Éljenzés és taps.)

T. Uraim! Küzdelmeink során megtudtuk azt is, kik ennek az országnak valódi ellenségei. A horvát politikusok nagy részéről például azt hittük, hogy azok igazi barátaink és most kiderül az ellenkezője. Éppen abból az alkalomból derült ki ez a tény, midőn egy törvényben több jogot adtunk a horvátoknak, mint amennyivel eddig bírtak. Ezelőtt a vasutasoknak Horvátországban nem kellett horvátul tudniok, ezután a horvát nyelvet is kell tudniok, ez mert hozzátettük, hogy magyarul is kell tudniok, ez elégséges volt arra, hogy a horvátok itt, saját országunkban, saját parlamentünkben megakaszszák a képviselőház működését. (Ugy van!) A horvátoknak ez a magatartása nem azt bizonyítja, hogy nyelvüket

védelmezik, hanem mutatja, hogy üldözik a magyar nyelvet, mint ahogy tényleg teszik azt a horvátországi magyar iskolákban olyannyira, hogy mi nem is kívánunk és követelünk tőlük mást, mint azt, hogy adjanak a magyaroknak ezen iskolákban Horvátországban annyi jogot, mint amennyi jogot mi adunk a horvátoknak Magyarországon. (Igaz! Ugy van!) Szomorú dolog, hogy idáig jutottunk. De azért hiszem, hogy a horvátokkal szemben a magyar jog érvényesülni fog. (Hosszan tartó élénk helyeslés.) Arra nem gondolunk és nem is gondolhatunk, hogy megváltoztassuk azt a törvényt, amely a horvátok gyűlöletét felkeltette, mert a magyar vasutak egységét nem engedjük megbontani. (Zajos felkiáltások: Nem is szabad!) Rövid idővel ezelőtt a nemzet harcába szállt azért, hogy a magyar hadsereg számára kivívja a magyar vezényszót. Hogyan képzelhető, hogy elefcsük most a magyar szót azon 80 ezer embernél, tehát annál a nagy hadseregnél, amelyet a magyar vasutások alkotnak? (Igaz! Ugy van! Zajos helyeslés, éljenzés és taps.)

A függetlenségi párt hivatása.

Egy pár szót akarok szólni t. uraim a függetlenségi párt hivatásáról. Sokan azt hiszik, hogy a függetlenségi párt kimeríti hivatását, ha megmarad ma is azon a téren, amelyen állott harmincznyolcz évig, hogy t. i. hirdeti és fentartja a függetlenségi elveket ebben az országban. De ugyanazok, akik ezt hiszik, nem gondolnak arra, hogy a függetlenségi párt akkor, amikor abszolút többségben van, nem elégedhetik meg többé az elvek egyszerű hirdetésével, hanem kötelessége alkotni. Már pedig alkotni lehetetlen a levegőben állva, hanem szükséges, hogy a párt valamely már létező talajra támaszkodjék, valamely már létező talajból induljon ki és ezért a létező törvényeket kell, hogy végrehajtsa és megtartsa mindaddig, amíg ezeket a törvényeket alkotmányos uton meg nem változtathatja. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Azok tehát, akik a függetlenségi pártot azzal vádozzák, hogy elveit adja fel akkor, amikor a létező törvényeket végrehajtsa, de ugyanakkor folytonosan és következetesen a programját alkotó cél megvalósítása felé törekszik, azok valóban nem tudják, hogy mit beszélnek. (Igaz! Ugy van!)

T. Uraim! Konstatálni kívánom azt a tényt, hogy én, mint a függetlenségi párt elnöke, (Lelkes éljenzés és taps.) a miniszteri székéből épp úgy nyilatkozom, mint a hogy nyilatkoztam az ellenzék padjairól. Ugyanazokat az elveket hirdetem és tehetem ezt teljes joggal, mert úgy akkor, midőn koalícióra léptünk, mint kormányra lépésünk alkalmával világosan kikötötték, hogy minden párt megtartja elveit. Ime tehát a függetlenségi párt elnökében, vezérében is folytatja hivatását, hirdeti elveit, de többet is tesz, mert céltudatosan és következetesen dolgozik azon, hogy a körülményekhez mérten azokat megvalósítsa. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps.) Vigyázzunk tehát, t. barátaim, hogy sem az egyik, sem a másik kötelességünket el ne mulasszuk. Ne mulasszuk el azt, hogy felhasználjuk a jelen alkalmat arra, hogy alkossunk mindenütt, ahol tudunk alkotni az ország megerősítése érdekében, amellet azonban ne adjunk fel elveinkből semmit, hanem hirdessük elveinket mindig és mint mondám, ott, ahol ezt alkotmányosan megtehetjük, valósítsuk azt meg. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ebben a kerületben t. barátaim, önök megválasztottak egy képviselőt, aki hűségesen teljesíti kötelességét, aki megáll rendületlenül a mi zászlónk alatt és aki — meg vagyok győződve — követni fog engem mindaddig, míg a függetlenségi párt érdemesnek tart arra, hogy vezérének nevezzen (Éljenzés és taps), követni fog azon küzdelmekben, amelyek csakis egy célért folynak: a haza boldogságáért, gazdagításáért, szabadságának és függetlenségének kivívásáért. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Miután felszóltam, egy intést is akarok intézni ennek a kerületnek a polgáraihoz. (Halljuk! Halljuk!) Azt t. i., hogy miután a választási küzdelmek lezajlottak, a függetlenségi pártnak iparkodnia kell tömörülni és minden függetlenségi érzelmi embernek össze kell fognia és össze kell tartania. A személyes kérdéseket egészen el kell távolítani a párt életéből (Igaz! Ugy van! Éljenzés.) Majd, amikor eljön a választások ideje, fel lehet vetni ismét a személyes

kérdéseket, akkor igenis lehet szó arról, hogy ki legyen a felölt, de magának a függetlenségi pártnak együtt kell maradnia. (Zajos éljenzés.) Eppen ezért szívesen vettem volna, ha az I. kerületi függetlenségi pártnak másik töredékéből is megjelentek volna itt. (Felkiáltások: Itt vannak! Itt vagyunk!) Ha itt vannak, úgy üdvözlöm önöket (Éljenzés) helyesen tessék, mert a függetlenségi embereknek kötelességük itt lenniük, (Zajos felkiáltások: Ahol Kossuth Ferenc van!), ahol a függetlenségi párt többsége van. (Zajos éljenzés és taps.) Majd, midőn előlőn újból a választások ideje, akkor ki fog alakulni a többség, amely remélem, Szabeny mellett fog kialakulni, mert ismétlem, hogy ő hűségesen állja meg a helyét; aki pedig ezt teszi a mai nehéz időben, az nem hálátlanságot, hanem hálát érdemel. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A kereskedelemügyi miniszternek élénk tetszéssel kísért beszéde után a Ganz-gyár dalosköre elénekelt a himnuszt, amelyet a jelen voltak állva hallgattak végig. Majd Platthy György mondott felkiszöntöt, amelyben részletesen foglalkozott a főváros politikájával és erősen támada a demokratapárt működését.

A harmadik fogásnál felállott Güntner Antal igazságügyminiszter és hosszabb beszédében foglalkozva a függetlenségi párt hivatásával és azokkal a czélokkal, amelyeknek érdekében a pártnak tovább kell folytatnia eddigi küzdelmét, rámutatott az igazi demokrácia lényegére.

Az igazságügyminiszter beszéde után a Ganz-gyár dalosköre magyar dalokat énekelt, majd gróf Batthyány Tivadár emelte poharát a Ganz-gyár hazafias munkásaira és erős szavakkal tiltta el a szociáldemokrata-párt terrorizmusát. Beszéltek még dr. Nagy Dezső, Somogyi Lajos, dr. Mangold Armin és még számosan. A társaság sokáig maradt együtt kedélyes hangulatban.

A földmivelésügyi tárca költségvetése.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, december 12.

A pénzügyi bizottság ma délután 5 órakor tartott ülésén tárgyalta a földmivelésügyi tárca költségvetését. Széll Kálmán elnöke alatt a bizottság tagjai kívül jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Mezőssy Béla államtitkár, Teleszky János min. tan., Szomjai Lajos oszt. tan., Ebersz Kálmán min. tan. és Német József oszt. tan.

Báró Thorotzkay Viktor előadó behatóan ismerteti a költségvetés tervezetét.

Rátkay László felvilágosítást kér az iránt, hogy a tagosítási törvényjavaslat mikor kerül napirendre. Van-e remény a parcellázás rendezésére, mert a valóságban uzsora parcellázás felüldött ki és sok a visszaélés.

Issekutz Győző: Tekintettel arra, hogy agrikulturnál állunk, nem kifogásolja a földmivelésügyi budget 5 millióval való emelését, sőt inkább kevesli. Kéri a minisztert, hogy a jelen szociális harcokban a középbirtokosok intenzívebb megvédését tartsa szem előtt.

Szabó Kálmán a tanyai iskolák szaporítását óhajtja.

Bizonny Ákos szintén elismeri, hogy a földmivelésügyi miniszterium feladata magaslatán áll. Ugy a tagosítás, mint a parcellázás kérdésében óvatosságot ajánl. Helyesnek tartaná, ha a nagy, különösen a kötött birtokok parcellázatának, de azt látja sajnálattal, hogy inkább a közbirtokok parcellázatának.

Buzáti Ferenc szintén elismerését fejezi ki a földmivelésügyi miniszter iránt szociális irányú intézkedései miatt.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Igazságot ad a felszólalóknak abban, hogy Magyarországon még hosszú ideig a földmivelés lesz legfőbb keresetünk forrása és annak fejlesztése nemzeti szükségesség. Maga is fontosnak tartja, hogy tőlünk telhetőleg igyekezzünk a középosztály helyzetén könnyíteni, mert nagyon veszélyes lenne az olyan birtokmegosztás, ahol a kisgazdák millióival szemben minden összekötő kapocs nélkül állt volna a nagybirtok. És ez okból sulyt kell helyezni az összes törvényalkotásainknál, hogy a középbirtok válságos helyzetére a legnagyobb figyelemmel legyünk. A tagosítást illetőleg megjegyzi, hogy most is van egy arányosítási javaslat a Ház előtt és a korábbiak tekintetében az igazságügyminiszterrel karöltve szándékozik eljárni.

Széll Kálmán: A magam részéről ahhoz az általános elismeréshez, amelylyel az összes felszólalók kísérték a földmivelésügyi miniszter beszédét, csak egyet adok hozzá és ez az, hogy azokat a nagy eredményeket, melyeket a földmivelésügyi miniszter elért, annak tudom be, hogy a földmivelésügyi mi-

niszter már előre kiérezte azt, hogy az ország józan közvéleménye mit kíván és hogy az ország érdekében mi szükséges. Ezt kiérezve már előre úgy iparkodott irányítani működését és sohasem várta a sürgetést, hanem önként kívánt eleget tenni a jogos kívánalmaknak.

A bizottság ezután a költségvetést általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során Hammersberg László felkéri a miniszter figyelmét arra, hogy nemes lótenyésztésünk a mezőgazdaság mind belterjesebbé válna miatt a hanyatlás veszedelmes lejtőjére jutott. Ajánlja a lótenyésztési jutalomdíjazások fokozott dotációját. Szól még a községi ménesekről és kívánja, hogy az államtól kedvezményes áron vett községi ménék is vetessenek alá a bizottsági vizsgálatnak.

Darányi Ignác miniszter megnyugtatta Hammersberget. Maga is szükségesnek tartja a nemes lótenyésztés előmozdítását, de ezt csak a remondárák felemelése által lehet.

Széll Kálmán kiemeli, hogy az állattenyésztési felügyelők milyen fontos feladatot teljesítenek és azt látja, hogy a kar, az állami tisztviselők státusában nincs megfelelően elhelyezve. Sem az osztálybasorozásra, sem az avancementre való kilátásuk nincs arányban azzal a fontos hivatással, melyet teljesítenek. A karnak élén egy kiváló szakférfi áll, aki az országnak e téren igen fontos és nagy szolgálatakat tett. Ezekre tekintettel — mint sehol másutt — úgy itt sem proponál költségemelés, — felhívja a miniszter figyelmét erre és a jövő évi költségvetésben kér eziránt intézkedést.

Darányi Ignác elismeri az állattenyésztési felügyelői kar fontosságát és megígéri, hogy a jövő évi költségvetés összeállításánál figyelemmel lesz a Széll Kálmán által előadottakra.

A bizottság a költségvetést Szabó Kálmán, Hoitsy Pál, Rátkay, Ságghy, és Hammersberg László felszólalásai után részleteiben is elfogadta.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház ülése.

Bécs, december 12.

Beck miniszterelnök nagyobb szabású beszédet mondott a kiegyezésről, amelynek szükségességét hangoztatta.

A gyűlés elején a Reichsrath ma folytatta a kiegyezési javaslat tárgyalását. Luks képviselő nem szavazta meg a javaslatot, mert a mezőgazdaság érdekeit nem védi meg kellőképpen, de másrészt elismeri, hogy a kormány egész erejét és tudását érvényesítette a kiegyezési tárgyalásokon. A szociálisták többször beleszóltak a beszédébe. A következő szónok Battaglia képviselő volt.

Battaglia képviselő a magyarok mintájára iparfejlesztési politikát kíván és rámutat az osztrák gazdasági politika visszamaradottságára, amelyet annak tulajdonít, hogy nincs benne semmi rendszer. A továbbiakban hangsúlyozza főleg Magyarországnak nagy érdekét a közösség fenmaradásában, amennyiben rámutat a Spree mellett leshen álló fekete-fehér veszélyre. A magyarok jól látják, hogy a német birodalommal való kaezérködés nem használna nekik semmit sem, ha valaha ez a monarchia tönkremenne. Szólv végül kijelenti, hogy a kiegyezés mellett van.

Beck báró osztrák miniszterelnök utal arra, hogy ezen az egész lakosság által hön óhajtott kiegyezés az első, amely nem eredményezi Ausztria újabb pénzügyi megterhelését, mert a kvóta felemelése méltányos, habár csak részbeni kiegyenlítése annak, amit a kiegyezés többi része hőségesen megszüntet és a dalmát vasút költségeinek Magyarországra eső része ellenértékét nemcsak a kassa-oderbergi vasút kérdésének rendezésében, hanem a magyarországi s horvátországi gazdasági viszonyokra gyakorolt előnyös hatásban találja. A kiegyezést nem szabad egyes egyoldalú agrár- vagy más érdekek szempontjából, hanem az összes érdekek szempontjából kell megítélni és a miniszter újból azzal a kérelemmel fordul a még mindig tárgyaló agrár képviselőkhez, foglaljanak el magasabb, általánosabb áttekintést engedő álláspontot. Akkor talán a kiegyezés az ő szemükben is kegyelmet talál. Nem kevésbé meglepte a miniszterelnököt a szociáldemokraták elutasító magatartása, tekintve, hogy a kiegyezés a termelő és fogyasztó lakosságnak biztosítja a monarchia két állama közötti termékeserét s ezáltal bizonyára elkerülhetetlen intézkedés az élelmiszerek

drágasága szempontjából. Némileg csalódott a miniszterelnök a horvát képviselőknek a kiegyezéssel szemben elfoglalt álláspontjának láttára. A mit a tisztelt képviselő urak kívánnak, azt sem az osztrák kormány nem adhatja meg és az Ausztria és Magyarország között létrejött egyezményben sem valósulhat meg. E helyen tartózkodni fogok minden a Horvátország és Magyarország közötti viszonyra vonatkozó itélet-től, nehogy illetéktelen beavatkozásnak látszatát keltssem, de szerényen kifejezést adhatok azon nézetemnek, hogy az Ausztria és Magyarország között létrejött kiegyezés nem kisebb mértékben gazdasági szükségessége Horvátországnak, mint ő felsége országai bármelyikének.

Mindazokután, amiket az egyes szónokok a kiegyezésről mondtak, azt hiszi a miniszterelnök, hogy a képviselők nyugodt lelkiismerettel fogadják el a kiegyezést, mert az nem jár Ausztria pénzügyi megterhelésével és tökéletesebb az előbbieknél. Oly kiegyezésről van szó, amely kiméli ugyan Magyarország közjogi érzékenységét, emellett azonban a nagy gazdasági összetartozást nem téveszti szem elől s ép ezért hitem szerint a jövő fejlődés alapját fogja képezni. Talán az, amit a kiegyezésben szétválasztó elemnek látunk, mindkét részre nézve nagyobb mozgási szabadságot biztosítva összefűző köteléknek fog bizonyulni. Ennek kapcsán egy kérésrel járlok a t. ház elé. Amidőn Magyarországhoz való viszonyunkat a lojalitás és jóakarát alapján kívánjuk rendezni, amidőn Magyarországgal baráti és békeszerződést kötünk, kívánatosnak tartanám, hogy a két állam közvéleményében fennálló viszonyt a tisztelőt és lojalitás szelleme töltse el. A kiegyezés nem volna tökéletes, ha nélkülözne ezen erkölcsi korroláriumot. Sajnos, e tekintetben sokat vétettek és még sokat vétének itt is, ott is: intra muros peccatur et extra. Engedjék meg, hogy egy legutóbb történt példát hozzak fel, amidőn t. i. egy magyarországi esemény alkalmából azt a kérdést intézték hozzám, hajlandó vagyok-e ez ügyben hivatalos jelentést kikérni és azt a ház elé terjeszteni. Azt a jogot, melyet mi a magunk részére igénylünk, és amelyet minden idegen állammal szemben kikötünk, szomszédunkkal szemben is respektáljuk. E nézetem nemcsak a jogi tényállásnak felel meg, hanem azon törekvésemnek is, amely odairányul, hogy a Magyarországhoz való viszonyt minden zavartól és félreértéstől felszabadítsam és kéresem odairányul: Ne vonja meg a t. ház a fardozásom sikeréhez elkerülhetetlenül szükséges értékes támogatását. Feltétlenül szükséges, hogy hangulatunk, de hangunk is megváltozzék.

Annak a tudata, hogy viszonyunkat Magyarországhoz szenvedélytől ment, józan és korrekt alapra kell helyezni, át fogja hatni a legszélesebb néprétegeket és ez értelemben bátran mondhatom, hogy a két kormány Ausztria és Magyarország lakosságának szempontjából valóban hasznos munkát teremtett. A kormány természetesen a mühöz illő lakosságot nem teremthet. Önöktől függ uraim, hogy a lakosság az eljárásnak lehető megrövidítésével mielőbb élvezhesse e mü gyümölcseit. (Élénk helyeslés és taps. A minisztert üdvözlök.)

Bielochlavec szerint pártjának Magyarországgal folytatott harca szükséges volt és kizárólag a keresztényszociálista párt érdeme, hogy a kiegyezés Ausztriára nézve ily kedvező. A miniszterelnökkel szemben kijelenti, hogy pártja megszavazza ugyan a kiegyezést, de nem hajlandó a magyarokkal való barátság ünneplésében résztvenni. Az igaz magyaroknak sohasem voltunk ellenségei. Ezek nemes, derék emberek, nem úgy azonban az 50 krajczáros magyarok. A csernovaihoz hasonló események sokat mondanak. Spincic és Schillinger képviselők felszólalásai után az általános vitát berekesztik és megválasztják a vezérszónokokat Hein (kontra) és Lange (pro) személyében. Hein két óras cseh nyelvű beszédében indokolja pártjának elutasító magatartását, mire az ülés véget ér. Legközelebbi ülés holnap lesz.

Német birodalmi gyűlés. A tőzsdetörvény első tárgyalása alkalmával Delbrück kereskedelmi miniszter indokolta a javaslatot. Az 1896. évi régi tőzsdetörvény semmiképen sem elégitette ki a hozzáfűzött reményeket. A gazdaságilag és erkölcsileg is elítélendő tőzsdéjártékot akarták megszüntetni. A 48. §-ban

megszüntették a tőzsdei határidőüzenet definícióját és az igazságszolgáltatás feladata lesz a határidőüzenet fogalmát megállapítani, amint ez Ausztriában történik. A gabona és a malomtermékek határidőüzenetére vonatkozó tilalom fenmarad. A javaslat továbbá kimondja, hogy tiltott ügyletek semminő jogérvényrel nem bírnak. Kempf szabadelvű néppárti azon reményének ad kifejezést, hogy gróf Kanitz a napokban megtarthatja beszédét. A tárgyalás folytatását holnapra halasztják.

A lengyel javaslat. A kormány a lengyel javaslat tekintetében kompromisszumot kötött a konzervatív párttal, amely követeléseinek egy részéről lemond annak fejében, hogy viszont a kormány sem tart számot a korlátlan kisajátítási jogkörre Posenben és Nyugat-Poroszországban, hanem csak bizonyos kerületekre szorítkozik és az eredetileg tervbe vett négyszázmillió helyett beéri 275 millió márkával a kisajátítás czáljaira.

Vilmos császár elutazott Angliából. Vilmos német császár tegnap utazott el Londonból. A Harring-Cross pályaudvaron a londoni lordmayor bucsubeszédére azt válaszolta: Az ön után kívánom kifejezni azt a nagy meglepetést, amely a guildhalli fogadtatásom alkalmával eltöltött és kérem, közölje London polgáraival őszinte örömet afelett, hogy a császárnét és engem ez alkalommal olyan elragadó módon fogadtak. A lordmayor kérdésére válaszolva, azt felelte a császár: Egészségem feltűnően javult és londoni látogatásom nagy örömmel töltött el. A császár tegnap este nyolczadél órákor Port-Viktóriába érkezett, ahol a tengerészeti hatóság ünnepiesen üdvözölte. A császár nyomban a Hohenzollern-yachtra szállott, amely az éjszakát horgonyon töltötte a kikötőben. Ma reggel nyolcz órákor a császár elindult Hollandiába. Mikor a Hohenzollern a német hadihajókkal a holland partok felé közeledett, az amsterdami kereskedelmi kikötő előtt felállított hollandi hadiflotta üdvözlésekkel üdvözölte a császárt. Pénteken délután Vilmos császár az országos muzeumokat és a polgári árvaházat fogja meglátogatni a királyi család tagjainak kíséretében és este disztrakom lesz. Vilmos császár Londonban a német nagykövetségen fogadta a Vossische Zeitung tudósítóját s azt mondta neki, hogy kitűnően érzi magát, az angliai tartózkodás pompás hatással volt egészségére.

Sheernessből a Hohenzollern hajó fedélzetén Vilmos császárral röviddel ma reggel fél nyolcz óra után elindult.

A Hohenzollern-yacht Vilmos császárral háromnegyed öt órákor Inuydenbe érkezett.

A kanadai kivándorlás. A kanadai kormány hivatalos figyelmeztetést tesz közzé, amelyben a kivándorlókat arra figyelmezteti, hogy ne vándoroljanak ki Kanadába, mert az Egyesült-Államokból oda kivándorolt emberek valóságos elözönlötték az országot. Ez a figyelmeztetés annál érdekesebb, mert Kanada kormány Londonban tudvalevően külön ügynökséget tart fenn a czélból, hogy a kivándorlókat Kanadába irányítsa. A kormány európai képviselőit táviratilag utasította, hogy a bevándorlást ezen a telen igyekezzenek visszatartóztatni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott Gulner Gyula főispán elnöklésével. A bemutatott havi jelentések során dr. Petri Mór kir. tanfelügyelő iskolalátogatásairól és a személyi változásokról tett említést és tudomására hozta a bizottságnak, hogy a Soroksár községhez tartozó Petri-pusztán és a Pócsmegyer községhez tartozó Leányfalván új állami elemi iskolát szerveztek. A tanfelügyelő javaslatára a bizottság a következő iskolák tanítóinak államegylete ügyében tett pártoló felterjesztést, a hévizgyörkői, hiai, gödöllői, zsámboki, törökbalinti, czeglédi, budajenői, tahitófaluai, turai, boldogi, abonyi, pilliscsaba, galgamácsai, kókai, üllői és körösi róm. kat. iskolák, a lajosmizsei, gyóni, szentmártonkátai, veresegyházi és kiskunlacházai református iskolák, a gyóni, csömöri, nagytarcsai, mogoródi és aszódi ág. hitv. ev. iskolák, a zsámboki, gödöllői, czinkotai, vácz, rákospalotai és nagykörösi

isz. felekezeti iskolák, a Ladánybereg, és Bankháza pusztai községi iskolák tanítóinak államegylete dolgában. Ezen az alapon 132 nem állami tanító jut magasabb fizetés, illetve korpótlék élvezetébe. Grézló János kecskeméti tanfelügyelő előterjesztést tett a szabadszállási isz. iskola bejártára s a kiskörösi társulati polgári fiu- és leányiskolának községi kezelésbe vétele iránt. Jelentést tett továbbá tankerülete tanítóit fizetésének kiegészítése dolgában. A többi havi jelentéseket, amelyek kizárólag statisztikai adatokat tartalmaznak, tudomásul vette a bizottság. A közigazgatási bizottság albizottságainak megalakítása után szavazás után eldöntötték a baja-szentiváni patika ügyét is. A patikát hat pályázó közül Görbe Gyulának adományozták. Végül felebbezéseket intéztek el.

Küldöttség a minisztereknél. Kaposvár város tizenkét tagú küldöttsége ma este indul Budapestre Jekelfalussy és Kossuth miniszterekhez, akik a küldöttséget holnap délelőtt fogadják a képviselőházban. A küldöttséget Németh István polgármester vezeti. A küldöttség a honvédelmi minisztertől azt fogja kérni, hogy a honvédséget ne helyezze el Kaposvárról, Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztertől pedig azt fogja kérni, hogy Kaposvárot máv. üzletvezetőséget állítson fel.

Főispáni beiktatás. Barsvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén iktatta be zombori Lippay Géza volt győrmegyei főispánt ünnepiesen Barsmegye főispánjává. A közgyűlésen Simonyi alispán bejelentette, hogy Kazy volt főispánt v. b. t. tanácsossá nevezték ki. Lippay főispánt küldöttség hívta meg a közgyűlésre, akit megjelenésekor éljenzéssel fogadtak. Majláth István megyei főjegyző beszédet intézett a főispánhoz, biztosítván őt, kinek már két öse ült Barsvármegye főispáni székében, a vármegye bizalmáról. A főispán a hivatali eskü letétele után beszédet mondott, amelyben jelezte megbízatása ideiglenességét és a szólásszabadság rendületlen hívének vallotta magát. A főispán beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. A következő tárgy Holló Sándor és társai indítványa volt, amelyben a vármegye székhelyét Lévára kérik áthelyezni. A megejtett szavazás azt eredményezte, hogy a köztörvényhatósági tagok közül 127-en a Lévára való áthelyezés mellett és 106-an az Aranyos-Maróthou való meghagyás mellett szavaztak. Kazy János v. b. t. tanácsos, volt főispán indítványára a közgyűlés táviratot intézett Andrassy Gyula belügyminiszterhez a vármegye székhelyének áthelyezése tárgyában, mire Lippay főispán tüntető ováció között be-rekesztette az ülést.

Achimék győzelme. Békéscsaba városában ma tartották meg a városi bizottsági tagválasztást. A koalíció huszonkét jelöltet állított, ezek közül azonban csak kettőt választottak meg, a többi husz megválasztott bizottsági tag parasztpárti; így a választás a koalíció-párt bukásával s az Achim-párt győzelmével végződött.

Törvényhatósági élet. Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága ma gróf Apponyi Géza főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elfogadták Bartal Béla cs. és kir. kamarás indítványát, hogy a törvényhozáshoz a megye feliratot intézzen a báttaszék-baranyavári vasútszélkötetés és a vukovár-samacsi csatorna egyidejű kiépítése ügyében.

Hajdúvármegye törvényhatóságának Veszprény főispán elnöklésével ma tartott ülésén elvetették Lengyel Imre kir. táblai bírót azt az indítványát, hogy a közgyűlés a kvóta emelése miatt szavazzon bizalmatlanságot a kormányra. A tisztújító közgyűlés napjaul december 20-át jelölték ki.

Udvarhelyvármegye törvényhatósága ma tartotta tisztújító közgyűlését Ugron Ákos főispán elnöklésével. Napirend előtt Hinleder Ernő országgyűlési képviselő személyeskedő támadást intézett a megye főispánja ellen, aki végre is Hinledertől a szót, az egész gyűlés helyeslése mellett, megvonta. Alispánná dr. Domokos Andort újra megválasztották, főjegyzővé egyhangulag Ádám Albert lett megválasztva. A többi tisztviselőt újra megválasztották.

Szatmárvármegye törvényhatósági bizottsága ma dr. Falussy Árpád elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a főispán bejelentette, hogy a tisztújítás december 19-én lesz.

A kulturegyletek és a nemzetiségek.

Budapest, december 12.

A napról-napra veszedelmesebb jelleget öltöz nemzetiségi mozgalmak sorompóba szőlították az ország nagy közművelődési egyesületeit is. Gróf Károlyi Mihály, mint az „Országos Magyar Szövetség” elnöke, Egyetem-utca 6. alatti palotájában bizalmas értekezletre hívta össze a kulturegyletek elnökségeit s a ma tartott eszmecserén majdnem valamennyi közművelődési egylet képviseltette magát. Tizkor kezdődött gróf Károlyi elnöklése mellett az értekezlet, mely harmadfél órai tárgyalás után Széll Kálmán, mint a magyar kulturtörökvesek egyik legrégebb vezérharcosának indítványára egyhangulag foglalt állást a mellett, hogy 1908. év első felében kongresszust tart, hogy a növekvő erejű nemzetiségi támadásokkal szemben nyilvánvalóvá tegyék, hogy a magyarság el van határozva a maga védekező harcát egységes elvek alapján szervezve folytatni. Jelen voltak többek között Széll Kálmán, gróf Beldy Ákos, gróf Dessewffy Emil, Rákosi Jenő, Bedő Albert államtitkár s a politikai és irodalmi élet számos kitűnősége.

Gróf Károlyi Mihály ismerteti megnyitójában, hogy a nemzetiségek támadásai ellen közös akció kezdeményezése immár elkerülhetetlen szükséglet képez, egy kongresszus e tárgyban oly hatalmas erkölcsi erőt fog biztosítani, hogy az egész közvéleményt magával fogja ragadni.

A tárgyhöz dr. Arkay Kálmán után Rákosi Jenő szólott, aki konstátálja, hogy számára nézve a magyarok soha annyian nem voltak Európában, mint ma, relative azonban a más fajok megsokasodásához igen is kevesen vagyunk. Legfontosabbnak tartja, hogy azok a kulturegyletek, melyek az ország különböző vidékein működnek, öntudatra és koncentrált életre keltsenek, mert egymagukban gyengék. Ha sikerül a magyarországi decentralizációs szellemet a kongresszus által felbreszteni, akkor nagy dolgot műveltek és kecsgető kilátás nyílik a jövőbeli tények számára.

Ezután dr. Csányi Gusztáv terjesztette elő a közművelődési egyesületek kongresszusának programját, amelyhez Arkay Kálmán és gróf Dessewffy Emil szólottak hozzá, mire általános figyelem mellett Széll Kálmán emelkedett székére. Szóla a gyakori éljenzéstől megszakított beszédében többek között azt mondja, hogy eredményt eszközök nélkül nem lehet csinálni és az eszközöket a közönség részvéte tudja csak szolgáltatni.

Minden — ugymond — ami a közönség részvétele mellett megtörni és az érdeklődést felkelteni képes, az előttem mindig kedves dolog és már ebből az okból is szívesen járulok ahhoz, hogy a magyar közművelődési egyesületek nemzetiiségi fontos kérdések tárgyalására egyesítsenek. De én azt is tartom, hogy ne egy manifesztáció történjék csupán a tervezett kongresszuson, de adjunk a kongresszusnak testet, hogy ne veszzen el a homokban, melyben elveszni szokott Magyarországon minden kongresszus, hanem én úgy tartom és osztom e tekintetben tisztelt barátomnak, Rákosi Jenőnek a nézetét, igen sajtáságos dolog, hogy az ezeréves Magyarországon, melyet a magyarok idejévétele óta a magyarság, a magyar elem, de ne is mondjuk elemnek, hanem tisztán a magyar nemzet, melyhez a populus hungaricusba, bár akkor teljesen beolvadtanak érezte magát, minden nem magyar ajkú polgár uralma tartott ezerévig, nekünk most arról kelljen szólni, amint az elnöki megnyitójában szólt, hogy a magyarság veszedelemben van. Engedje meg a tisztelt elnök ur, ezt nem tudom elfogadni. Ebben az országban a magyarságot veszélybe nem döntheti soha semmi; ma igenis az ország bizonyos részében vannak ugyan jelenségek és bizonyos veszélyek és ezek ellen a parciális veszélyek ellen kell küzdeni a magyar államnak, de a magyar impérium veszélyét el nem ismerem, hogy a magyar faj szupremáciája és a magyar impérium valaha kérdésbe is jöhessen és pedig azért nem, mert a magyarságnak a vezérszerepét és a magyar államnak magyar karakterét nem valamely külső esemény adta meg, hanem ezt jogosultta a magyar állam történelmi fejlődése, a magyar faj intellektuális, kulturális és gazdasági ereje és a magyar állameszme öröklött jogai adják meg. (Lelkes éljenzés.) A mi faji etnografikus elhelyeződésünk igen különös. A magyarság egy tömbben van elhelyezve a Nagy Alföldön és a Dunántul. Ez részben előny, részben hátrány. Egyfelől ez a nagy teste a magyarságnak, egy sziklaalap, mely érzi és tulsúlyával dominálja a magyar államiságot, de nem lehet tagadni, hogy az a körülmény, hogy a Kárpátok alatt, részben az alvidéken és erdélyi részekben gyéren lévén elhelyezve, e területen aggasztó és veszélyes helyzetet teremthetnek a magyarságra az izgatások. És nekünk feladatunk éppen erre való tekintetből erőnköt egyesíteni, hogy ezeket

a veszélyeket ezekben az országrészekben lehetőleg elhárítsuk. (Ellenzés.)

A kultúregyesületeknek igen nagy és komoly a feladata, mert hiszen az állam nem tehet meg mindent. De nemzetiségi politikát ebben az országban az államnak kell vinni, de az államnak a társadalom tevékenységével kell pótolnia sokat, oly feladatokat kell végezni, amiket az állam nem teljesíthet, anélkül, hogy a társadalom részben a háta mögött ne álljon, részben pedig ne egészítse ki ezt a működést. Már most az mondatik — és akik mondják, igazuk van — hogy nagyobbak a veszedelmek, mint valaha voltak és nagyobbak az izgatások, mint valamikor és az izgatók azon ismert ürügy alatt, hogy legitim kulturális és törvényes érdekeket és jogokat védenek, nem a defenzívában maradnak, hanem agresszív lépnek fel és támadják mindazt, aminek érintetlenül kell maradnia és amit támadni nem engedünk meg sohasem: ennek az államnak magyar karakterét és az egységes magyar állami eszmét. (Lelkes éljenzés.)

Széll Kálmán ezekután a veszedelmek támadását magyarázza meg, mire ezekkel a szavakkal végzi beszédét: Üdvözlöm az eszmét és annak keresztülvitele tekintetében abban a nézetben vagyok, hogy célravezető lenne, ha az összes egyesületek a maguk körében egy megállapodást létesítenek és azt hozzuk a Szövetség tudomására, mely a bejelentett vélemények alapján tárgyalatni fog.

Széll Kálmán beszéde után lelkesen éljenek. Az értekezlet gróf Károlyi Mihály, Sándor József, gróf Desseffy Emil, Bedő Albert, Ábrányi Emil és Clair Vilmos hozzászólása után Széll Kálmán indítványát egyhangulag elfogadják. A közművelődési egyesületek kongresszusa ügyében az Országos Magyar Szövetség programkészítő bizottsága fogja a további teendőket megállapítani. Az értekezlet Széll Kálmán és a házigazda, gróf Károlyi Mihály elnökletével ért véget.

Lipótnak van igaza!

Lipót belga király **urnak** van igaza; de nincs igaza Vandervele nemzetközi szociálista urnak, amikor a belga képviselőházban „királyi csavargó”-nak nevezte Belgium törvényes uralkodóját. A szociálista ur azért cselekedte ezt meg, mert Lipót ritkán van odahaza.

Nos, mindenki tudja, hogy a belga király sohasem volt otthonul. Mióta megnőtt a szakállja, mindig a párisi színházak kuliszái mögött settenkedett. Mig ezer menyecskének csapta a szel, nem ütődtek meg rajta; de most, hogy félig-meddig törvényes felesége van, mindenki föl-huzza az orrát. Ez az asszony most gyermeket szült és ez az alkalom készíti arra Lipótot, hogy sürribben nézze meg lábadozó barátnőjét. Az utolsó napszámoknak is megengedik, hogy vajdó asszonyához siessen: csak éppen Lipót urnak lenne megtiltva?

Aztán meg miért áhítozik Vandervele ur annyira koronás fő iránt? Hiszen ilyen kívánságról nincsen szó a kommunista kiáltványban! Ha következetes akarna lenni, örülnie kellene, hogy a király mindenütt van, csak éppen a trónján nincs. Ujjongnia kellene, hogy az a selymes Lipót ur annyira elkoptatja bibor-palástját! De persze ennél sokkal könnyebb gorombáskodni. „Királyi csavargó!” Kutya legény lehet az a Vandervele, hogy ilyeneket mer odamondogatni a királynak — az immunitás védelme alatt.

De azoknak sincs igazuk, kik kenetteljes arccal panaszkodnak arról, hogy még sem járja, hogy egy király elhanyagolja az ország ügyeit. Még a legridegebb monarchista is azt vallja, hogy az a legjobb, az a legalkotmányosabb király, ki minden megjegyzés nélkül szignálja az elébe tett írásokat. Minél kevesebbet avatkozzék az ügyekbe, nyomja el egyéni érzelmeit, legyen látható kifejezője az uralkodó politikának: ilyen a jó király, a tisztességes király. Az isten őrizzen olyantól, ki minden lében kanál, ki mindent jobban tud, ki mindent maga akar csinálni, maga akar látni. Az áruhába öltözködő Mátyás királyoknak ma már nincsen keletjük. Automata legyen a király, ki aszerint a lemez **szarint** beszél.

melyet a többségen lévő alkotmányos párt be-léje tesz.

Lipót ilyen.

Nem akadékoskodik, nem fontoskodik, miniszterinek árnyékában áll. Mit akarnak hát tőle? Hogy azt a néhány aktát aláírja, elég, ha a hét egy napján van odahaza. Ezen az egy napon úgy teljesítheti kötelességét, mint a pinty.

Frivolitás, de ennek a haragnak a nyitját csak a férfi-irigységben lehet megtalálni. A férfit eszi a méreg, ha látja, hogy ölelgetnek egy leányt és nem ő az ölelgető. Vandervele urékat is elfutja a sárgaság, hogy az a kutya Lipót még mindig . . . még mindig tetszik az asszonyoknak.

Sarafov Borist meggyilkolták.

Szófia, december 12.

Tegnap éjjel meggyilkolták Sarafov Borist, a macedon komité vezérét és barátját Garavanovot, az ismert hadvezért. A merénylő akkor végezte véres munkáját, amikor Sarafov kikísérte a nála látogatóban levő barátját, Garavanovot. A gyilkosság híre villámgyorsan terjedt el a városban és különböző kombinációkra adott okot. Állítólag magánboszu műve az egész, de vannak, kik politikai hátteret tulajdonítanak a gyilkosságnak.

Bárhogyan is álljon a dolog, annyi bizonyos, hogy Sarafov meggyilkolása elsősorú politikai eseménye a Balkánnak. Mert Sarafov volt az indítója azoknak a mozgalmaknak, melyek egyszerre kavarták fel ismét a Balkán-kérdést. Ő volt az, ki a bandabőröseket szervezte, miután előzőleg a macedon komité tekintélyét és hatalmát oly fokra emelte Bulgáriában, hogy valóságos állam lett az államban. Igaz, hogy később a vezérek versengése, a meg-megújuló versengések ismét leszállították a komité hatalmát. Így aztán Sarafov tekintélye is kisebb lett, de különösen akkor, mikor Bulgária élére a koalíciós miniszterium került, mely az ország érdekében erősen megrendszabályozta a macedon komité.

Sarafov halála mégis nagy befolyással lesz a macedon helyzetre, mert kétségtelen, hogy a komité az ő erős keze nélkül züllésnek fog indulni. Ez annál is inkább bekövetkezik, mert előrelátható, hogy a sok aspiráns, köztük elsősorban Jonev tábornok, még nagy háborúságot fog okozni a vezető szerep elnyeréséért. A gyilkosságról a következő híreket kaptuk:

A gyilkosság és előzményei.

Sarafov Boris és Garavanov ismert forradalmi vezérek ellen tegnap éjjel Szófiában gyilkos merényletet követett el egy macedon ember. A gyilkos éppen akkor támadt rájuk, amikor Sarafov kikísérte a nála vendégként időző Garavanovot az ajtón. A merénylő az utcáról odarohant hozzájuk és revolverlövésekkel leterítette őket. A merénylőt Paniczának hívják s még nem tudják bizonyosan, hogy személyes okból követte-e el a gyilkos merényletet, mert fölteszik róla, hogy török részről bérelték föl a macedon bolgárok legnépszerűbb vezéreinek meggyilkolására. A gyilkos elmenekült, de több más forradalmárt letartóztattak.

Panitz 27 éves és Tirnowóban született. Állítólag 3000 frankot kért Sarafovtól, hogy ezen pénzen saját bandát alakíthasson magának, miután a Sandanski bandájától elpártolt. A titokzatos gyilkosságra némi világlósságot derítenek az ismeretes előzmények. Hat hét előtt a bolgár sajtó azt a hírt közölte, hogy a macedon komité belső szervezésének két tagja megszökött s magával vitte külföldre az egész hadipénztárt, amelynek tartalma körülbelül egy fél-millió frank volt. Ez a hírszélés akarta elleplezni azokat a sikkasztásokat, amelyeket Sarafov Boris és barátai nem először követtek el a macedoniai organizáció vagyonának kárára. Maga

az organizáció vezetősége azt hírszélte, hogy a rendelkezésre álló pénz a bandák főnökeinek kezében van, akik csapataikkal elszedték Macedóniába s hogy ezuttal a komitácik nem a görögök és bolgárok, hanem a bulgáriai mohamedánok ellen fognak nagy stílusban fellépni. Ezekkel a hírszélésekkel akarta a vezetőség elejét venni annak, hogy a pénzek hováfordítását kutassák. Tényleg az utóbbi időben a bandák sok mohamedán falut perzseltek föl és a török lakosságot több helyütt lemészárolták.

Kik tervezték a gyilkosságot.

A Lokalanzeiger tudósítója — mint azt fapjának jelenti — még tegnap délelőtt beszélt Sarafow Borissal és szóba került köztük a bandák újabb tevékenysége Macedóniában.

— Most hetenként száz bolgár esik el Macedóniában — mondotta Sarafow Boris. — Én ennél a lassu mézszárlásnál sokkal többre becsülök egy alapos érvágást. Ha majd kitör a forradalom s egy napon 5000 bolgár fog elesni, akkor végre észbe kapnak a nagyhatalmak és energikus fognak cselekedni.

Sarafownak erről az erőszakos tervéről tudtak a forradalmárok s nyilván ezért tették el láb alól.

A porta bizonyára örül Sarafow Boris meggyilkolásának, hiszen 2000 török fontot tűzött ki fejére.

Ujabb jelentések szerint Sarafow meggyilkolására összeesküvés műve volt, amelyet Sandanski forralt ellene.

Sarafow ugyanis vak gyűlölettel volt eltelve az éppen olyan hatalmas frakció ellen, mint az övé s különösen annak hírhedt vezére, Sandanski ellen, akiről köztudomású, hogy ő volt miss Ston elrablója, akit három évig tartott fogságban és magas váltságdíjért hocsátott szabadon.

A gyilkosság a fővárosban nagy riadalmat keltett. Az utcákon a nép csoportokba verődve beszél „a macedoniai herceg” haláláról — általában így nevezték mindenfelé Sarafow Borist. A rendőrség összefogdosott hatvan ismert forradalmárt, de a gyilkost még nem sikerült kézrekeríteni.

A gyilkosság következtében ma reggel Küstilben és Dubniczában, ahol a forradalmárok főéjszke van, a macedonok boszúból több gyilkosságot követtek el.

Sarafov életrajza.

Sarafov Boris harminczöt éves volt. Ljubehovo községben, a novrokopi kerületben született. Apja Sarafov Péter tanító volt, ki úgy mint előde részt vett a nemzeti harcokban és a novrokopi kerületben szervezte a harezot a görögök ellen az egyházi kérdésben.

Sarafov gyermekévei nagyon szomorúak voltak. Apját a törökök több ízben börtönre vetették, úgy hogy anyja majdnem állandóan egyedül volt gyermekeivel. Akkor már megérlelődött Sarafovban a boszu a törökök ellen. 1886-ban a törökök apját és nagyapját tizenöt évre számították Karamanba, Kis-Azsiába. Sarafov ekkor fokozott szorgalommal látott tanulmányaihoz a saloniki gimnáziumban, ahonnan a hatodik osztály elvégzése után Szófiába ment. Mivel nem volt utlevele, erdőkön keresztül bolyongott a határig. Ott találta apját és nagyapját, kik már előzőleg megszöktek Kis-Azsiából. Ezek beleegyezésével, tizenhét éves korában a szófiai katonai iskolába lépett. A katonai fegyelem nem tetszett neki, úgy hogy többször fegyelmi büntetésben részesült, sőt egyszer négy hónapra kizárták. Ekkor aztán megjavult, sőt annyira szorgalmas lett, hogy 1892-ben igen jó eredménnyel végezte az iskolát. Mint hadnagyot egy gyalogezredhez osztották be, de az egyhangú katonaelet nem tetszett neki. Mikor aztán a macedon forradalmi komité megalakult, Sarafov átvette Kitansevától, a mozgalom vezetőjétől az ujonczok kiképzését.

Mikor 1895-ben kezdetét vette a macedon mozgalom, Sarafov nyolczvanöt önkéntessel július elsején átlépte a határt. A Pirin-Plamina rengetegekben előrenyomulva, nyolcz nap alatt Melnik városához ért, ahol megtámadta a postahivatalt, a hivatalnokokat elfogta és aztán felgyújtatta a prefektusi épületet. A száz főből álló török helyőrség tehetetlen volt a bandával szemben.

Mikor Sarafov e haditénye után visszatért Szófiába, az ottani macedonoktól nagy ünnepeletésben részesült. Sarafov aztán ismét katonai szolgálatba lépett. 1899-ben a macedon kongresszus kívánságára Davidov és Kovacev főhadnaggyokkal Sarafov ismét a mozgalom élére állt, mely aztán oly nagy arányokat öltött, hogy Sarafovot egész Bulgáriában, mint nemzeti hőst ünnepeikék. Ekkor azonban az európai hatalmak közbelépésére a koalíciós kormány üldözni kezdte a komité, sőt Sarafovot és barátait letartóztatta azon vád alapján, hogy a komité pénzt elkezelt

ték. A vizsgálat azonban teljesen rehabilitálta Sarafovot.

Utóbbi időben Sarafov külföldi agitációs körutrá indult, mely azonban nem sok eredménnyel járt.

Ujabb hírek.

A merénylet után Garavanov azonnal meghalt, míg Szarafov egy fél órával ezután a kórházban halt meg. A gyilkos neve ismeretlen. Annak idején a Panica nevet vette fel és a szerb-bolgár háboruban századparancsnok volt. Tettenek elkövetésére valószínűleg boszuszomj indította. A rendőrség többeket letartóztatott, akiket büntársoknak tart. Panicát, a gyilkost, még nem találták meg. Panica a Garavanov és Sarafov-csoporttal ellenséges Sandansky-csoporthoz tartozik és a gyilkossággal a csoportot vádolják. Panica mint bandafőnök, a dramai kerületbe készült indulni. A letartóztatottak közt van több előkelő bandafőnök, a többek között Csernotejev, Sandansky egyik társa.

Szomoru öröm.

Budapest, december 12.

A székesfővárosi tanács ma előterjesztést tett, amely meghozza a régen várt drágasági pótlékot, rendezti a napidijások fizetését, véglegesíti egy csomó napidijas állást.

A rideg, sötét hivatalszobákba, ahol savanyu emberek dolgoznak, beköltözött valami szomoru öröm, olyan, mint egy fájdalmas mosolygás. Sok törődött ember egyet bólint annak a hallatára, hogy sorsa egy csöppecskét javult, talán valami előtte heverő papírlapon kiszámítja, hogy a kicsike többletet mire használja föl, azután nagyot sóhajtvá tovább folytatja lélekölő munkáját. A szürke ember, az élet megtépettje nem tud örülni. Fáradt ahhoz, hogy élénken gesztikuláljon, emeltebb hangon beszéljen azért, mert sanyaru sorsa egy vonalnyival javult. Nyomban eszébe jut, hogy jövedelme még mindig alatta van annak, amiből tisztességesen meg lehet élni s a pár forint többlet egyáltalában nem jelent boldogságot. Sorsa ezentul is csak az lesz, hogy a rubrikák közt vergődjék és otthon családja körében egyre a szükséggel folytasson harcot.

Egy másik intézkedés már több örömet szerzett egy csomó embernek: a véglegesítés, a napidijások megszilárdítása állásaikban. Egy csomó alázatos ember egy vonalnyival magasabban meri majd hordani fejét, mert nem lebeg feje fölött a kidobás réme. Rendes fizetés fog járni ezentul a napidijásnak, nyugdíj és elbocsátás esetén három havi fölmondás. Sok nesztelen járásu csöndes ember valami jóleső meleget érez erre, mintha boglyas kemence mellé telepednék: a biztonságának tudata tölti el őket. Milyen szánalmas valami, ha így messziről nézik: meglett, családos emberek testet-lelket ölő munkájuk ellenében tartoznak hálát adni a Gondviselésnek, hogy egy pár garással több jut nekik, vagy hogy most már bátrabban léphetnek be a sötét hivatalszobába, mert nem szakadhat minden pillanatban a nyakukba a rideg „föl is ut, le is ut.” Mily mélységesen szomoru az, hogy embernek ilyen alázatos fejet kell hajtani az élet előtt és körösztülni a maga és egy pár sóványtestű hozzátartozójának az életét azon a pár esztendőn, ami a számára megvan.

Körülotük zailik az élet és ők mint egy szomoru szikla merednek ki a tengerből. Akik alattuk, akik fölöttük élnek, mind jobban élnek, mint ők, a kabátos rabszolgák. A munkásnak sokkal könnyebb a boldogulása, mert az igénye kisebb és kötelezettsége a társadalommal semmi. De ők, akik az állam, a város és a töke hivatalaiban közkatonák, ők nyögve hurezolják az élet terheit.

Ez a kis fizetési pótlék még egy kedvenc témájuktól és egy kedves reményüktől is meg-

fosztotta a görnyedt emebereket, mert most már valóra vált a reménység és a való olyan csekélység, amelyről nem lesz érdemes többé beszélni.

Mozgó képek.

A „Nagymama“ vendégei.

Csiky Gergely „Nagymama“ című vígjátékát énekes darabbá alakítják át és Btahné fogja a czimszerepet játszani.

A művész hazajön a próbáról, leteszi a pleureuse-tollas kalapját, leveti a divatos bundáját és házias pongyolához készül. A kitünően iskolázott komorna már mindent odakészített a hálószobába, de a méltóságos asszony elégedetlen.

— Nem ezt, nem ezt — mondja békétlenkedve — mi jut eszetekbe: Piros szattyán-papucs! liberty pongyola röpködő csokrokkal! Vigyétek, vigyétek! Ott az előszoba siffonérjában, egészen hátul, van a Frapartnébeli schlaifrockom . . .

— De . . .

— Barna alapon fehér virágok, nagy csuklyával . . . ott van a hozzávaló bőbitás főkötő is . . .

— De . . .

— A feketekeretes nagy okulárét a trumeau fiókjában, — balra — találjátok meg . . .

— De . . .

— Papucsom nincs. Kérem a viczinét, adja ide a pacsniját . . .

— Azt a csoszogósat? Azt a csámpásat? Azt a . . .

— Azt a nyüvöttet, lelkem, — azt, azt!

Nagy nyugtalanság fogta el a háznépet, hogy mi lehet az ő aranyos, jószágos, drága urnójuket. De hozzá lévén szokva, hogy vakon teljesítsék minden kívánságát, most is — öt perc alatt — együtt volt a „maskara”, mint ahogy a hűséges Mariska a konyhában mondta.

A művész átöltözött és a ruhával együtt még a tartása, a járása, az arca is megváltozott. Az utóbbit persze az az otromba pápaszem tette.

Benyit a kis Manczika — a művész szeméfénye — meglátja az idegen anyókat és szepegvé visszaugrik.

— Gyere csak, gyere! — szólítja egy ismerős hang.

Csakugyan ő lenne, vagy csak a fülecskéje csengett? Nekibátorodva odasompolyodott és firkészőleg néz a csuklyás Schlaifrock és a feketekeretes pápaszem viselőjére.

— Nem ismer, aranyom?

— Ne-m . . . dehogyan nem! . . . Meg akartál ijeszteni, ugy-e?

A művész magához vonta a kis leányt, hátrasimogatta a haját és oktató hangon mondta:

— Nem akartalak megijeszteni kicsikém, de én már nagymama vagyok és így . . .

— Nagymama? Hát eddig nem voltál az? Nem voltál az én nagymamám?

— Az voltam, az voltam, de most már olyan nagymama leszek, aminő a nagymamának lenni — kell.

Manczika megjédt és sirva fakadt.

— Olyan nagymama akarsz lenni, aminőt Fűreden láttunk? Aki mindig köhögött, mindig veszekedett? Akinek köszvény volt a lábában és ránczos volt az arca? Nem fogsz többet dalolni? Nem fogsz nevetni? Nem fogsz velem bujócskát játszani?

A művész éppen meg akarta nyugtatni, amikor nyílt az ajtó és betoppant vigan dudolva a férje, hozzástetett és átkarolta és megcsókolta, mint ahogy mézesetekben szokás.

Roszzaló pillantás érte az okuláré alól.

— Hagyjon barátom, hagyjon. Nem veszi észre, hogy illetlenül viselkedik.

Nagyot nevet a férfi.

— Ugy magázol, mint ahogy a Georges Sand regényeiben olvastam.

— Igenis ugy. Abban az időben még tudták az emberek, hogy mi a jó modor. Most pedig barátom, vezesse ki ezt a gyermeket; tanulnom kell.

A kiutasítottak engedelmeskedtek, de sugva konstátálták, hogy a nagymama bizonyosan mókázik velük.

A művész magára maradvá, kezébe vette az új szerepét, hátradőlt a karosszékében és olvasni kezdett. A szokatlan okuláré tehette, hogy a tanulás sehogy se haladt előre. A vaskos szerepfűzet kicsuszott a szép kezéből és a gondolatok szabadon csapongtak.

Azaz csak szerettek volna csapongni. Vendégek érkeztek, a gondolatoknak szépen vissza kellett térniük.

Kívül nem hallatszott csengetés, ajtónyikorgás se hangzott s mégis egymásután jöttek a látogatók és nesztelen lépésekkel közeledtek a karosszék felé. Csupa női alak, csupa bokorugró-szoknyás, mosolygó arcú, ringó dereku, bájos teremtés. Megtelt velük a nagy ebédőszoba.

A művész bámulva nézett rájuk. A nagy csodálkozásában elfelejtette üdvözölni vendégeit. Még csak egy szót se szólt.

Nem is ért volna rá, mert a csapat vezetője, egy pipikendős, pergönyelvű menyecske kezdte a beszédet:

— Adj isten, lelkem! Nem ismered? Lám-lám, pedig mi még egypár nap előtt is egy test, egy lélek voltunk! Tedd le azt a csuf portékát és nézz rám azzal a te paráztékintetű szemekkel. Én vagyok a Finum Rózi! Vagy már neked se kellek, mint annak a gögös Feleki családnak? De nem jöttem ám egyedül. Nem bizony. Itt van Török bíróné asszonyom; emitt Erzsike — nem emlékszel a Sárga csikóra. — Amott a Gyimesi vadvirág, a szemérmes Annyal Liska mellett! Hát a tót leányt, meg a vereshajut látod? Egyik sem akart elmaradni, még Marcsát is elhoztuk a Tündérlakból, ott sugdolózik Kreuczer Nancsival a sarokban. De ne gondold, hogy csak a magunkféle paraszti nép jött el: a Szókimondó asszonyság se hiányzik, az igaz, hogy nem a marsallné sleppes ruhájában, hanem a kis Kató mosónés szoknyájában.

A művész tágranyit szemmel nézett hol jobbra, hol balra. Az ajtó még mindig tárva volt és még mindig érkeztek új vendégek: a Czigány Panna, a Nótás Kata, Serpolette, Felhő Klári, a Milimári, Juczik, Rózsik, Iluskák, Mariskák . . . leányok, asszonyok, vigak és bánatosak. Talán száznál — egypár száznál is — többen lehettek. Hogyan is férhetek el abban a szobában? Mintha a Csikós délibábos rónáján tolongnának, szinte hallatszott a kolomp, meg a távoli harangszó.

Nagysokára jött a kérdés a művész ajakára:

— Mit kívánnak tőlem kegyelmeitek?

Egyszerre szólalt meg valamennyi:

— Ne hagyj el bennünket!

Az egybeolvadt sok hang zsoltárként zengett, zengett, zugott és imaszerű könyörgés volt minden szavában.

A művész feléni akart, de két forró ajak tapadt a szájához. A kis Manczika csókja volt.

— Aludtál nagymama?

A művész megdörzsölte szeméit, körülnézett, azután átkarolta kedvencét, könyek között, mosolyogva mondta:

— . . . Ugy látszik! És olyan fürcsát álmodtam!

Rosta.

TÁVIRATOK.

Báró Marschall és Aehrenthal.

Berlin, decz. 12. (Saját tudósítónktól.) Báró Marschall német nagykövet, aki tudvalevőleg Németországot a hágai békekonferencián képviselte s ezért hónapok óta távol volt állomáshelyétől, néhány nap mulva visszatér Konstantinápolyba. Báró Marschall keresztül fog utazni Bécsen s felhasználja az alkalmat, hogy báró Aehrenthal külügyminiszterrel a macedóniai igazságügyi reformokról tanácskozzék.

Kongó átvétele.

Brüsszel, december 12. (Saját tudósítónktól.) Ma került nyilvánosságra a Congo-állam átvételéről szóló szerződés okirata, amelynek értelmében a király özvegye, vagy a királyi ház utolsó sarja s annak utódai csak 100.000 frank járadékot élvezhetnek. Ez a rendelkezés arra az esetre, ha Lipót

királ nőül venné Vaukhan bárónét, elejét veszi annak, hogy a király feleségének és gyermekének nagy örökséget haghasson.

A svájci szövetséggyűlés.

Berlin, decz. 12. Az egyesült szövetségi gyűlés az 1908. évre elnökül Brenner szövetségi tanácsost (Basel, radikális), alelnökké Zemp szövetségi tanácsost (Luzern, kat. konzervatív) választották meg.

Közgazdasági táviratok.

New-York, decz. 12. *Terményárak.* Gyapjú. New-Yorkban —, decz-re —, márc-ra —, New-Orleansban —, *Petroleum* stand with the New-Yorkban —, Filadelfiában 8.75, raffined in cases 8.70, *Cred-Balances of oil* City 10.90. *Zsir.* Vestern Steam 178.—. Rohe testvérek 860.—. On 330.—. *Réz* —.

Csikagó, decz. 12. *Gabonárak.* Zárlat. Buza irányzata állandó, decemberre 93.25—93.63 K., májusra 100.25—100.63 K. Tengeri szilárd, decemberre 54.63 K. Csikagó, decz. 12. *Terményárak.* Zsir januárra 7.90, tegnap 7.90, májusra 7.97, tegnap 7.95, Szalonna short clear 7.24, tegnap 7.24. Sertéshus májusra 12.27, tegnap 12.22.

A német birodalmi bank.

Berlin, decz. 12. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi bank központi választmányának mai ülésén még dr. Koch elnököt. Kifejtette az elnök, hogy a bank státusa e hónap elején aránylag javult, de a feszültség a pénzpiacpon olyan nagy, amelyen még sohasem volt. Vajon továbbra is olyan csekély mértékben veszik igénybe a bankot, mint most, azt egyelőre nem lehet tudni, de jellemző, hogy ez az igénybevétel az év vége felé jelentékenyen kisebb, semmint volt tavaly ez időtájt. Az igazgatóság egyelőre eltekint az újabb kamatlábemelésről és bizakodik benne, hogy ez évben már nem lesz szükség rá, ha csak előre nem látható körülmények nem következnek be. Az ülésen egyáltalán szóba sem került az elnök lemondása. Nincs kizárva, hogy még azután is, mikor az új elnök elfoglalja állását, Koch egy ideig a bank élén marad, hogy megkönnyítse az átmenetet.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégibb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtették, olvasóink egyre bővülő lelkes táborában azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcnak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetési folytan a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar családj számára a Magyar Szalon rendkívül változatosan és irodalmi nívón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjlatlanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Letartóztatott milliomos.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 12.

Ma éjszaka a központi rendőrségen letartóztatott egy milliomos fakereskedő, Steinhertz Bernátot; aki még csak nemrég is egyik legkiválóbb szerepvivője volt a főváros kereskedelmi világának. A vád az ellene, hogy Dülken A. H. németországi fakereskedő cég terhére 58.000 márka sikkasztást követett el. A cég budapesti ügyvédje, dr. Neumann Ármán után tette meg a feljelentést Steinhertz ellen, akit ma délután beidézték a rendőrségre és a késő éjjeli órákig tartó kihallgatás után letartóztatták.

Ez a kellemetlenség azonban nem most történik meg először a familliomossal. Most szeptemberben Boschán Jakab dűsgazdag magánzó tett ellene feljelentést, hogy egy fedezeti célra szolgáló 200.000 koronás váltóját forgalomba hozta. Steinhertz, a feljelentés következtében akkor szintén letartóztatták, miután azonban a panaszos, bizonyos személyiségek intervenciójára estig visszavonta panaszt, Steinhertz szabadon bocsátották.

Ezúttal azonban, a külső jelek után ítélve komolyabb valamivel az eset és megindul Steinhertz ellen a bünyenítő eljárás sikkasztás miatt. Pár évvel ezelőtt még szinte hihetetlen lett volna, ha valaki a dűsgazdag embernek ezt a véget megjósolta volna. Steinhertz 1898-ban alapította üzletét a fővárosban, állítólag 18.000 korona tőkével. Az üzlet azonban hamarosan fellendült és a cég nemcsak itt a fővárosban, de a külföldön is nagy tekintélyre tett szert. Steinhertz Bernát milliókkal dolgozott s különösen Bukovinában és Romániában voltak nagy földnyi erdőségeit csaknem kizárólag ő aknázza ki. A hitele szinte megingathatatlanak látszott. És ebben az általános hiedelemben érte a budapesti kereskedelmi világot a hiób-hír, hogy a Steinhertz-cég megingott. Szeptember 14-én Steinhertz fizetésképtelenségét jelentette.

A hitelezők ekkor tanácskozásra gyűltek Budapestre és a Loosi és Humayer cég indítványára, akinek Steinhertz 400.000 koronájával tartozott, kimondták, hogy egy bizottságot küldenek ki, a cég könyveinek megvizsgálására. Ez a bizottság megállapította, hogy Steinhertznek 4.998.000 korona tartozása van, amelylyel szemben a cég vagyona csak 3.184.000 koronát tesz ki. A fedezetlen passzívák tehát egy millió nyolczszáztizenháromezer koronára rugnak.

A hitelezők erre tárgyalásokat kezdtek a cég ügyeinek szanálására. Kimondták, hogy részvénytársasággá alakulnak, amelyben Steinhertz is részt vesz. A rendezés munkálatai azonban még ma is folyamatban vannak s a cég moratórium alatt áll. Ma aztán feljelentés érkezett Steinhertz ellen, hogy a Dülken A. H. korzi cég, augusztus 29-én 89.000 korona értékű váltót küldött neki leszámítottatás céljából azzal az utasítással, hogy a váltók értékét haladéktalanul küldje be. Steinhertz szeptember tizenegyedikén táviratozott a cégnek, hogy a pénzt beküldte. A cég azonban csak 31.000 márkát kapott Steinhertztől. Erre hosszadalmas levelezés indult meg, a cég sürgette a pénz hátralévő részét, s miután azt Steinhertz nem küldötte be, megtették ellene 58.000 korona elsikkasztása miatt a feljelentést.

A kihallgatásnál Steinhertz azt vallotta, hogy szeptember 26-án 29.000 márka értékű árut küldött a cégnek, így tehát még csak egy 28.000 márka összegű elszámolási differenciáról lehet szó. Amelyet pedig azért tartott vissza, mert Rosenberg Siegfried, a cég budapesti képviselője, őt erre felhatalmazta. Steinhertz vallomása folytán kihallgatták Rosenberg Siegfried megbízottat is, aki elismerte ugyan, hogy Steinhertz csakugyan küldött a cégnek 29.000 márka értékű árut, amit javára is irtak, de neki készpénzt kellett volna küldeni a váltókért. Az elszámolási különbözet megtartására pedig nem adott meghatalmazást.

Ennek következtében Steinhertz, mivel csőd alatt is áll, letartóztatták. A vizsgálat még folyik ellene ez ügyben s valószínű, hogy fogva is marad.

UJDONSÁGOK.

Arrafelé a Balkánon.

A Balkánon diplomatának lenni nem éppen irigylésre méltó dolog. Az emberek ott nem nagyon válogatósak eszközeikben és gyorsan elbánnak azzal, ki nem az ő szájukize szerint cselekszik. A művelt nyugat balkáninak minősíti mindazt, ami erőszakos, ami kulturelles és a spanyol inkvizíció legsötétebb időszakához hasonlítja a félsziget országainak minden intézményeit.

Ami azonban most történik egy idő óta a félszigeten, az balkánibb a balkáninál. Mintha visszatérnének azok az idők, mikor a handzsár az egész vonalon büntetlenül működhetett. Nem a bandákról van szó, hiszen azok garázdálkodása már oly megszokott, hogy aligha akad ember, kit rémműködésük borzadályl tudna eltölteni. Most a kormányok azok, amelyek jó példákkal járnak elől.

A szerb szkupstina tegnapi ülése bizonyára eszébe juttatta mindenkinek, hogy ma is csak az az állapot, mint amikor a Karagyorgyevicsék és az Obrenovicsok politikai ellenfeleiket tették el láb alól, épp így pusztult el a belgrádi hártőnben a két Novakovics.

De még sötétebb színekkel festi elénk a balkáni állapotokat az, ami most a Feketehegy országában történik. Nikita fejedelem alaposan kikapázza az ellene tervezett merényletet. A ravasz fejedelem nyilván egy csapásra két legyet akar ütni. Az elégedetlenek összeesküvése viz volt az ő malmára, mert most nemcsak a bűnösökkel számol le, hanem összefogdosat mindenkét, kiből politikai ellenfelet lát, azzal az ürügyel, hogy az illetők kompromittálva vannak az élete ellen tervezett merényletben. A cettinjei hártőnök már zsufolásig megteltek foglyokkal. Az ország legbefolyásosabb embereihez tartoznak ezek a foglyok, kik valamikor a fejedelem leghívebb emberei voltak, de mivel később ellentétbe helyezkedtek az ő politikájával, magukra vonták gyűlöletét. A középkorban sem bánhattak embertelenebbül politikai foglyokkal, mint ahogyan ezt most Nikita fejedelem megcselekszi. Volt minisztereket, főhivatalnokokat, sőt családjához legközelebb álló rokonokat is a cettinjei nép gunykazaja között vasraveret és úgy hurcoltatja őket a hártőnbe.

Az ősz fejedelem, hazájának valamikor ünnepelelt hőse és a Feketehegyek legnagyobb poétája így tépázza fejéről a babért.

Hogy ebből a koncertből Bulgária sem maradhat ki, az természetes. A bandáknak ez a melegező ágya, mely főokozója annak, hogy a Balkánon a szokottnál is rémesebb állapotok uralkodnak, szintén véres szenzációval szolgál. Sarafov Borist, a maczedon mozgalomnak lelkét, ma meggyilkolták. Háza előtt lötte le a maga alkotta komitéjának egyik embere. Azt mondják, hogy vagy személyes okok készítették tettere a gyilkost, vagy pedig a törökök bérelték fel, hogy végezzen azzal az emberrel, kinek Törökország annyi zaklatást köszönhet.

Mind a kettőben sok a valószínűség. De akárhogy is álljon a dolog, a gyilkos balkániasan végezte tettert. Sarafovot is, barátját is egy-egy lövéssel leterítette, nyugodtan, mert csak így képzelhető el a célzati biztonság, melylyel embereivel végzett. Aztán úgy távozott, mintha semmi sem történt volna.

Ahogy ez már a Balkánon szokás.

— Az Egyetértés ajándéka. Mai számmal kezdjük meg az *Egyetértés* ingyen mellékletének, a *Magyar Szalon* legújabb füzetének szétküldését. A változatos szépirodalmi dolgozatokban és szebbnél-szebb illusztrációkban bővelkedő füzet nagy öröme lesz olvasóinknak. Mai nap a következő vonalakon küldjük szét a *Magyar Szalon*-t:

Budapest — Oderberg.
Budapest — Vöröstorony.
Budapest — Miskolc — Mármorosziget.
Budapest — Kolozsvár.
Budapest — Bród.
Budapest — Zimony.

Naplend. Naptár. Péntek, december 13. — Római katolikus: Lucia. — Protestáns: Lucia. — Görög-ország: november 31. András apostol. — Zsidó: Teh. 1. — A nap két reggel 7 óra 40 perckor, nyugszik délután 4 óra 1 perckor. — A hold két délután 1 óra 20 perckor, nyugszik éjjel 12 óra 28 perckor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földművelési miniszter fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 12-2 óráig. — A képviselőház elnöke fogad fél 9-10 óráig. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A képviselőház igazságszolgálati bizottságának ülése délután 5 órakor. — A képviselőház mentelmi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — A Józsefvárosi Kaszinó ünnepi lakomája esti 8 órakor József-körút 19. sz. alatt. — Szabad Egyetem. Dr. Vámosy Zoltán esti fél 7 órakor. — Mergék a mindennapi életben" című előadás az egyetem központi épületében. — A Természettudományi Társulat népszerű előadása 6 órakor Múzeum-körút 4. szám alatt. — A Wiener Concertvereinek hangversenye a Vigadóban esti fél 8 órakor. — A Láncei dalestélye a Royalban. — Arverés a közeponti zálogházban. — A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délután 4 órakor az Ulvárosban. — A Képzőművészeti Társulat téli tárlata a Műcsarnokban nyitva 9-3-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Ulváry Ignác gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3. szám alatt) nyitva 9-8-ig. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kizyóvári szalonja nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Amatőr Műgyűjtők kiállítása és a Karácsonyi Bazár az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-8-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum megtekinthető 1 korona belépődíjjal. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva múzeum zárva.

— **Beteg fejedelmi asszonyok.** A czárné betegségéről röviden már adtunk hírt. Pétervárról érkezett újabb tudósítások szerint a czárné egymásután kétszer kapott influenzát és állapota aggodalomra ad okot. Az udvari orvosok konziliumot tartottak felette és elhatározták, hogy több speciálista meghívásával ismét konziliumra jönnek össze. A czárné nem képes bevenni orvosságot és táplálkozása is hiányos, miért is nagyon legyengült. — Az özvegy svéd királyné betegségéről is érkezik híradás Stockholmból. Eszerint Zsófiát, az elhunyt király özvegyét a király betegsége alatt kiállott izgalom annyira kimerítették, hogy az utóbbi napokban csak rövid időre hagyhatta el az ágyat.

— **Fejedelmi házasság.** Bonaparte Mária hercegnőnek György görög herceggel való egybekelése alkalmából Athén városa zászlódszót öltött. A hercegnőt nyolczfogatú diszkoci vitte a templomba. A király és György herceg lovon kísérték. A néptömeg, mely lelkes ovációkban részesítette a mátkapárt, virágokat szórt a kocsi elé. Az esketési szertartáson jelen volt a diplomáciai kar, ugyszintén az udvari és állami főméltóságok. Tanuk Waldemar herceg és a királyné voltak. A palotába visszatérve, a hercegné fogadta a miniszterek és a diplomáciai kar üdvözlését.

— **Szerényi audienciája.** Szerényi József kereskedelmiügyi államtitkár, Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter helyett e hó 13-án, péntek délután öt órakor általános kihallgatást tart. A kihallgatásra jelentkezéseket az államtitkári hivatalban délelőtt 10-12 óra között fogadják el.

— **Apponyi udvarnaggy állapota.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnaggy jelenleg Abbáziában üdül, ahová orvosainak tanácsára utazott. Az udvarnaggy már egészen jól érzi magát. Mintegy hónapja lakik már Abbáziában, ahol családja is lent van. Gróf Apponyi Lajos udvarnaggy e hó 20-án visszatér Budapestre, hogy itt tölthesse el családjával együtt a karácsonyi ünnepeket.

— **A Máv. elnökgazdájának audienciája.** Ludvig Gyula vtt., a magyar államvasutak igazgatóságának elnöke, visszaérkezett a fővárosba és minden hét kedd, csütörtök és pénteki napján déli 12 órától 2 óráig az államvasutak Andrassy-úti palotájában általános kihallgatást tart. Előjegyzéseket elfogad az elnöki titkár (Andrassy-ut 73., I. em. elnöki osztály.)

— **A bolgár fejedelem királyunknál.** Királyunk ma délelőtt Ferdinánd bolgár fejedelmet hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

— **Kültetések.** A király Martin Imrének, a pancsovai állami felső kereskedelmi iskola igazgatójának, a tanügy terén hosszú és buzgó működésével szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Mozog István tornatanárnak a fiemei állami főgimnáziumnál sok éven át teljesített buzgó és eredményes működése elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **A holland anyakirályné betegsége.** Az anyakirályné Drezdában tegnap, mint az előző napokon rövid sétakocsizást tett. Este hányási inger, hideglelés és magas láz fogta el. E tünetek gyulladós vesemedence katarrius következményeinek tekinthetők. Éjjelig heves izzadás közben a hőmérséklet normálisa szállott le. A beteg hajnal felé nyugodt álomba merült. Hőmérséklete 36.3. Éjjel jelentik, hogy az özvegy királyné állapotában rosszabbodás állott be. Az éjszakát nyugtalanul töltötte. A gyengeségi roham után az özvegy királyné ismét jobban érezte magát. Ma reggel János György herceg nejeinek látogatását fogadta.

— **Stüssel hazaérülési pöre.** A Port-Arthur átadása tárgyában indult pör mai tárgyalásán Kuropatkin tábornokot hallgatták ki, aki Fock tábornokra nézve kedvezőtlenül vallott, amennyiben a tábornok nem volt eléggé szilárd és a rábízott erődíjvény védelmére rendelkezésre álló eszközöket nem használta ki kellőképpen. Kuropatkin véleménye Stüsselt illetően kedvezőbb, mert vallomása szerint tagadhatatlan, hogy Stüssel a Kingsau erődíjny védelmét illetően helyesen rendelkezett. Az államügyész azt indítványozza, olvassák fel Stüssel tábornoknak Fock tábornokhoz intézett távirati rendeleteit.

— **Odessza főkörmányzóját felmentették.** Kaulbars főkörmányzót a czár felmentette és helyébe Rennenkampff tábornokot nevezte ki Odessza főkörmányzójává. Az igazi orosz férfiak szövetségének tagjai folyamodtak a czárhoz, hogy hagyja Kaulbars főkörmányzót Odesszában.

— **Incidens egy pártvacsorán.** Az elsőkerületi függetlenségi párt mai megalakuló pártvacsoráján furcsa incidens történt. A miniszterek megérkezése után, mikor már a vacsorához kellett volna leülni, a Buzik-vendéglő pinczérei egyszerre kijelentették, hogy ők a pártot és a minisztereket nem szolgálják ki és sztrájkba léptek. A sztrájkoló pinczerek mindjárt el is hagyták a helyiséget, mire a párt ifjabb tagjai felajánlák, hogy ők fogják a kiszolgálást végezni. Azonnal hozzá is láttak az ételek felhordásához. Ekkor azonban visszatértek az elvonult pinczerek, a látványosság megtekintésére. Az improvizált pinczerek látva „kartársaik” megjelenését, botránytól tartottak és rendőrségért telefonáltak. Tíz rendőr ki is érkezett a helyszínére, botrány azonban nem történt és a vacsora rendben folyt le minden további incidens nélkül.

— **Üzen az angol.** Széll Kálmán, mint megírtuk, az alkotmánypárti keddi összejövetelén felköszöntette gróf Eszterházy Móriczot, aki a Spektátor-ba cikket írt. Széll Kálmán beszéde nem maradt hatás nélkül és Anglia egyik legelőkelőbb lapja, a Daily News vezércikkben foglalkozik vele s többek közt ezt mondja:

Ez a beszéd találon bizonyítja az angol kritika értékét és hasznosságát Magyarország politikai rendszeré tárgyában. Politikájuk leplezetlenül oda irányul, hogy magyarosítsanak és a többi nemzetiségeket a választól jogra vonatkozó intézkedésekkel megoszassák a politikai hatalomtól.

Az angol lap e nyilatkozatának csak annyiban van értéke, amennyiben jellemzően tükrözteti vissza az angol lapok rendszerét, hogy Anglia számára kíméletlen Imperialisztikus hatalmi politikát követelnek, más nemzeteknek azonban csupa érzélgésből nemzeti érdekeikről való lemondást, sőt önfenntartási ösztönük feláldozását is ajánlják.

— **Kinevezések a pénzügyminisztériumban.** A király Schreiber Viktor és dr. Teleszky János miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jellegét, Wieland József és dr. König Tivadar miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkároknak a miniszteri osztálytanácsosi jellegét, Lampel Vilmos és dr. Szerdahelyi Jenő miniszteri titkároknak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegét díjmentesen, báró Pongrácz Jenő, dr. Erneyi Pál és Merfort Viktor miniszteri segédtitkároknak pedig a miniszteri titkári címet és jellegét adományozta.

— **Telekönnyvezetők az igazságügyminiszternél.** A telekönnyvezetők országos egyesületének negyven tagu küldöttsége tisztelettel ma déiben a képviselőházban Günther Antal igazságügyminiszternél. A küldöttség szónoka arra kérte a minisztert, hogy a telekönnyvezetők egy részét sorozza be a VIII. fizetési osztályba. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy ezidén már nem teljesítheti a küldöttség kérelmét, ellenben megígérte, hogy a polgári perrendtartás elkészítésénél figyelembe veszi a kérelmet s azt teljesíteni is fogja, megjegyezve, hogy a telekönnyvezetők érdekében a kvalifikáció emelésével ezidőszent is foglalkozik. A küldöttség ezután Meskó László és Imling Konrád államtitkárokat kereste fel, akik szintén biztató válaszszal bocsátották el őket. Végül még Solyom Andor min. osztálytanácsosnál tisztelegtek, aki válaszában kijelentette, hogy az ő eddigi működése eredményezte azt, hogy a segédtelekönnyvezetői állások teljesen megszüntették és a vidéken egy bíróságnál levő több telekönnyvezető számát a jövőben egyre redukálja s az így elért megtakarításból a telekönnyvezetők egy részét a VIII. fizetési osztályba helyezteti át. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a válaszokat.

— **Az új Harden-pör.** Az új Harden-pörben összesen huszonnyolcz tanu van megidézve. Az ügyészség kilencz tanu hívott meg, köztük a Schauspielhaus igazgatóját, báró Bergert, Svájcz berlini követét, Ciapparedet, Eulenburg herceg főudvarmesterének feleségét, Elbené anyját és fiát, két rendőrtisztviselőt és Eulenburg herceget.

— **A vas megyei orvosok sztrájkja.** A vidéken mind sűrűbben fordulnak elő orvosi sztrájkmozgalmak. Legújabbban a vas megyei orvosok csatlakoztak a mozgalomhoz. Legutóbb megtartott értekezletükön ezeket határozták el: Egy-egy orvos ötszáz tagnál többet nem vállalhat, még olyan helyeken sem, ahol a lakosság elég sűrűn lakik. Olyan vidékeken, ahol a lakosság elszórtan lakik, a tagok száma nem emelkedhet háromszázötven fölé. Minden tag után évenként fizetendő hat korona, családos tag után kilencz korona és a helyi viszonyoknak megfelelő fuvar. Az orvosi szövetség ezt a határozatát átiratban közli a munkásbiztosító pénztárral és válaszára 20-át tűzte ki végső határidőül.

— **Don Quijote csak írja a leveleket.** Björnson Rómából küldött levelében nyilvános köszönetet mond a hetvenhetedik születésnapja alkalmával Horvátországból kapott üdvözlő levelekért és táviratokért. Levelében a többi között a következőket mondja:

— Nagyon kevés az, amit Horvátország elnyomott népeért tehetek, de talán példaadásul fog szolgálni másoknak az, amit teszek.

— **A levélkészítés megkönnyebbitése.** Barcza Ferencz posta- és táviró-főtiszt és Schweiger Zsigmond elektromechanikus föltaláltak egy készüléket, amelynek segítségével az emeleti lakásokba kézbesíteni lehetne a levélpostai küldeményeket. A készülék az udvaron van elhelyezve. Két vaslécz között, amely a földtől a legfelsőbb emelet parkányáig ér, egy vagy két fióksort tol föl a vasból való tolszerkezet. Minden emeletnek más fióksora van és minden lakónak külön fiókja, a lakás számával ellátva. Jön a levélhordó és beleteszi minden fiókba a beleváló levelet, azután a villamos erőre berendezett gépezettel fölindítja a szekrényeket az emeletre. Ma délelőtt mutaták be a találmányt a Rákóczi-ut 70. számú házának udvarán a posta és a hatóságok képviselőinek jelenlétében. Néhány levélhordó is megjelent a kísérletnél s a hivatalos kiküldöttek meg voltak elégedve a kísérlettel.

— **Félmillió hamis ötvenkoronás.** Ugyancsak nagy eszközzel dolgozó, veszedelmes pénzhamisító bandát fedezett föl a fiemei rendőrség. A rendőrséget néhány héttel ezelőtt értesítették, hogy egy pénzhamisító banda ötvenkoronás bankjegyeket gyárt, melyekből félmillió korona értékűt már forgalomba is hozott. A kutatások Ducs Ferencz nevű ember lakására vezettek, hol teljesen berendezett pénzhamisító műhelyt találtak.

— **Öngyilkos csendőr.** Hegedűs György nevű csendőrtizedes a radalfalvai csendőrőrsön szolgálati fegyverével szíven lötte magát és meghalt. Tettének oka, hogy szolgálati mulasztást követett el.

— **Koronás csavargó.** Miután a párisi lapok minden tartózkodás nélkül koronás lumpnak neveztek — és pedig következetesen — a belga királyt, addig saját országában más névvel tisztelték meg, mely semmivel sem hízelgőbb, amannál. Felruházták ugyanis a „koronás csavargó“ névvel, amely nemcsak a belga királynak árt, de nem válik előnyére általában a monarchikus eszmének sem. V a n d e r v e l d e szociálista vezér tegnap a belga kamarában a civillista tárgyalásánál beszédet tartott, amelynek nagy jelentőséget tulajdonítanak. Vander velde jellemezte a király magánéletét és folytonos utazásait Párisba és a királyt „koronás csavargó“-nak nevezte. Jellemző a pénzügyminiszter válasza, melyben nem czáfolta meg a felhozott tényeket, hanem csak azt mondta, hogy az ilyen szerencsétlenségről csak akkor kellene beszélni, amikor szükséges és kegyetlenség volt a sebet felszakítani azzal, hogy ezeket a dolgokat a kamarában szóba hozták. — Aki azonban mindezekkel a botrányos dolgokkal nem törődik s megy a maga végzetes útján a kaoszt, vagy a végromlás felé, az Lipót, a belgáknak ezidőszerint még király. Tegnap miután tizenkét óra hosszáig időzött Brüsszelben, Párisba utazott, ahol vasárnapig marad, aztán ismét Brüsszelbe tér vissza. A király négy hét óta nem tesz eleget a kormány abbéli követelésének, hogy az országba visszatérjen. A folytonos utazás miatt a lábán levő seb egyre jobban elmérgesedik. A király makacsabb, mint valaha, minden tanácsot visszautasít és nem beszél többé a lemondásról. A kormány ezt nem bánja, mert tudja, hogy a király lemondása esetében nőül venné Vaughan bárónt és tőle származott gyermekeit törvénytessé tenné. A kormány a király mostani viselkedésében bizonyos analógiát lát Lajos bajor király viselkedésével abban az időben, mely gondonkság alá helyezését megelőzte. Ugyanaz az irtozás a minisztereivel való érintkezéstől, akikkel azelőtt nagyon udvariasan bánt, míg most a beszélgetések a király és a miniszterek között nagyon viharosan folynak le. A kormány a kérdést még nem látja annyira megérettnek, hogy a király gondonkság alá helyezésétől lehetne beszélni, de gyűjti az anyagot, hogy a kérdést szükség esetén felvehesse.

— **Öngyilkos medikus.** A Szentkirályi-utca 6. számú házában ma hajnal felé megmérgezte magát egy fiatal orvostanhallgató. Molnár Albertnek hívják az életuntat. Mindössze husz esztendő volt és harmadéves medikus. Töménykarbololdatot ivott a szobában és az öngyilkosságot csak félegy órakereték észre a házbellek. A mentőket hívták hozzá, de ezek már csak a halált konstatálhatták, a medikus teste ekkor már egészen kihűlt. Nem tudják, miért lett öngyilkos. Haláláról értesítették az édesapját, aki egy pestkörnyéki faluban református pap.

— **Életunt börtölnér.** A Páris-szállodában tegnapelőtt öngyilkossá lett egy vendég, aki Löwy Sámuel kereskedő nevért írta a bejelentő lapra. Kiderült, hogy az öngyilkos Láng Mórnak hívják, budapesti börtölnér és nagyobb veszteségek miatt követett el öngyilkosságot.

— **Szerencsétlenség a gyárban.** A Conti-utczában levő spódium-gyárban ma reggel halálos szerencsétlenség érte Czubin Katalin gyári leányt. A tizenkilenc éves leány munka közben lezuhant a transzmissziós gép mellett lejárata. A gép elkapta, többször a falhoz csapta, úgy hogy koponyatörést szenvedett és nyomban meghalt. A lejárát deszkafedővel van leborítva, amelynek szélei már kopottak, úgy hogy nem illik bele teljesen a rájába. A leány véletlenül rálépett a deszkafedőre, amely fölbillent, így zuhant le azután Czubin Katalin. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Életunt főhadnagy.** Feltűnést keltő öngyilkosság történt Marosvásárhelyen. Ulrich Emil vadaszfőhadnagy tegnap délután föbelötte magát. A fiatal katonát, aki Marosvásárhelyi ur köreinek legszimpatikusabb alakja volt, reménytelen szerelem ragadta végzetes tetteire.

— **A szerb egyházi kongresszus határozata.** A görög-keleti szerb kongresszusának a vagyongazdálkodásra vonatkozó határozatait a kormány már átvizsgálta és közülök néhányat jóváhagyás végett ő felsége elé fog terjeszteni, a többieket azonban kiegészítés végett visszaküldik a kongresszusnak. A kongresszusi választmány körében megelégedéssel konstatálják, hogy jelentékeny közeledés történt a kormány és a szerbek felfogása közt.

— **Osztrák postások sztrájkmozgalma.** Az osztrák vasutasok passzív rezisztenciája után az osztrák postások közt indult meg egy mozgalom, amely szintén igen veszedelmes jellegű. Ma reggel ugyanis Ausztria egész területén passzív rezisztenciába léptek az alsóbb postai alkalmazottak.

— **Közölt kalandornő.** A rendőrség egy furfangos kalandornőt nyomoz, aki mindenütt Jouns Gézáné született Hadik Gizella huszárkapitány özvegyének adta ki magát. Az asszony márciusban megismerkedett ifjú Jármay János droguistával. Jounsné akkor Mikár Paula festőnőnél, a József-körút 66. száma alatt lakott. Az elegáns megjelenésű szép asszony Mikár Paulát is megtévesztette s hónapokig lakott és étkezett nála anélkül, hogy egy fillért is fizetett volna. A festőnő már szabadulni akart Jounsnétől. Ekkor Jármay magára vállalta Jounsné tartozását és váltót adott róla. Jounsné azonban nem tartotta fenn a viszonyt s néhány nappal később megszökött Jármaytól. November hónapban Jármay nagy megdöbbenésére 2000 koronás váltótartozás fejében árverést tüztek ki rákosszentmihályi birtokára. Jármay utána nézett a dolognak s ekkor látta, hogy Jounsné az ő nevére váltót hamisított. Nyomban megette a feljelentést a szélhámos asszony ellen. A rendőrség most körözi Jounsnét. A kalandornő 39 éves, állítólag Bezdánban született. Ott azonban nem ismerik. Lehet, hogy álnéven szerepelt. Életmódja egyébként is gyanús volt s kisebb lopások miatt több alkalommal tettek ellene feljelentést. Az állítólagos Jounsné magas, sugár termetű, arca hosszás, haja gesztenyebarna, magyarul, németül és franciául beszél.

— **Halálozások.** Kohner Ágoston, a Kohner Adolf fia czég főnöke, rövid szenvedés után hatvanegy éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt Pestmegye és Budapest székesőváros bizottsági tagja, több vállalatnak igazgatósági tagja, a pesti izraelita hitközség és a pesti Chevra Kadisa választmányi tagja volt. Temetése pénteken, e hó 13-án, délelőtt 10 és fél órakeret lesz a Fürdő-utca 8-ik számú gyászházából.

Körmeny Sándor, Körmeny Lajos részvénytársasági főtisztviselő háromnapos fiacskája tegnap, e hó 11-én meghalt Budapesten.

— **Halál a kávéházban.** Ma délután a József-körút 29. szám alatti Ujházi-kávéház kártyaszobájában egy ismeretlen öreg ur rosszul lett és néhány pillanat alatt meghalt. A rendőrség rögtön megjelent a helyszínen. A halott férfi zsebében 2400 korona készpénzt és egy Schill Imre kántortanító haláláról szóló értesítést találtak, mely Siedler Károly Nyár-utca 16. számra volt czimezve. Kivitték a bonczitani intézetbe és a rendőrség megindította a vizsgálatot a személyazonosság megállapítása végett.

— **Fratelli Delsinger** fiemei czég Budapesten a királyi bérpalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

TERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x **Bőrbajok, hajhullás és kopaszság** sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izso elektroterapeutai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x **Legújabb gyermek** Berliner-áruk Röslernél, Budapest, V. Harminczad-utca 48 József-tér sarkán.

x **A tények bizonyítanak.** Ne higgyen tehát ostoba reklámoknak és nagyhangú ígéreteknek. Ha saját egészségéről van szó, úgy csakis kipróbált szert használjon. Sok ember szenved fejfájásban, hajhullásban, izomrándulásban és épp ezek hisznek a külföldi fecsegőknek, holott a tények azt bizonyítják, hogy a fájdalmakat csakis az Alföldi Fehérkeresztes Söbor-szeszszel lehet megszüntetni. Tegyen próbakísérletet és rendeljen egy próbátveget az Első Alföldi Cognac-gyár r-t-nál Kecskeméten.

x **Zászlók, czímerek,** minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-léle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és leglobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb.** 10 fillér.

SARBO CIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherczeg-utca 5.
TELEFON.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Cervi Anna** hangversenye. Cervi Anna dalénekesnő, akinek tavalyi sikerült fölléptére zenekedvelő közönségünk bizonyára szívesen emlékszik még vissza, ma ismét hangversenyt adott a Royal-teremben, Humphreys Rikárd gordonkaművész közreműködésével. Cervi Anna ma is teljesen meghódította hallgatóságát szép hangjával és művészi énekével. Bevezetésül Weckerlin néhány kedves, régi pásztorlalát énekelte, nagyon stilszerűen és finom pointírozással. Mély érzésről és kiváló zenei intelligenciáról tanuskodott azután Herzfeld, Schumann és Wolff német, valamint Saxlehner, Kern, Tarnay, Nemes és Dienzi magyar dalainak előadása. Az „Alvajáró“ és a „Szöktetés a serailból“ című operák egy-egy áriájában pedig virtuóz koloraturáját mutatta be a művésznő, akit a közönség minden énekszám után lelkes ovációkban részesített. Humphreys jeles készítséggel játszotta Dohnányi gordonka-szonátáját és műsorának apróságait. Tarnay Alajos pedig ezuttal is bebizonyította, hogy a finom, diszkrét zongorakíséret nagymestere.

(*) **A toloncz.** A Népszínház-Vigopera vezetősege fölnyult — persze balkézrel — a könyvespolczra s az ócska darabok közül leemelte onnan a legavultabbat, Tóth Ede „Toloncz“-át. Ez a születése percében is ódon naivítás, tudniillik arról híres, hogy a legrosszabb Bialáné-szerepet reitegeti és így csak természetesen, hogy a Kerepesi-ut és Erzsébet-körút sarkán etablírozott „ötletbörze“ — a Népszínház-Vigopera soktagu és változatos elemekből összeállított igazgatóságát joggal lehet így nevezni — ezt a darabot szemelte ki, mint olyant, amelyet érdemes följutítani és Bialánéval színrehozni. A változatos repertoírban bővelkedő színház ezt az elsőrangú „ötletét“ sietve megvalósította és ma szerencsénk volt olyan előadáshoz, aminőt a legsötétebb vidék és a népszínművet agyonütni akaró szatirizáló kabaret produkált. A színpadról szomorúság és sivárság áradt az üres nézőtérre és a Népszínház-Vigopera elérte azt, amit eddig csupa balkéz emberek nem tudtak elérni: olyan keretbe helyezte Bialánét, ezt a csodás művészeti nagyasszonyt, hogy — bátorság kell a kimondásához — alig érdekelt. Olyan szomorúan tett-vett a színpadon, mintha föjtogatta volna a hanyatlásnak a levegője, amit a színpadon beszívott. A szerepüket nagyrészt nem tudó szereplők közül említsünk valakit? Minek. Szerződés szerinti kötelességük volt, hogy a színpadon járjanak keljenek: meg is tették.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hozzájárulása valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi

Keserűviz

az ébredt gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben

(*) **Kiss József jubileuma.** A Petőfi-Társaság vasárnapi diszgyűlésén, melyet Kiss József, a nagy-névű költő jubileuma alkalmából rendez, a Lipótvárosi Kaszinót küldöttség fogja képviselni. E küldöttség tagjai Ballai Lajos min. tanácsos és Ruszt József udvari tanácsos, alelnökök, továbbá Márkus Miksa háznagy, főszerkesztő és dr. Lichtenberg Kornél igazgatóság tag. A jubiláris diszgyűlésen valamennyi írói egyesület és több előkelő társaskör képviselteti magát. A költő a jubileumi ünnepeknél nem visszaemlékezéseket, hanem három költeményét: A Flört-öt, A lovag-ot és a legközelebb megjelenő kötetének előhangját fogja felolvasni. Az Ujság-írók Egyesületének a költő tiszteletére rendezendő lakomáját nem most, hanem más alkalommal, külön ünnepség keretében tartják meg. Valamennyi írói egyesület és több előkelő társaskör képviselteti magát.

(*) **Környel a Népszínházban.** A Népszínház-Vigopera igazgatósága tagjai sorába szerződtette Környei Bélát, a Királyszínház művészt, akinek első fellépése a színház legközelebbi újdonságában, Martos-Huszka Tündérszerelme című új daljátékában lesz.

(*) **Pálmay Ilka körútja.** A nagy siker jegyében folytatja Pálmay Ilka és művész-társasága azt az országos körutat, melyről már többször megemlékeztünk. Legutóbb Szegeden rendeztek művész-estélyt, mely minden tekintetben fényesen sikerült. Pálmay Ilka nagy művészetét a szegediek már jól ismerik, Tollagi Józsi komikuma se volt új előttük, de Batizfalvy Elza most mutatkozott be és úgy hájós megjelenésével, mint szép hangjával s diszkrétan pikáns előadásával meghódította a közönséget. A kicsi társaság néhány napi pihenő után Erdélybe rándul s legelőször Désen fog hangversenyezni. Haza felé jövet utba ejtik Nagykárolyt, majd Liptószentmiklóstra és Kassára is betekintenek.

(*) **A Dada.** Bródy Sándor darabja, a Dada, amelyet már ismer a budapesti közönség, holnapután, szombaton kerül először színre a Magyar Színházban. A Dada egyszersmind az új rendezőnek, Márkus Lászlónak bemutatkozása lesz. Szereposztása a következő: Bolygó — Z. Molnár; Bolygóné — Forrai Rózsai; Erzsébet — Mészáros Giza; Péter — Törzs; Frigyes — Vágó; Frigyesné — Polgár Ilona; Elza — Hajós Mariska; Viktor — Csontos; Szakácsné — Harmos Ilona; Rendőr — Körmeny; Kvártélyos asszony — Bera Paula; Nagyapa — Rátkay; Nagyanya — Erdei Berta; Krisztina — Fábrián Czélia; pincér — Tarnay; járásorvos — Csiszér.

(*) **A bécsi Intim-Színház botránya.** Óriási botrányok kerültek napvilágra a bécsi Intim-Színházról, melynek tagjai koplálnak és hetek óta nem kapnak többet, mint naponként egy-egy koronát. Nemrég a színház igazgatását Richter Roland vette át, aki még ezt a hitvány fizetést is leszállította. A színészek nevében erre Sterk színész panaszt emelt a bizottságnál, mely tegnapi délután megtartott bizottsági ülésében tárgyalta az ügyet. Richter Roland azzal védekezett, hogy ő csak emberbaráti feladatot vélt teljesíteni, amikor Fischertől, aki teljesen szólnak akarta a tagokat bocsájtani, átvette az igazgatást, hogy így a társulatnak legalább némi keresete legyen s a tagok ehhez hozzá is járultak. Mikor azonban Sterk a feljelentést megtette, a többiek is csatlakoztak hozzá. Ezután Sterk szólalt fel és elmondta, hogy olyan színészek, kiket több ezer korona fizetéssel szerződtettek, alig kaptak többet naponta egy-két koronánál. A legtöbb színésznek nem volt lakása, egy színész nappal varrt, mert másképpen nem tudott volna megélni. R. kisasszonyt, az egyik primadonnát a lakásadónője ki akarta tenni a lakásból, mert a 3 korona 50 fillér heti lakbért nem bírta megfizetni, míg végre a színházi orvos segítette ki e csekély összeggel, hogy ezt a szegényt elkerülje. A bizottság elnökének, Stollnak közbelépésére Richter Roland igazgató végre kijelentette, hogy bár nehezebb eskü, mert maga is rossz helyzetben van, a tagoknak járandóságait egész összegében ki fogja fizetni.

(*) **Elhalasztott hangverseny.** Liszt Esztergomi művészeinek vasárnapra, e hó 15-ére hirdették előadását a Szent István-Bazilika ének- és zenekara jövő év január 5-ére, vasárnapra halasztotta, mert a rendkívüli méretű mű nehézségei még sok előkészítést és gondos próbát igényelnek. Az előre megválogott jegyek megtartják érvényességüket.

(*) **Hangversenyek.** A „Wiener Konzertverein” teljes 75 tagú zenekara holnap érkezik Budapestre és pénteken meg szombaton tartja hang-

versenyeket a Pesti Vigadó termeiben. Közönségünk szinte szokatlan érdeklődéssel néz e valóban zenei szenzációs esemény elé, mely nem csodálható, mivel ez az első eset, hogy egy komoly hangversenyzenekar messziről jön el hozzánk művészetét bemutatni. Pénteken Forst Grete működik közre, szombaton pedig Pähler Bella — mindketten a bécsi cs. és kir. udvari opera magánénekesnői. Utóbbi Michalek Rita helyett énekel, kit betegsége tart vissza attól, hogy minálunk szerepeljen. Jegyeket a „Harmonia” árusít (IV., Váci-utca 20.). A hangversenyek estéjén azonban a Pesti Vigadó esti pénztáránál is kaphatók jegyek.

A Kemény-Kladivko-Szeremi-Schiffer vonósnégyes társaság harmadik estéje szombaton, december hó 14-én este fél 8 órakor a Royal-teremben lesz. Az estén schmidfeldeni Schmid Olga dalénekesnő működik közre. Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Hubay — Popper — Stavenhagen triostélye hétfőn, december 16-án a Royal-teremben lesz a következő műsorral: Beethoven zongora Trio-op. 70. D-dur, Tschairowszky Trio- és Brahms Cello-Szonáta op. 38. Jegyek igen csekély számban a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

Grünfeld — Danzinger — Herzl — Bürger vasárnapi, december hó 15-iki III-ik hangversenyén Bilger folytatott betegsége miatt Novacek Károly tanár, magángordonkás vállalta el a gordonka-szólókat. A műsor „Beethoven-est” címmel a következő számokból áll: Hária-négyes, Kisértet hármás és Hetes Gianicelli, Förster, Wieschendorff és Kraus tanárokkal. A hármásban Freund Etelka zongoraművész nő működik közre.

Nyilt-tér.

E rovatban közlőteket nem vállal felelősséget a szerkesztőség

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Uj! Folyékony Uj!

Vas-somatose

(Somatose vassal, szerves kapcsolatban)
főleg sápkórasoknak orvosilag ajánlva.
Kitűnő étvágyjavító és
idegerősítő.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriakban.

Mélységes fájdalommal tudatjuk vállalatunk felejthetetlen alelnökének,

Kohner Ágoston urnak

f. évi december hó 11-én történt gyászos elhunytát.

A megboldogult kiváló tagja volt igazgatóságunknak, vállalatunk megalapításától fogva és annak fejlesztése, felviragoztatása körül elvülhetetlen érdemeket szerzett. Emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

A Budapesti Vilamos Vasúti Igazgatója

Özv. Kohner Agostonné szül. Stein Róza a maga ugyszintén gyermei Kohner Alfréd, ennek neje szül. Kohner Renée, Kohner Jenő, továbbá az alulírottak, valamint a többi nagyszámu rokonság nevében mély fájdalommal jelenti felejthetetlen jó férjének

Kohner Ágoston urnak

a III. osztályu vaskoronarend lovagjának, Kohner Adolf ezég főnökönek stb. stb.

folyó évi december hó 11-én, tevékeny életének 61, boldog házasságának 35-ik évében történt gyászos elhunytát.

A drága halott földi maradványai pénteken, folyó évi december hó 13-án d. e. fél 11 órakor fognak a gyászházból V., Fűrdő-utca 8. a Kerespesi-ut melletti izr. temetőbe kísértetni és ott a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni.

Budapest, 1907 december hó.

Áldás és béke hamvaira.

Kohner Zsigmond, Kohner Henrik testvérei. Kohner Henrikné szül. Kohner Matild, özv Csányi Agostonné szül. Koppély Ilka sógornéi. Kohner Pista, Kohner Gyuri unokái.

A „Hunvária” műtrágya, kénsv és vegyi ipar részvénytársaság igazgatósága mély fájdalommal tudatja, hogy hosszú éveken át volt elnöke

Kohner Ágoston urnak

folyó hó 11-én délután, munkás életének 61-ik évében elhunyt.

Benne társulatunk igazgatósága érdemekben gazdag és pótolhatatlan tagját veszítette el, ki alapításától fogva mindvégig paratlan odaadással munkálkodott vállalatunk érdekében.

Emlékét mindenkor szeretettel és hálával fogjuk megőrizni.

EGYESÜLETEK.

(—) **Jubileum.** A Magyar Építőmesterek Egyesülete ma ünnepelte meg alapításának évfordulóját. Kunfalvi Nándor elnök nagyhatású megnyitói beszédjében üdvözölte az egybegyűlteket és az alapítás elnökét. Rámutatott a korszakot változtató eszméramlatra, amelyet utjában megakasztani nem lehet. Az elnök szavait kísérő tetszészaj lecsillapultával Balthory István az együleti élet történetét és a múltját festette, mely után Mann József mondott tetszéssel fogadott ünnepi beszédet, amely alatt lehullott a lepel az egyület első elnökének, Kausser Gyulának arcképéről, amelyet Glatzer Armin festőművész alkotott.

(—) **A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság** ma délután tartotta Fejérvataky László másodelnök elnöke alatt huszonötödik évi rendes nagygyűlését. Az elnöki megnyitói után Csoma József másodelnök olvasta fel A magyar heraldika első két százada című értekezését. Ezután az elnökválasztás következett volna, azonban a közgyűlés ezt egy későbbi rendkívüli közgyűlésre halasztotta. A társulat tiszteletbeli elnökévé közfelkiáltással gróf Andrássy Dénest választották meg. Végül Tóth Árpád pénztáros terjesztette elő jelentését, melyet a nagygyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. A társaság vagyona jelenleg 30,798 koronára rug.

(—) **Gyermekkiállítás.** A Budapesti Leányegyesület által rendezett gyermekjáték-kiállítás december 14-én nyílik meg és 3 napig fog a közönség rendelkezésére állani. A sajtó képviselőinek december 13-án, pénteken este hat órakor mutatják be a kiállítást.

(—) **A Magyar Otthon Bécsben.** A „Magyar Otthon Bécsben” december 15-én, vasárnap délután fél négy órakor a Hotel Continental (II., Praterstrasse 7.) „fehér termében” tartja alakuló közgyűlését.

Forman
nátha
ellen
Szelencezére ára
40 fillér

Minden gyógyszerárban kapható!
Patása meglepő s kezdődő bajnál egyszerűen elmaradhatlan

FŐVÁROS.

Fővárosi tisztviselők drágasági pótléka.

— Díjnokok és szolgák fizetésrendezése. —

Budapest, december 12.

A tanács öt érdekes előterjesztést tárgyalt. Az első a régen várt drágasági pótlékokat hozza meg a végleges alkalmazottaknak, a második a napidíjasok fizetését rendezzi, a harmadik az altisztek és szolgák fizetését rendezzi, a negyedik számos napidíjas állást végleges állásra szervez át, az ötödik a tüzoltóság szakszerű szervezése. A tüzoltók szervezését már részletesen ismertettük, a többi előterjesztés a következőket mondja:

A drágasági pótlék.

Az első előterjesztés részletesen elmondja, hogy a fővárosi alkalmazottak már nem tudnak megélni a fizetésükből s azért fizetésük rendezéséig drágasági pótlékokat akar adni a tanács, még pedig kétezer korona fizetésig mindenki 20 százalékot, a 2000—4000 korona fizetés után 15, a 4000—7000 korona fizetés után 10 és akinek 7000 koronánál több fizetése van, a többlet után 8 százalékot kap. Az általános szabály alul kiveszi a III. és II. osztályú tanítókat. Az elsőnek 40 korona fizetés és 200 korona lakáspénz pótlékokat ad, a másodiknak 200 korona fizetés és 120 korona lakáspénz pótlékokat. Az ideiglenes óvónő fizetését 100 és 200, a tanítóét 200 és két évi szolgálat után 400 koronával, az óradíjas tanárokat 20 százalékkal, a futószolga napibéréit 40 fillérrel, a kereskedelmi felügyelőket 120 koronával emeli. A drágasági pótlék 1,478.415 koronába kerül.

A napidíjasok fizetésrendezése.

Az ideiglenes személyzetnek napidíj helyett rendszeres fizetést akar adni a tanács. Különböző kedvezményeket biztosít a szabályzat s lehetőleg állandósítja őket, mert elbocsátásukat három hónapi fölmondáshoz köti és nyugdíjat biztosít a számukra. Az ideiglenes alkalmazottak fizetését 12 osztályba sorozza. A kezdőfizetés 960 korona. A nyolczadik fizetési fokig hivatalból előlép s akkor 1200 korona és 400 korona lakáspénz a fizetése. Az első fokozatban 3600 és 800 korona a fizetés.

Altisztek és szolgák.

Az előterjesztés a szolgálatban levő összes ideiglenes altiszteket és szolgát véglegesíti. A fizetést az altiszteknél 9, a szolgáknál 10 fokozatban állapítja meg. Az altiszt legkisebb fizetése 1100 és 500, a legnagyobb 1900 és 600 korona, a szolgáé legkisebb 900, legnagyobb 1500 és 480 korona. A már szolgálatban levőket úgy osztják be, hogy mindenki egy fokkal nagyobb fizetést kapjon, mint ma. Az egyik fokozatból a másikba hivatalból lépnek elő s az altiszt 30, a szolga 34 évi szolgálat után eljut az első fizetési fokozatba.

Új szervezés.

A tanács hatvanöt napidíjas és gyakornoki állást kíván végleges állásra átszervezni. A fogalmazó szakon 34, a kezelő szakon 26 s a pénztárnál 5 új állást akar a tanács szervezni. Az egész intézkedés 1.982.998 koronába kerül, a mit már föl is vettek a jövő évi költségvetésbe. A drágasági pótléka és az ideiglenes, valamint a szolgásmélyzet átszervezésére vonatkozó javaslatokat, amelyeket dr. Serregli Zoltán tanácsjegyző nagy gondossággal készített, elküldték a pénzügyi bizottság tagjainak, akik már a legközelebbi ülésen foglalkoznak ezekkel a kérdésekkel.

(A városi vásárpénztár. A földmivelési miniszter ma tudatta a fővárossal, hogy a városi vásárpénztár igazgatóságába Ruisz Gyula kisbéri jószágigazgatót küldi ki, illetőleg annak a meghívását kéri. Az alakuló közgyűlést vasárnap tartják meg. Az aláírást ma zárták le. 284 magánfél 2231 részvényt jegyezt. A főváros 5500 darab részvényt már jegyezt s ma jegyezte a magánosok jegyzéséből megmaradt 2269 darabot. Ezekből még kaphat a közönség.

(Grác város kérelme. Grác város tanácsa ma átiratban kérdést intéz a főváros hatóságánál, hogy közölje vele Budapest szemétfuvarozási eljárását. A tanács megfelel a kérelemnek.

(Automobil-omnibusz a fővárosban. A fővárosi közlekedési vállalat ajánlatot tett a Magyar Automobil-Clubnak, hogy a budapesti nemzetközi automobil-kiállítás tartama alatt májusban rendezzenek automobil-omnibuszszal próbajáratokat a főváros közlekedési vonalain. A személyzetet a vállalat adná. A Magyar Automobil-Club igazgatója, gróf Zichy Béla Rezső elnöklele alatt foglalkozott az ajánlattal s azt elfogadhatónak is találta. A közlekedés műszaki ellenőrzésére a klub és a vállalat a fővárost fogja felkérni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Birák és ügyészek. A bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló új törvényjavaslatához Greccsák Károly kuriai bíró, mint az országos egyesület elnöke előterjesztést tett, melyben többek között ezt mondja: A magyar bírói és ügyészi kar köszönettel veszi tudomásul az igazságügyi kormányzatnak ebben a javaslatban kifejezésre jutó azt a törekvést, hogy az elsőfolyamodású bírák, ügyészek és bírósági hivatalnokok anyagi helyzetén addig is, míg a végleges szervezés — reméljük már a közel jövőben — megtörténhetik, némileg segíteni kell.

Amidőn a képviselőház igazságügyi és pénzügyi bizottságai már az 1907. I. t.-cikk kormányjavaslatára vonatkozó jelentésükben kijelentették, hogy ez a most idézett javaslat a bírói és ügyészi kar helyzete gyökeres orvoslásának nem tekinthető és amidőn az igazságügyi kormány mostani javaslatában elismeri, hogy ha valahol, úgy elsősorban a jogrend fenntartására hivatott bírói és ügyészi személyzet körében kötelessége az államnak az, hogy a megélhetéshez szükséges anyagi javadalmazást kellőképpen biztosítsa, akkor nem szükséges bővebben indokolni a bírák, ügyészek és bírósági hivatalnokoknak azt a kívánalmát, hogy ebben a most átmenetileg nyújtandó segélyben is oly alakban és oly módon részesítsenek, amely egyszerűsített — a méltányosság kívánalmainak megfelelő — másrészt pedig nem érinti azt az eddigi törekvéseinkben lefektetett elvet: hogy a magasabb fizetési fokozatba való előléptetéshez a jogot az eltöltött szolgálati idő mennyisége adja meg.

A mostani kormányjavaslat minden egyéb helyes intézkedés mellett azonban éppen ezt a két szempontot téveszt szem elől.

A kormányjavaslat szerint az illető alacsonyabb fizetési osztályból a magasabb fizetési osztályba ki-nevezendők, tekintet nélkül az alacsonyabb fizetési osztályban már eltöltött szolgálati idejükre, mindnyájan egyformán a magasabb fizetési osztály ugyanazon, vagyis utolsó fokozatába nevezetnek majd ki. Ez pedig méltánytalan eljárás lenne és rést ütne azon már törvénybe fektetett elven, hogy egy fizetési osztályban már eltöltött 5 évi szolgálat után az illető fizetési osztály magasabb fokozatához, vagyis, ha valaki pl. a VIII. fizetési osztályban már 5 évet eltöltött, joga van a VIII. fizetési osztály 2. fokozatának, 10 évi szolgálat után pedig 1. fokozatának illetményeihez.

§ A csernovai vádlottak szabadjábon. A rózsahegy-i törvényszék a csernovai vérengzésben való részvétel miatt vizsgálati fogságban levő vádlottak közül tizennegyét szabadon bocsájtott. Az eljárás azonban ellenük tovább folyik. Továbbra is vizsgálati fogságban maradtak Fulla Anna (Hlinka András plébános nővére), Lajcsák Vendel, Javorka János, Szilacsán András és Fulla Mátyás. Az utóbbinak lakásán dr. Székely Miklós vizsgálóbíró tegnap házkutatást tartott és különféle leveleket keresett, melyek a csernovai vérengzés előzményeivel vannak összefüggésben, a házkutatás azonban eredménytelen maradt. Mindössze az „Amerikanszko Slovensky Noviny” című tulzó tót nemzetiségű lap több példányát foglalták le. A vérengzés ügyében a vizsgálat teljesen befejeztetett, a végtárgyalást január hó közepé felé fogják megtartani.

§ Az országos bírói egyesület az új szervezeti törvényjavaslat némi módosítása iránt előterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez és a képviselőház igazságügyi bizottságához, amelyben azt az la-

dokolt javaslatot teszi, hogy a vidéki törvényszéki elnökök 25%-a az V. fizetési osztályba, a többiek pedig a VI. fizetési osztály első fokozatába soroztassanak; hogy továbbá az elsőfolyamodású bírák az ügyészek 20%-a a VI. fizetési osztályba, 40—40%-a pedig a VII. és VIII. fizetési osztályba és pedig ezen fizetési osztályok 1—3-ik fokozataiba, még pedig szolgálati idejük szerint lehetőleg egyenlő számarányban osztassanak be. Lakpénzüket az államvasuti tisztviselők lakpénzükének megfelelően azoknak az 1907. évi 50-ik t.-cz. kiegészítő részét képező A. táblázatban foglalt IV., V. és VI. fizetési osztályok 1—4 lakbérosztályzata szerint rendeztessék.

§ Pör Brankovics patriárka hagyatéka ellen. Leticics nyugalmazott tanító, ki hosszú éveken át udvarmestere volt Brankovics György patriárkának, a hagyaték ellen 72.000 korona követelése erejéig keresetet indított. Követelése onnan ered, hogy éveken át nem kapta ki fizetését. Ugyanezen czímen pörölte Leticics felesége az örökösöket 28.000 korona erejéig. Keresetükben azt állítják, hogy elmaradt fizetésüket most azért kénytelenek pör után behajtani, mert mindig azt remélték, hogy a patriárka, aki rokonuk volt, végrendeletében nagyobb összeget fog nekik hagyományozni, a patriárka végrendeletében azonban róluk nem emlékezett meg.

§ Szocialista sajtópör. A budapesti büntető-törvényszék esküdtbirósága Zsitvay Leó elnöklele alatt igazgatás sajtóvétségért vonta felelősségre Gräfflinger Ede asztalossegédet, aki a „Népszava” 1906. évi április 13-án megjelent számában „Hóhérok tap-soljatok!” című cikkében igazgatott a cselédtörvény-javaslat ellen. Az esküdtek dr. Ladányi Armin védelme után megállapították a vádlott bűnösségét s a törvényt alkalmazó bíróság 6 havi államfogházra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte el Gräfflinger Edét, aki védőjével együtt semmisségi panaszt jelentett be.

§ Esküdtbirósági elnökök. A kassai ítélőtábla elnöke a beregszászi törvényszéknél szervezett esküdt-bírósághoz, az 1908. év tartamára elnöké Szép Géza törvényszéki elnököt, helyetteselőké Szepi Gyula törvényszéki bírót, az eperjesi törvényszéknél szervezett esküdtbirósághoz elnöké Uhlarik Mátyás törvényszéki elnököt, helyettes-elnöké pedig Kortvélyessy Dezső törvényszéki bírót jelölte ki.

§ Veszedelmes cselédeány. Csaknem végzetes helyzetbe került pár hónappal ezelőtt dr. Kreutzer Lipótné egy cselédje miatt, akit engedetlensége miatt elbocsájtott szolgálatából. Az elbocsájtott cseléd, Pfeifer Erzsébet, először a rendőrségre idéztette be volt urnőjét s mivel itt alaptalan követeléseivel elutasították, másnap szeretőjével, Mátyus Gyula asztalos-segédével együtt elment dr. Kreutzerné lakására s becsöngetett. Dr. Kreutzerné csak az ablakot nyitotta ki s mikor látta, hogy kikkel van dolga, kijelentette, hogy nem bocsájtja be őket. A cselédeány erre az ablakon keresztül beugrott a lakásba, utána behatolt szeretője is, megtámadták az uriaszonyt s erős fenyegetésekkel arra akarták kényszeríteni, hogy a leány 48 korona állítólagos követelését fizesse ki. Az uriaszonyt a nagy zajra elősiető házmeister szabaddította ki veszedelmes helyzetéből. Az ügyesség magánlakásért és zsarolás kísérlete czímen emelt vádat a cselédeány és szeretője ellen s a büntető-törvényszék a mai főtárgyaláson a leányt hét havi börtönre, Mátyus Gyulát pedig három hónapi fogházra ítélte.

DR. HÖNIGIZSO

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses árvonítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Elektromágneses gyógyítás.	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Ideggyengeségi állapotok. Almatianság. Hűdés (Paralysis). Idegfájdalmak, zsábák, (Neuralgiák, Ischias). Szívbetegségek.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Székrekedés.
Villamos fényfürdők.	Anyagcserebajok. (Elhízás Bőrbajok Bőrviszketeg Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság.) Aranyeres csomók.
Villamos masszázs (Vibratio).	
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	
Villamos vízfürdők.	
Szénasavas fürdők.	

— Rendelés d. e. 3—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Ezelés eozon napon át. — Kivánatra prospektus.

KÖZGAZDASÁG.

A pénzüintézetek ellenőrzése.

Budapest, december 11.

Gazdasági bajaink közepette mindjobban feltörekedik bennünk az a kérdés, vajon hitelügyünk mai szervezete nem szorul-e változtatásokra. Még nem értünk végére annak a nyomozó helyzetnek, melybe a pénzpiac viszonyai folytán sodródott egész gazdasági életünk. Innen is, onnan is fizetésképtelenségi esetek, csődök tartják a fonákságokat feltáró gazdasági krónikát s mindezekhez hozzájárul, sőt sok esetben előidézője annak, hogy a pénzforgások, a bankok maguk is kalamitásokba keveredtek s ez a baj ma oly általánosan pusztít, mire évek óta alig volt példa.

A szorongatott adósok hitel nélkül maradt üzletemberek panaszával előbb csak a főváros volt tele, most már majdnem az egész országot betölti a panasz, hogy a pénzüintézetek nem bírnak — vagy talán néhol nem akarnak — eleget tenni a velük szemben támasztott igényeknek. Maguktól a pénzüintézetektől is megvonták sok esetben a hitelt s könnyű elképzelni, hogy ebből a bajok egész sorozata táruul elénk.

A hitelmegvonások következtetését, az adósok panaszhangjait, még, sajnos, sokáig hallhatjuk, mert a pénzpiac állapotában, hacsak csoda nem történik, a közeli jövőben gyökeres változás alig fog beállni. Már pedig csődök a pénzüintézetekben nem szoktak történni. És féltő, hogy az adósok sirámaiba egy másik hang fog bekiáltani, a megkárosított hitelezők, a betevők panasza.

Azok a hírek, amelyek pénzüintézetek zavarairól, fizetésképtelenségről és csödről számoltak be, talán egyelőre szünetelnek. De a néhány zátonyra jutott horvát intézet, a Nyáradszereda és Vidéke Takarékpénztár esete, meg az, amire a jövőben még a jelenlegi viszonyokból következtetve, kénytelenek vagyunk számítani, arra is készlet, hogy az adósok érdekei mellett a hitelezőknek, a betevőknek érdekeivel is törődjünk.

A ma képe, amilyen vigasztalannak látszik, annyira alkalmas arra, hogy megérlelje és dűlőre vigye azokat a kérdéseket, melyeket a pénzüintézetek reform gyűjtőneve alá szoktunk foglalni. És a reform anyagából szerfelett aktuálissá válik, különösen ma, a pénzüintézetek ellenőrzésének kérdése.

Hitelügyünk egészen sajátos, minden más országtól eltérő alakulást vett. Külföldön mindenütt nagy bankok látják el az üzleti igényeket és a takarékpénztár ugyyszólván teljesen emberbaráti intézmény. Nálunk egy csodálatosan összekevert szerep jutott a pénzüintézeteknek, nincsenek meg az éles határvonalak bank és takarékpénztár között, a takarékpénztár épp úgy mobilis, mint a bank és a bank szintű elfogad takarékbetétet, akár a takarékpénztár. Helyesen van-e ez így, vagy sem, ne kussuk. Mindenesetre az lett volna a kívánatos és célszerű a gazdasági forgalom szempontjából, ha hitelügyi berendezéseink a nyugati mintához simultak volna. A pénzpiac szempontjából is hasznosabb lett volna, ha a forgalmi eszközök nem forgócsódnak szét, hanem a központi gyűjtőmedencékben gyűlnek egybe, mert nemcsak az a fontos, mennyi a pénzforgalmi eszköz, hanem, hogy mint vannak koncentrálna ezek az eszközök. De már befejezett tények, pozitívumok előtt állunk, amelyeket nem másíthatunk meg.

Külföldön, ahol élesen elhatárolódik bank és takarékpénztár, nem okozott olyan nehézséget a pénzüintézetek kötelező ellenőrzésének kérdése — vagy ahogyan a működésük mondja, pénzüintézetek revízió — mint nálunk. A pénzüintézetek üzletkötéseit, szabad mozgását — úgy völik egyesek — gátolja az ilyen intézmény, míg a takarékpénztárakkal, melyek tisztán betétek gyűjtőmedencéjével foglalkoznak, nemcsak megvár, hanem náluk szükséges is az ellenőrzés. Nálunk azonban, hol egészen más a pénzüintézet átlagos típusa, éppen ebből a szempontból indul ki az az előítélet, melyet ezzel a kérdéssel szemben tanusítanak.

A pénzüintézetek kötelező felülvizsgálata egyike volt és lesz az ugynevezett kényes kérdéseknek.

Sőt népszerűtlen dolog, amely a legtöbb helyen rideg ellenkezésre talált. Pedig rá kell térnünk, mert ebben az irányban még balkáni nívón sem áll országunk. Európa minden állama rendszeresítette a pénzüintézetek kötelező felülvizsgálását. Romániában tételes intézkedések szabályozták a revíziót. Csak éppen nálunk nem akadunk nyomára a czélnak megfelelő intézkedéseknek. Azért mondjuk, a czélnak megfelelőeknek, mert a revízió leheletszerű intézményei nálunk is megvannak.

Miben áll a pénzüintézetek, vagy általában nyilvános számadásra kötelezett intézetek ellenőrzése ma? Nem számítjuk ide a felügyelő bizottságot, mert a revízió alatt csak külső, a társaságtól független közegek alkalmazását értjük. A kereskedelmi törvény megadja azt a jogot a törvényszéknek, hogy az a bíró, aki könyvvizsgálással soha sem foglalkozott, üzleti dolgokhoz nem értett és nem is foglalkozhatott vagy érthetett, a részvénytársaságot felülvizsgálja. Ezen a teljesen illuzórikus intézményen kívül — mert hiszen ez gyakorlatban soha sem volt — fennáll a pénzüintézeteknél még egy és ez a napibiztosok intézménye. Azoknak a munkájára, akiket a pénzüintézetek felülvizsgálata egy szakirója az ellenőrzés festett bábjainak nevezett. Akik felül, amint számtalan eset mutatta, elherdálhatták az intézet egész vagyonát és akik különben a maguk szakmájában feltétlenül otthonosak lehetnek, de pénzüintézetekhez, körmönfont csalások, rosszhiszemű üzletvezetés megelőzéséhez nem értenek, mert még azoknak a megállapítása is egész embert követel.

Pedig a revízióknak legfőbb célja, hogy preventív intézkedések zárják el a visszaélések útját. Most nem szölkünk arról, hogy milyen legyen a revízió, ez messzire vezetne. Az a revízió, amely a társaságtól független, külső közegek kezébe van letéve. Ennek a tárgyalása messzire vezetne. Anyagi legyen-e, vagy pusztán alak, a pénzüintézetek kihelyezések bonítását vizsgálja-e, vagy csupán azt, hogy az ügyvitel szabályszerű-e. Állami, vagy autonom uton valósítsák-e meg, vagy angol mintára létesítsük-e az auditori intézményt. Az állami felülvizsgálót engedjük-e bepillantani a társaság könyveibe, az intézetek önalkotta köteleke teljesítése ezt a feladatot, végül a közgyűlés által választott független szakember felülvizsgálásának vessük-e alá a megvizsgálandókat.

Mindezek a kérdések nagyfontosságúak, de nálunk még az elvi kérdésben sincs megállapodás. A szövetkezeti törvényjavaslatban már megvan a nyoma a revízió intézményének. Jól vagy rosszul, alkalmomadtán rátérünk. De dűlőre kell vinnünk a revízió kérdését, meg kell védenünk a betevők pénzeit és a nyugat mintájára szabályozni hitelügyünket.

A milliós nagy intézetek annyira a nyilvánosság ellenőrzése alatt működnek, hogy itt a revízió, tekintve attól, hogy technikai okokból javarészt kereszttulihetetlen, nem oly parancsoló szükségesség, mint a kisebb intézeteknél. De ezeknél az előtt a kötelező felülvizsgálatot. Igaz, hogy a kormányt most más dolgok foglalkoztatják, amelyek sürgőssége nem tőr halasztást. Azonban rá kell térnünk már ennek a kérdésnek az általános rendezésére is. Elismerjük, hogy ez népszerűtlen dolog a pénzüintézetek körében, de a népszerűségnek nem hódolhatunk azzal, hogy ezt a kérdést, amelyet a mi időnk szerfelett megérlelt, ne fesszeggessük.

Kovács Sándor György.

Kiseb bankok fuziója. A mostoha pénzüviszonyok sulya alatt néhány kisebb pénzüintézet a tömörülésben keres menedéket. Pénzügyi körökben határozottan beszélnek, hogy az Általános Bank R. T., a Budapesti Bank R. T. és Járadék Hitelbank R. T. a fuziót készítik elő. Ez a terv már régebben felmerült s az érdekeltek erősen dolgoznak azon, hogy megvalósítsák. A pénzügyi körök ezt a szándékolt fuziót szimpátiával fogadják, amint hogy igen üdvös, ha a kisebb intézetek egy erős közpénzbankká tömörülnek, mert így mind a kisember és a kisebb gazdasági elemek hiteligenyzeit célszerűbben elégíthetik ki, amire ma — amint a közelmúltban oktatásan bizonyult — nagy mértékben szükség van. Éppen az olyan szolid közpénzbankok hiánya érezhető ma legjobban, melyek a kisebb elemek hi-

telszükségeit kielégíteni hivatottak, mert a közép-bankok jelenleg a nagy bankok fizletkörére vágnak, vagy pedig kis tőkeerejűknél fogva nem teljesíthetik megfelelően a rájuk tartozó feladatokat.

Moratorium. Megirtuk, hogy Tóth Ede és társa nagyvárad fakeskedő czég és Steiner és Fränkl kolozsvári fakeskedő czég fizetésképtelenséget jelentettek. A két czég — amely érdeközösségben van egymással — most 1908. január 1-éig moratoriumot kért hitelezőitől. Tóth czég passzívái meghaladják a 230.000 kor.-t, míg a Steiner czégé a 320.000 koronát. A két czég aktívái — hir szerint — meghaladják a passzívák értékét.

Az adómentes benzín ára. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a kereskedelemügyi miniszter a benzinmotorral dolgozó kisiparosok és kigazdák részére szükséges benzín piaci és mérsékelt eladási árát, december 1-étől 1908. május hó 5-éig, illetve további intézkedésig, mértémszánként 20 (husz) koronában állapította meg.

Az Országos Központi Takarékpénztár és a hitel-szövetkezetek. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár régebben sürü összekötötést tartott fenn a fővárosi hitelszövetkezetekkel. Körülbelül 15 millió koronára volt tehető az intézet váltótárczájának szövetkezeti anyaga, melyet azonban a szövetkezeti krízis következtében erősen resztringált. Mindazonáltal nagy összegre tehető azoknak a váltóknak a száma, melyeket a kisebb intézetek nem rendeztek és sokat közüllük perelni volt kénytelen az intézet. A kisebb intézetek közül azonban nem egy van, mely alig tud kötelezettségének eleget tenni és így az előző forgatókra kerül a sor a váltókövetelés érvényesítésénél. Az intézet most számos váltót peresített, a váltókötelezettekkel szemben azonban a nála megszokott méltányossággal jár el s ahol csak lehet, eláll a perléstől is. Remélhető, hogy az intézet minden nagyobb veszteség nélkül kerül majd ki a szövetkezeti hitelnyújtásból és hogy ez az intézet szilárd alapján nem fog csorbát ltni.

Csődök. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara hivatalos értesülése szerint a következő czégek ellen csöd nyitottat: Essely Fréres jaffai gyarmatú kereskedő ellen; Gaetano Nuovo bari hordógyáros és Carlo Ries bari olaj- és mandulakiviteli czég ellen; Limberopulo V. G. galatzi czukorkagyáros czég ellen; továbbá N. Livanos, Ahmed Seanda, N. et W. Geahal & Comp., Attmann Hassancin és G. G. Zibilich alexandriai czégek ellen; Soleh Achri miniet-salseli és Julien Fréres zagazigi czég ellen.

Az Agrária gépforgalmi r.-t. felszámol. Az Agrária magyar gépforgalmi r.-t.-ről már hosszabb idő óta beszélnek, hogy nehézségekkel küzd. A társaságnak ez a kellemetlen helyzete napjainkig sem vett kedvezőbb fordulatot és így a társaság — mint megbízható helyről értesülünk — legközelebb rendkívüli közgyűlést hív egybe, amelyen ki fogják mondani a felszámolást. A társaság üzletét pedig Kellner Antal, a jelenlegi igazgató veszi át, aki azt saját számlájára fogja tovább vezetni.

A karácsony és újév előtti vasárnap munkaszünet felülgasztése. Megirtuk, hogy a kereskedői egyesületek kérelmezték a kereskedelemügyi minisztertől, hogy a vasárnap munkaszünetet a karácsony és az újév megelőző vasárnapra függessze fel s jelentették azt is, hogy a miniszter e kérelmet nem teljesítette. Sándor Pál, a Lipótváros országgyűlési képviselője az interpellációs könyvbe interpellációt is jegyzett be e tárgyban, a kereskedelemügyi miniszterhez. E bejegyzést Sándor Pál a tegnapi nap folyamán törölte és pedig azért, mert az illetékes helyen tárgyalások indultak meg e kérdés olyan módon való megoldására, hogy kielégítsék egyrészt a kereskedővilágnak és az alkalmazottaknak egymással szemben álló érdekeit, másrészt pedig lehetővé tegyék, hogy a közönség a karácsony alkalmával szokásos bevásárlásait a vasárnap napon is akadálytalanul eszközölhesse. Értesülésünk szerint a kérdésnek olyan megoldása van tervbe véve, hogy vasárnap, december 22-én déli 12 óráig legyenek nyitva tarthatók az üzletek.

Kohner Ágost utódja. A napokban elhunyt Kohner Ágost — amint ismeretes — több vállalatnak — amelynek részvényeiből a családnak nagyobb mennyiség van birtokában — igazgatósági tagja volt. Az így megüresedett állásokat — amint értesülünk — dr. Kohner Adóffal fogják betölteni.

Az Erdészeti Egyesület illése. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya december 20-án, pénteken délután 5 órakor az egyesületi székházban (V., Alkotmány-utca 6. sz.) ülést tart. Fontosabb tárgyak: a Horváth Sándor-alapítvány jutalomdíjának odaitétele; az adóreform-javaslatok tárgyalása; indítvány országos erdőgazdasági tanács

létesítés
tésének

A I

zete. Sz

intézet

teljesen

szabadk

ben öke

támogat

számabó

sem fára

zethez

szóló h

Bácska

vunk. H

miért

tézet

hét ót

vitelét

miért. A

felszám

gyalását

bank iga

kebelező

likvidác

a neveze

nak me

czáfolni

kaptuk,

bizunk.

hogy mi

fönösen

mint eg

utolsó b

után mé

hivatkoz

tekig

felszám

még for

konkrét

tozthat

A sz

rága köz

vezetősé

gyergyó

Csikszent

szentmik

mással.

decemb

Az állon

a megáll

forgalom

gyász s

néve

ehhez ta

kában fe

Az új ve

módozat

már forg

gyimes

a „Vasut

nak „Dij

megjelen

A b

A bécsi

sának

épfilet

többek

földmive

ter és az

sületei

Elhatáro

bileumi

mezőgaz

zés teré

Gazd

gazdasá

korona

az épite

feltelle

nek 20

lajdona

Kar

a legs

Vil

144 dar

a közép-
vágyak,
lesíthetik

és társa
és Fränkl
éséget je-
össégben
moratoriu-
meghalad.
20.000 ko-
meghalad.

ti Keres-
t köröket,
zinmotor-
ére szük-
árát, de
további
koronában

és a hitel-
nti Taka-
rtott fenn
15 millió
ának szö-
kezeleti kri-
dazonálta

a száma,
és sokat

A kisebb
ly alig tud
előző for-
nyesítésé-
t, a váltó-
megszokott
áll a per-
n nagyobb
zeti hitel-
apján nem

és iparka-
zók cégek
fiai gyar-
vó barii
mandula-
G. galatzi
ivanos,
omp., Att-
lexandriai
s Julien

Az a g-
-ról már
ekkel küzd.
napjainkig
ársaság —
gkőzelebb
ki fogják
etét pedig
szí át, aki

munkaszü-
kereskedői
yi minisz-
karácsony
e fel s je-
lmet nem
zággyűlési
interpellá-
delemügyi
a tegnapi
rt az ille-
e kérdés
riték egy-
zozottaknak
pedig le-
ony alkál-
napon is
szerint a
éve, hogy
tegyenek

nynt Koh-
alatnak —
bb meny-
a volt. Az
esülünk —

szágos Er-
december
illeti szék-
tart. Pon-
vány jula-
slatok tár-
ági tanács

létesítése tárgyában; az erdészjelölti állások beszüntetésének kérdése.

A Bácskai hitelbank és zálogkölcson r.-t. helyzete. Szerdai számunkban megírtuk, hogy a nevezett intézet nemsokára kimondja a felszámolást, amely teljesen simán fog végbemenni, mivel három nagy szabadkai intézet veszi kezébe a likvidációt, amelyben őket az Osztrák-Magyar Bank ottani fiókja is támogatja. Egy pénzügyi lap — amint ma megjelent számából konstatáljuk — nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, távirati uton fordult a nevezett intézethez és azt a választ kapta, hogy „likvidációról szóló hír minden alapot nélkülöző koholmány”. A Bácskai hitelbank e czáfolatához volna néhány szavunk. Ha az intézet teljesen rendben van, ugyan miért időzik egyik előkelő fővárosi intézetünk revizora már több mint két hét óta Szabadkán, aki is az intézet ügyvitelét megvizsgálja? Mi megmondjuk, hogy miért. Azért, mert az a revizor van hivatalban egyben a felszámolás keresztülvitelére vállalkozó intézetek tárgyalását vezetni. És azonkívül miért ajánlotta fel a bank igazgatósága, hogy félmillió korona erejéig bekebelezést engedélyez saját ingatlanaira, hogy a likvidáció simán mehessen végbe. Ezeket, amiket a nevezett intézetről szóló közleményünk valóságának megerősítésére felhoztunk, szintén tessék csak czáfolni! A szóban forgó értesülést mi olyan helyről kaptuk, amelynek szavahihetőségében feltétlenül megbízunk. Egyébiránt megnyugtathatjuk a kételkedőket, hogy mi nem szoktunk alaptalan híreknek felülni, különösen akkor, ha ilyen súlyos dologról van szó, mint egy intézet felszámolása. Közleményünket az utolsó befűig fenntartjuk és aki a multkor hírlünk után még kételkedik, azokkal szemben egyszerűen arra hivatkozunk, vajjon szoktak e pénzüzeteket hetekig revidálni, ha minden rendben van. A csendes felszámolást mi csak olyannak jeleztük, amely felett még formálisan nem határoztak, de amely nemsokára konkrét alakot ölt és kisdud czáfolatok ezen alig változhatnak.

A székely vasutak megnyitása. A Máv igazgatósága közli: A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége alá tartozó Székely vasutak mádélvalgyergyószentmiklósi vonala Mádélvalva, Csikmadaras, Csikszentdomokos, Marosfő, Vasláb és Gyergyószentmiklós állomásokkal, Karczalva rakodó-állomással, Csikrákos és Tekerőpatak megállóhelyekkel december 5-én a nyilvános forgalomnak átadott. Az állomások és a rakodó-állomás az összforgalomra, a megállóhelyek csupán csak a személy- és podgyászforgalomra vannak berendezve. Személyek és podgyász szállítására és azok díjainak kiszámítására nézve helyi személy-díjzabásunkban, illetve az ehhez tartozó „Függelék”, valamint ennek II. pótlékában foglalt határozmányok és díjtételek mérvadóak. Az új vonal áruforgalmában a díjzámítás ugyanazon módokatok mellett történik, mint a székely vasutak már forgalomban levő sepsiszentgyörgy-mádélvalgygyimes országhatári vonalának forgalmában. (Lásd a „Vasuti és Közlekedési Közlöny” f. é. 117. számának „Díjzabási és szállítási ügyek” című rovatában megiefent 227255/07. számú hirdetményt is.)

A bécsi mezőgazdasági társaság diszközgyűlése. A bécsi mezőgazdasági társaság száz éves fennállásának alkalmából ma délelőtt a tartománygyűlési épület üléstermében diszközgyűlés volt, amelyen a többek között Rajner főherceg, Ebenboch földmívelési miniszter, Abrahamovics miniszter és az összes koronartományok gazdasági egyesületei által kiküldött számos képviselő vett részt. Elhatározták egy jubileumi érem létesítését egy jubileumi alap javára, akik a gyakorlati mezőgazdaság, mezőgazdasági oktatás és a mezőgazdasági szervezés terén érdemeket szereztek.

Gazdasági munkásházak. Békésvármegye 500 gazdasági munkásház megépítése czéljából 500.000 korona kölcsön felvételét határozta el. A vármegye az építendő házakat mezőgazdasági munkásoknak oly feltétellel adja bérbe, hogy a ház az évi bérösszegnek 20 esztendőn át való fizetése után a munkás tulajdona lesz. Darányi Ignác földmívelésügyi minisz-

ter a munkások terhének könnyebbitése végett a munkások által fizetendő házbér részbeni fedezésére 20 éven át évenként 10.000 korona, összesen 200.000 korona államsegélyt engedélyezett Békésvármegye részére. A földmívelési miniszter ezen segélyezése folytán a vármegyében 500 gazdasági munkáscsalád, kik eddig drága bérlakásban húzódtak meg, jut évenként 60 korona bérért 300 négyszögletes telken épült egy szoba, konyha és kamrából álló otthonhoz. Pestvármegye a földmívelésügyi miniszter által engedélyezett államsegélyből Solt községben 12 gazdasági munkásházat épített, amelyeket a vármegye kiküldöttje f. év november hó 23-án adott át a munkásoknak.

Új szeszblománnyi üzlet. Gervai Gerson, aki Egyedi Lajos szeszgyárában és a szaksajtó terén 22 éven át folytatott munkássága révén szakkörökben nagy tekintélynek örvend, s akit szaktársai a magyar Behrend névvel tiszteltek meg, bizományi üzletet nyitott, s foglalkozni fog a szeszgyártáshoz szükséges nyersanyagok adás-vételével, valamint ezen iparág mindennemű termékének értékesítésével. Üzlete Jávor-utca 3. szám alatt van bejegyezve.

Az Adria hajól. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösel közül kedden a Kolozsvár Londonból Fiuméba, szerdán a Szent László Valenciából Fiuméba indult, a Tisza Fiuméből Marseilleba érkezett.

Zagyvarékás állomás. A budapest-szolnoki vonal Ujszász-Szolnok állomásai között fekvő Zagyvarékás feltételes megállóhelyen december 15-től kezdve a Budapest keleti pályaudvarról este 8 óra 25 perczkor induló személyvonat éjjel 11 óra 11 perczkor, valamint a Szolnokról éjjel 12 óra 37 perczkor induló személyszállító gyorstehervonat éjjel 12 óra 58 perczkor utasok le- és felszállása czéljából feltételesan megállítatik.

Új személydíjzabás életbeléptetése. A zsitva-völgyi h. é. vasuton 1908. február 1-én új személydíjzabás lép életbe, mely által a menetdíjak egyszerűsége némileg fölemeltetik. Az új személydíjzabás, melylyel az 1901. évi február 1-én életbe lépett díjzabás érvényen kívül helyeztetik, a magyar királyi államvasutak díjzabáselárusító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33. szám) 20 fillérért kapható.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Az amerikai tözsdék ma végre szilárdulást jelentettek. Argentiniában az aratás állítólag nem olyan fényes, mint eleinte remélték és ez a körülmény az amerikai kontremínöröket fedezésre készítette. Az emelkedés 1—1½ centet tesz ki. Nálunk főképp a tegnapi eladások Galicziába, szilárdítottak és az üzlet reggel emelkedő árak mellett kezdődött. Áprilisi buza 13.40-ig, októberi buza 11.36-ig emelkedett, később azonban tömeges realizálásokra erősen gyöngült, úgy, hogy az egész emelkedés kárba veszett. Készárban állandóan csekély a kínálat és a malmok kénytelenek voltak a forgalomba került 8000 méter-mázsát 10—20 fillérral drágábban megfizetni. Egyéb cikkekben alig volt forgalom változatlan árak mellett.

Eladatott:

- Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 78 kg. 26.80 korona, 100 mm. 78 kg. 26.70 korona, felső, 500 mm. 77 kg. 26.70 korona, 800 mm. 77 kg. 26.40 korona, 500 mm. 77.5 kg. 26.40 korona, 100 mm. 75.5 kg. 25.50 korona, felső, 500 mm. 74 kg. 25.30 korona, felső.
- Pestvidéki: 1000 mm. 78.8 kg. 26.75 korona, 300 mm. 78.5 kg. 26.50 korona, 125 mm. 77 kg. 26.20 korona, 500 mm. 77 kg. 26.20 korona, jan., 100 mm. 77 kg. 26.— korona.
- Felsőmagyarországi: 300 mm. 79 kg. 26.40 korona.
- Fejérmegyei: 500 mm. 77.5 kg. 26.20 korona, 150 mm. 77 kg. 26.20 korona.
- Bánsági: 500 mm. 73.8 kg. 25.— korona.
- Adai: 250 mm. 75.5 kg. 26.30 korona.
- Hartai: 1595 mm. 78 kg. 26.50 korona.

Családi levélpapír óriási doboz ára 3 K. 100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes béltű borítékkal összesen 200 darab, 1.20 K. Névjegyek a legszebb kivitelben. 1000 drb. Kohinor cigaretta-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétellel, v. a pénz beküldése mellett. A fenti árukat kérem sürgősen beszerezni mivel a készlet rövid ideig tart.

Karácsonyi Ocassio!

a legszebb és legolcsóbb ajándékok. Világ-rekord!! Világ-csoda!!

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor. 144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor

Rozs: 100 mm. 23.90 korona, 400 mm. 23.90 korona

Cinquantin: 500 mm. 16.40 korona, pp. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők

Budapesti gabonaforgalom.

1907. december 10-10i december 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	13087	650
Rozs	1339	—
Arpa	3257	—
Zab	1687	76
Tengeri	4114	102
Liszt	105	14529
Korpa	240	5853

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 13.39, 13.38, 13.41, 13.35, 13.30.
Buza 1908. októberre 11.36, 11.37, 11.30, 11.29.
Rozs 1908. áprilisra 12.53, 12.54, 12.47, 13.46.
Rozs 1908. októberre 10.35, 10.31, 10.26.
Zab 1908. áprilisra 8.62, 8.65, 8.62.
Tengeri 1908. májusra 7.52, 7.55, 7.51.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.30—13.31
októberi buza	11.29—11.30
áprilisi rozs	12.45—12.46
októberi rozs	10.26—10.27
áprilisi zab	8.62—8.63
májusi tengeri	7.57—7.58

Déltáni forgalom.

Délután változatlan volt az irányzat.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	— — — — — 13.30—13.31
Buza új októberi	— — — — — 11.28—11.29
Rozs 1908. áprilisra	— — — — — 12.48—12.49
Rozs új októberi	— — — — — 10.26—10.27
Zab 1908. áprilisra	— — — — — 8.61—8.62
Tengeri 1908. májusra	— — — — — 7.51—7.52

Terménytözsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatok Budapesten:

	Nagyban	kicsinyben
	koronákban	
Finomított szesz adózva	167.—	172.—
„ adózatlan	68.—	73.—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlanul	—	—
Nyers szesz adózva	165.—	168.—
Nyers szesz adózatlan	66.—	69.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	56.—	58.—

Az árak ab vasut Kecskemét értendők.

Értéktözsde.

A külföldi értéktözsdéken állandóan kedvezőtlen viszonyok uralkodnak, mert a nemzetközi pénzpiac helyzete csak lassankint javul. Ilyen körülmények következtében az itteni tözsdén is kedvtelen a hangulat. Ma egyébiránt az értékeknek folytonos hullámzása volt tapasztalható. Szilárd megnyitás után a délelőtti üzlettelenségre az árfolyamok némileg visszaestek, de a déli tözsdén helyi vásárlásokra, több koronás emelkedés és szilárd irányzat támadt. A déli tözsde vége felé ismét lanyhaság jutott kifejezésre. A helyi piacon a Közuti vasut részvényeiben volt nagyobb forgalom, úgy, hogy jelentékegyebb vásárlásokra a Közuti részvény ma hét koronával emelkedett, utóbb azonban egy koronás visszaesséssel 54 koronával zárult. A két Hitelrészvény, valamint a többi bankrészvény két koronás emelkedés után visszaesett a tegnapi zárlati árfolyamra. A nemzetközi értékek piacán általában változó volt az irányzat és különösen az Osztrák hitel többszörös

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

és jelentékenyebb ingadozásoknak volt alávetve. Az Osztrák hitel 633 koronán indult, 635-ig emelkedett, aztán 633.25-re gyöngült, a Magyar hitel 752 koronás kezdő árfolyama 752.50-ig javult, aztán 751.75-re gyöngült, az Államvasut pedig 669-ről 670.25-re javult. A Közúti 2.50 koronával a tegnapi zárlaton föléül 551.50 koronán indult, gyorsan 556-ig tovább emelkedett, aztán 553.50-ig gyöngült.

Előzőszde.

Előzőszde tartózkodó.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 633.5—632.75 Magyar hitelrészvény 752.—751.50. Osztrák-magyar államvasut 670.—668.75 Rimamurányi vasmű 516.—. Közúti vaspálya 551.50—556.50. Városi villamos vasut 282.—281.75.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengült.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 635.—633.—. Magyar hitelrészvény 752.75—751.75. Osztrák-magyar államvasut 671.—669.50. Rimamurányi vasmű 515.—513.—. Magyar leszámítoló bank 474.—. Jelzálogbank 419.—. Közúti vaspálya 545.—544.—. Városi villamos vasut 282.—281.—. Magyar koronajáradék 93.—93.05. Hazai bank 285.—286.—.
Prémium-tízlet: A díjbiztosítókért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 1.—5.— K, 8 napra 10.—12.— K, december végére 22.—24.— K.

Utószde.

Az utószde irányzata bécsi arbitrázs-eladásokra eleinte gyenge volt, később helyi visszavásárlásokra némileg javult. A forgalom csekély volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 632.75 634.75. Magyar hitelrészvény 751.—752.—. Leszámítolóbank 473.75. Jelzálogbank 418.50. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 634.50. Magyar hitelrészvény 752.—

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 12. (Az Egyetértés távirata.) Az árak nem változtak, az irányzat nyugodt, a konzum teljesen tartózkodó a vásárlásról s így jelentékenyebb fizlet nem fejlődhetett ki.

Jegyzetelt búza: tiszavidéki 13.30 13.70 korona, mosoni 12.50 12.90 korona, tótfelvidéki 12.60 13.10 kor., déli vasuti 12.50—12.80 korona, marchioldi 12.25 12.60.

Uj-rosz: tótfelvidéki 12.50 12.70 korona, csepeli 12.45 12.65 kor., pestmegyei 12.60 12.70 kor., különféle magyar 12.40—12.65 kor., osztrák 12.35 12.50 korona.

Arpa: morvaországi 9.40 10.— kor., marchioldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90 9.50 kor., tótfelvidéki 8.25 9.90 kor., csepeli 8.40 9.65 kor., győri 8.30 9.25 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20 8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.15 8.30, új 7.65—7.90 korona, cinquantin 8.90—9.10 korona.

Magyar zab: selejtes 8.50 8.60 kor., közepes 8.60—8.85 korona, elsőrendű 8.85—9.10 kor., válogatott 9.10—9.35 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 12. Az előzőszden különösen az Alpesi bányarészvények iránt volt ma nagy érdeklődés, árfolyama azonban csak pillanatnyilag emelkedett, úgy, hogy az előzőszde végén a tegnapi árfolyamon zárult. A többi papírok iránt mérsékelt volt a kereslet s az irányzat is gyenge maradt. A kulisz vezető papírai, miután Budapestről csekélyebb mennyiségű vételi megbízások érkeztek, daczára az üzlettelenségnek, megtartották árfolyamukat. A déli tőzsdén szilárdabb volt az irányzat s a kereslet különösen Hítelrészvények és Államvasuti papírok iránt nyilvánult. Berlinből szilárdabb irányzat híre érkezett, később azonban általános üzlettelenség állott be.

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 632.50, Magyar hitel. 750.50, Länderbank 408.—, Államvasut 668.50 —. Elbavölgyi vasut —. Déli vasut 150.50 —. Alpési bányatársulat 583.75, Rimamurányi 513.75 Májusi járadék 96.30, Magyar koronajár. 93.—, Orosz érték 89.15, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.82.

A déli tőzsde szilárd irányzattal nyílt meg.

I órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 634.75, Magyar hitel 750.50, Länderbank 408.25 Unio-bank 530.50, Államvasut 670.25, Angol-bank 291.—, Bankverein 514.—, Déli vasut 151.25, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 584.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 93.—, Török sorsjegy 181.—, Német márka 117.75, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 514.—, Orosz járadék 89.05, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —. Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 12. (Osztrák értékek zárlata.)

42 százalékos papír-járadék 96.35, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.25, 1860-as sorsjegy 147.75, Osztrák hitelsorsjegy 445.— Angol osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 513.—, Osztrák-magyar bank 17.71, Déli vasut 151.—, Dunagőzhajózási társaság 973.—, Dohány részvény 407.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.81, Osztrák Lloyd 413.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.30 98.25 Osztrák koronajáradék 96.60, 1864-es sorsjegy 252.50, Osztrák hitelintézeti részvény 633.50, Union-Bank 530.50, Osztrák Länderbank 407.75, Osztrák-magyar államvasut 669.25, Elbavölgyi vasut 420.50, Alpési részvény 582.75, 20 frankos 19.19, Londoni váltóár 241.87 Lipótkohó 400.—, Töröksorsjegy 181.50. Üzletellen.

Bécs, december 12. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 110.85, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 141.25 Magyar hitelbank részvény 750.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.—, Rimamurányi 513.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.95, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.75, Magyar nver.-k. sorsjegy 189.50, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 416.50, Magyar keresk. bank 33.05 kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, decz 12. (Tőzsdejelentés.) A tőzsde, habár csekély forgalom mellett, de jobb hangulatban nyílt meg, miután a pénzpiacz viszonyainak alakulását haráságosabban itélik meg és remélik, hogy a tőzsdetörvény tárgyában tartott birodalmi gyűlési tárgyalások kedvező lefolyásuk lesznek. Csekélyebb vidéki vételmegebizások mellett főleg a spekuláció fedezési műveletei járultak hozzá az árfolyamok mérsékelt emelkedéséhez. Bankrészvényekben az emelkedés Diskonto Kommandit-részvények kivételével nem volt 1/2%-nál nagyobb, míg a bányarészvények piaczn az emelkedés az 1%-ot elérte. Amerikai vasutértékek a tegnapi newyorki tőzsde ingadozó lefolyása daczára jobban voltak tartva, mert Londonból érkezett szilárd irányzatjelentések használtak ezen értékeknek. Járadékok közül, amelyek általánosságban el voltak hanyagolva, 1902. évi oroszok pétervári jelentésekre 1/2%-al emelkedtek. A későbbi folyamatban a javulás a magánleszámítolási kamatlábnak 7 1/2%-ra való csökkenése következtében mérsékelt forgalom mellett főleg a bányapiaczn nyert folytatást. A javulás a tőzsideid harmadik órájában is tartott. Arra a hírre, hogy a Kanada Pacific-részvények a londoni tőzsdén emelkedtek, itt is emelkedő árfolyamok mellett élénk üzlet fejlődött e részvényekben. A készpénzpiacz ipari értékei tulnyomórészt szilárd irányzatot követtek. Napi pénz 6, magánleszámítolási kamatláb 7 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 42 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.75, osztrák hitelrészvény 198.75, Déli vasut 28.10, orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.75, Disconto Commandit 170.25, Dinamitruszt 154.60, Harpeni 194.50, Unifikált török járadék 93.70, 42 százalékos ezüst-járadék 95.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.60, Magyar koronajáradék 92.60, Osztrák-magyar államvasut 143.15, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék 103.50, Alt. villamossági Edison 194.75, Gelsenkircheni 190.—, Laura-ohó 213.75 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) december 2. 42 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék

92.70, Osztrák hitelintézeti részvény 199.—, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.05, Bécsi Bankverein 128.80, Villamos részvény 145.80, 3 százalékos magyar aranykölcson 75.60, 42 százalékos ezüstjáradék 97.95, Osztrák koronajáradék 96.05, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar bank 126.70, Déli vasut részvény 28.20, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.66, Párisi váltóár 81.40, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 300.— Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) december 12. 42 százalékos ezüstjáradék 97.70, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 28.—, 4 százalékos Aranyjáradék 96.30, Osztrák hitelrészvény 199.10, Osztrák-magyar államvasut 143.—, Olasz járadék 103.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.30 Szilárd.

London, december 12. Angol consol —.

Páris, decz. 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.10, Osztr. aranyjáradék 96.60, Magyar aranyjáradék 94.45, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.—, 4 százalékos Olasz járadék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 94.65, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 502.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.82, 4 százalékos unifikált török jár. 93.25, Török sorsjegy 165.25, Török dohányrészvény 466.—, Osztrák föld-hitelintézet 10.58, Osztr. Länderbank 444.—, Magyar jelzálogbank 450.—, Banque de Paris 14.35, Banque Ottomane 688.—, Osztr. magyar államvasut 723. Déli vasut 156.—, Meridional vasut 664, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 623.—, Rio Tinto 16.16, Sucrerie d'Egypte 33, Tula 411, Thomson Houston —, Urikányi közsér 143.—, Chartered 24.24, De Beers 418.50, East Rand 100.50, Jagersfontein 100.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75 Váltó német piacokra (rövid) 122.68, Váltó Bécsre (rövid) 104.12, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.—, Magánkamatláb 4.— Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti vágómarhavásár. (Braun József és fia jelentése az Egyetértés részére.) 1907. december 12-én. Vágómarhák: Felhajtás: 2074 darab, és pedig: 1352 darab magyar és tarka ökör, 365 darab magyar és tarka tehén, 168 darab bosnyák ökör, 38 darab bosnyák tehén, 104 darab magyar és tarka bika, 6 darab bosnyák bika, 41 darab magyar bivaly és — darab bosnyák bivaly. Származási hely szerint: 1862 magyar marha, 212 bosnyák marha.

A mai vásár a még mindig tartó gyenge fogyasztás miatt ismételen nagyon lanyha irányzat mellett nehézkes hangulatban folyt le. — Az egyetértési árak jobb minőségeknél 3—4 korona, alarendelt minőségeknél 4—6 koronával csökkentek. — Körülbelül 290 darab eladatlanul maradt.

Következő árak jegyeztettek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 72.—80.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, középminőségű 62.—70.— koronáig, silány minőségű 54.—60.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76—86 koronáig, kivételesen — fill, középminőségű 62—74 koronáig, silány 50.—69.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű —.— koronáig, középminőségű 60.—68.— koronáig, silány 50.—56.— koronáig. — Boszniai ökör, legjobb minőségű —.— koronáig, középminőségű 58.—68.— koronáig, silányabb minőségű 50.—56.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, magyar tehén legjobb minőségű 64.—70.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, középminőségű 52.—58.— koronáig, silányabb minőségű 46.—50.— koronáig. Tarka tehén legjobb minőségű 68.—74.— koronáig, kivételesen —.— koronáig, közép minőségű 58.—66.— koronáig, silányabb minőségű 48.—52.— koronáig. Bika legjobb minőségű 68.—72.— koronáig, kivéte-

HETI MŰSOR.

December		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígsszínház	Árany-Színház	Népszínház (Vil.-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Úranya
14	Szombat	Cyrano de Bergerac	Lohengrin	Aczélkirály	Varázskeringő	A bábkirálynő	A Dada	—	—
15	Vasárnap	d. u. este	Titok	Bladoit menyasszony	Diákélet	Janos vitéz	A donever	kerulo u.	Virágok város
		A torradalmi		Aczélkirály	Varázskeringő	A bábkirálynő	Gretchen		A babona

leson — koronáig, közép minőségű 60.—66.— koronáig, silányabb minőség 48.—58.— koronáig, Bivaly legjobb minőségű — koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű 42.—46.— koronáig, silányabb minőségű 34.—40.— koronáig, Kicsontozni való marha — koronáig, Boszniai ökr legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű 56.—64.— koronáig, silányabb minőségű 44.—50.— koronáig, Növendékmárha — koronáig, Mind 100 kilónként élőszuliban.

Birkavásár. (1907. december 9-én.) Felhajtott: 236 darab birka. A vásár nagyon rossz volt. — Következő árak jegyeztettek: (levonás nélkül.) Hízott ürül nyírott kilónként, élőszuliban, legjobb minőségű — Középmínőségű — Silány minőségű — Anyabirka legjobb minőségű — Középmínőségű — Silány minőségű — Kiverési birkáért legjobb minőségű — Középmínőségű — Silány minőségű — Raczka legjobb minőségű — Középmínőségű 14—25. Silány minőségű — Kosokért legjobb minőségű — Középmínőségű — Silány minőségű

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, december 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő szuliban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli szuliban) 122—123 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő szuliban) 124—126 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) — fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül szuliban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm szuliban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő szuliban) — fillérig.

Sertésüzem: 1907. évi december 10. napján volt készlet 25669 drb., 1907 december hó 11-én felhajtott 463 darab, 1907 december 11. napján ciszállított 111 darab, 1907 decz. 12. napjára maradt készletben 26021 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, decz. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 576 darab sertés, 126 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 730 darab sertés, 186 darab süldő, — darab malacz, összesen 1306 darab sertés, 312 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1216 darab sertés, 179 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 90 darab sertés, 133 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételszuliban 98—104 fillér, ételszulevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 96—102 fillér, ételszulevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül fillérig, ételszulevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételszulevonással 120—127 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételszulevonással 116—126 fillérig. Belföldi süldő 84—90 korona. Horvát süldő 80—100 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban értendő.) A vásár irányzata élénk az árak változatlanok.

Heti lóvásár.

Budapest, december 12. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 146 darab I., 348 darab II. oszt. Összesen 494 darab lovat. Elkelt 285 darab ló.

Borjувásár.

Budapest, december 12. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtott 101 darab élő borjú, (közte 7 rugott.) Az irányzat élénkebb volt, az árak 4 fillérrel kilogrammonként emelkedtek. Fizettek elsőrendű élő borjúkért 96—102 fillért, kivételesen 104 fillért. Középmínőségű élő borjúkért 84—94 fillért, silány s rugott borjúkért 70—72 fillért kilogrammonként.

Felélő szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

VIZÁLLÁS.

Table with columns for date (december 11. decz. 12.), location (Duna, Morva Vég, Rába, Dráva, Mura Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Uag), and various measurements and prices.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 12. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Stier Adolf rumai II. oszt. adóhivatali pénztárnokot a goszpici adóhivatalhoz I. osztályu adóhivatali pénztárnokká, Svarc Mayer Ferencz adóhivatali ellenőrt a rumai adóhivatalhoz adóhivatali pénztárnokká és Vojtovics Vazul glinai adóhivatali segédet a daruvári adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré, Müllner Lajos nagyváradi fővámhivatali ellenőrt fővámcsedővé az aradi fővámhivatalhoz, Kovács Albert nagyváradi vámtisztet jelenlegi állomáshelyén fővámhivatali ellenőrré, Schmidt György orszo-vai vámszegédtisztet, jelenlegi állomáshelyén, vámtiszté és Grisoni Szilárd fiumei fővámhivatali gyakornokot vámszegédtiszté a nagyváradi fővámhivatalhoz, Vujkovic László naszici II. osztályu adóhivatali ellenőrt a belovári adóhivatalhoz I. osztályu adóhiva-

szef és fia december 4 darab, és ör, 365 darab bosnyák 41 darab ivaly. Szármarha, 212

nyenge huszha irányzat. Az egyona, alárnkentek. — t.

másánként

őségű 72.—

koronáig, silány hízott ökr kivételesen koronáig, silány hízott ökr legkoronáig, közép silány 50.—

kor, leg-

koronáig, közép

70.— ko

zép minő

minőségű

jobb minő

ko-

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

koronáig, közép

Large table with multiple columns and rows listing various goods, prices, and locations. Includes sections for 'Buza', 'Egyéb gabonaművek', 'Burgonya', and 'Faj'.

Allamadósság közkölcsonok

Table listing state debts and interest rates for various banks and institutions.

Záloglevelek. Előbbségek.

Table listing priority claims and interest rates for various types of loans and securities.

Table listing various bank shares and interest rates for different banks and financial institutions.

Table listing various types of bonds, securities, and interest rates for different financial instruments.

Z I N T A Z A K

Pénteken, 1907 december 13 án

Várszínház

Zárva

Hepszinnaz-Vigopera

A bálkirálynő.

Operett 2 felvonásban, szövegét írta Hicks Hamilton, a verseket Paylor, zenéjét szerzője Evolino Balot és Haines Herbert. Fordította Helld Jenő.

Személyek: St. Jermyns herceg Pásmán, Sir John Crystal Nagy, Angela Kúry K., Anoncia Szentgyörgyi, Hephia Szilágyi L., Lord Dandrea Virág, Gibson Dobi. Kezdeté 8 órakor

Magyar színház

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Írta Davis és Lipschütz. Fordította Hajó Andor. Személyek: Von der Plein gróf Láránt I., Dr. Schweigelmann Forrai R., Moslaku P. Tarnoki G., Balmage Tarnay, Mühl Hajós M., Tilda Hármas I., Grete Gloom Mészáros G., Franciska Kászó F., Öt fenszék Csontos, Von Strehle Héthy, Emma Nánóth L., Bins, polgármester Baross, Tobisch Kőmendi, Niemann Hátkay. Kezdeté fel 8 órakor

Uránia színház

A babona.

Kezdeté fel 8 órakor

MODERN SZÍNHÁZ KABARE

Andrássy-ut 69.

A Ferenzvárosi angyal Helld Jenő és Molnár Ferenc revüje zenéjét szerette Szirmai Albori. - Modern gyermek Szomaházy István bohóság. - Az alosikós színmű, írta Szomaházy István.

Posti életkép, írta Molnár Ferenc.

21 mulatságos kabaretzám.

Felállók: Medyasrai Vilma, Váró Illi, Pódr Lili, Ural Molla, Kókény Ilona, Gregus Marell, Kardos Ilona, Dóri Blanka, Sáros Nelli, Nyárai, Kardos, Kabók, Sályom, Szentirmal, Bacsó.

Kezdeté 9 órakor.

APOLLO-SZÍNHÁZ

Telefon 68-80.

A német trónörökös és Eltel Frigyes herceg vaddisznó-vadászata. Egér a házban. Párba az álatcosból után.

Tengerész szerelme.

Népele a Fidzi szigeteken Házsártos feleség. Tivoli járók örülte. A sátán csinjai Mont Blanc és vidéke.

Kezdeté 5 órakor.

Hermes levélrendező, Hermes számlarendező, Hermes gyorstűző, Hermes iratgyűjtő, Hermes iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem, egy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára. BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.

(saját házban), Telefon 27-48.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Nászajándékok jubileumra díszárgyak, evőeszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műorás ékszertelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Leleplezett jósnők. Egynek kegyelem!

A fővárosi rendőrség Előttünk sokat nőtt, Mert leleplezett a minap Egy nagy csomó jósnőt.

Csáltak, hazudtak megannyian Jövőt látnak — mondták És naiv áldozataik Sorra kifosztották.

Egyetlen jósnő volt csupán, Kit büntetés nem ér — Egyetlen, kinek jóslata Szent igazat beszél.

És tényleg jövőbe lát S jóslata mindig ez: «Ha Alföldi gyógyszerzt használ, Hosszu életű lesz.»

Első Alföldi Cognagyár R. T. és Szeszfinomítógyár Kecskeméten.

Ajánlja:

legkiválóbb fajú gyártmányait, ugymint:

- Barackpálinka Barack-Cognac, Barack-Crème Kecskeméti kereszt, Radial-Elixir Keserű, 48-as likőr Menyecske-likőr

és egyéb hírneves

Kecskeméti különlegességeket

valamint

saját szeszfinomítógyárban parolt legkiválóbb és legmagasabb fokú szeszből készült

Alföldi fehér kereszt

sós borszeszt,

melynek hatása egyszerűen meseszerű.

Alföldi fehér kereszt szeszesz

a hű házi barát igazi háziszer.

Az Alföldi fehér kereszt szeszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognagyár

részvénytársaság

Kecskeméten

O. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

0. cs. és kir. fensége József főherceg, O. fensége Szász Coburg Gothai herceg kamarai szállítója.

Ingóságokat

burorokat beraktározunk, kívánatra ezekre előnyös feltételek mellett pénzületet adunk, ugyancsak mindenemű költözést jutányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.

Mózes-körút 78. Telefon 86-18

TATRA-MULATO

VII. KIRALY-UTCA 77.

A főváros legjobb családi mulatója. 1907. december hó 1-től kezdve Teljesen új szennázciós monstre műsor.

Minden szám egy attrakció! Minden szám egy attrakció! Különösen kiemelendők:

- Bauer György actualis humorista és cabaretista, Los LATOURE's opera-parodis ak, Rohndorf Lola cabaret-diva a berlini „intim-színházból”, Madm. Polixine Patty phenomenális táncosnő „Folies Bergeresből”, Madmoiselle Linalda úszó-utazója a Párisi „Cha de Noirból”, HABER ELZA, WILKENS ROSA, FEHER OLGA, FRITZI VILMA, szobalányok. - FERENCZI KAMILLA, drámaíró, JOSE ROSEITY sparyot táncosnő. - KOVACS VILMA átváltozó szobalány. Az előadás kezdete 8 órakor.

SZÉP, ÜDE LEÁNYOK, BÁJOS ASSZONYOK

arcuk ékeségét az Aza-lekremnek, a modern kozmetika ezen csodaszereinek köszönjük, mely rapid távolítja el a szepőt, pattanást s az arcnak formázást, bájos údesseget kölcsönöz. Ár 3 korona. Utánvétel székföldi a főraktár: Borbás Gyula gyógyszerész, kozmetikai laboratoriuma, Mezőcsát.

Surányi szaloncukorka legfinomabb minőségben 1 kg. 4 H., 2 kg. 7 H., 4 kg. 12 H. utánvétel mellett bérmentve. Finom friss teazütemény is kapható Surányi cukorkagyár Nagy-Surány, Nyitra megye.

M. kir. államvasutak budapest-jobbparti zletve otősege

(Mátsolat az 52051-1907. számhoz.)

52051-1907. szám.

Versenyárgyalási hirdetés. (Veteményezési anyagokra.)

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti zletve otősege a vonalai szükségletének fedezésére 1908. évben szükséges s a czimben megnevezett anyagok szállítására ezennel nyilvános pályáza ot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti zletve otősege által megkötött és a m. kir. államvasu ak igazgatóságánál és zletve otősege nál megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthető meg a hivatalos crák alatt szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a m. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatvány-árából megszerelhető. Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esoen bérmentesítésre 20 fillér is beklendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok és az ivenként 30 filléres magyar okmánybéllyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külcsmel: »Ajánlat az 52051-907 számú pályázati hirdeteményben kiirt anyagokra» 1908. évi január hó 10. napjának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti zletve otősege általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beklendőek.

Fentirt napon déli 12 órakor a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti zletve otősege általános osztályának főnöke által, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazot képviselei is jelen lehetnek.

Banapénz gyanant az ajánlati mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokbaa 1908. január hó 9. napjának déli 12 óráig a budapest-jobbparti zletve otősege gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta után oda beklendő.

Az ajánlatban a banatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem esatolandó, hanem igazolásul csak a banatpénz feladását bizonyító postai feladó vévény vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított, vagy vakart szövegű, peoséttel le nem zárt, sér ett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg tavirailag lelt és oly ajánlatok, melyekre nézve az elirt banatpénz előlogesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907. év december hó 10-én.

Az zletve otősege.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPITTATOTT 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
(Standard palota.)

Evi bevétel	86.000.000 korona
Kiutalt nyereséményrészek	170.000.000 "
Vagyron	285.000.000 "
Halálesetek folytán kifizetve	600.000.000 "

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei

Kétségtelen biztonság — Alacsony díjak — Szabad világkötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. — Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés éngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek

Most jelent meg
az 1908. szököévre szóló

ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA

49. IK ÉVFOLYAMA.

Orvosok, ügyvédek, kereskedők, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen az

ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA

az 1908. szököévre.

Grammofonok

30.— korona értékű tetszés szerint választható lemezzel a legjobb minőségbenesekély havi részletfizetés mellett, minden árfelemelés nélkül már 85.— koronáért (és felebb) kaphatók

a «FAVORITE» grammofonlemezek magyarországi vezérképviselősege

Aufrecht és Goldschmied

özég hangszeráruházában

Budapest, Rákóczi-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájvíz és fogpor

Asszálata eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megpuhítja a fogak romlását a kellemetlen szájbűzt. — Egy üveg szájvíz ára 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 2 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel keverve nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a más létező fogbetegségektől tovább terjedését is megakadályozza. Doboz 80 krajczár és 1 forint 80 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fent felsorolt készítmények orvosi utasítás után készíthetők.

MÜLLER J. L.

sz. és kir. udvari illatszerész és szepere-ésáppan gyárosnál
Budapest, IV., Koronaheczag-utca 2. Az országban mindenütt kapható.

Ára tartós beiktetésben 2 K 60 f.

Kapható a kiadó Athenaeum részv. társaság könyvkiadó-hivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) és minden könyvkereskedésben.

Urasági
butorokat,
szőnyeget,
osillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzemeket is) vesznek és eladnak.

Nagy Zsigmond

VI, Lázár-utca 3
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stíluszerű matt és fényezett mahagomi plisander vagy másfajta háló, ebédlő, nappali és szalonbutorokban. Részhalószobák, bürgerintérek és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzszallárokból gáz, villamos stb.-hez.

Titkos betegségek

biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalattal folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudor spookálástát.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szervek, heveny vagy krónikus húgyúti betegségeket, hólyagbajok, fekélyek, szphilisz, ideg- és hátrgerincsbajok és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidéktelek levél útján is biztos eredménnyel gyógykozik és gyógyászatról is gondoskodik. — Néknak külön váróterem, külön kifizetés.

Karácsonyi ajándék.

Öt kötetben. Pósa Lajos Öt kötetben.

Gyermekköltőményei

Mühibeck Károly ezernél több rajzával.

Az öt kötet tartalma: Mesék. Apró történetek, életképek. Arany-, Bégaras-, Virág- és Faódoóc. Hazafias versek. Imádságok. Dícséreték. Köszöntők. — Egy kötet ára fúrve 4 korona 50 fillér, diszkótésben 6 korona. Az öt kötet ára csinos diszkótésben 80 korona. Törlesztendő havonkénti 2 koronás részletekben.

Singer és Welner kiadása, Budapestben, Andrassy-ut 10.

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK

5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT RÉSZLET FIZETÉSRE

**KÜLÖNLEGESSÉG
ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBEK,
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAKBAN,
ÉVŐESZKÖZÖKBEK,
ÉS EGYHÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBEK**

**JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ókszerész és műőrás
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.**

Szép mell

nyerhető két hónap alatt a

Pillules orientales

(keleti pínák) használatára. Ezek a keblet fejlesztik, szilárdítják, újóli helyreállítják, a női mellnek szép telteget kölcsönöznek, az egészség minden ártá ma nélkül. Arzenmentesegéről azavatolunk. Orvosi tekintélyek is a szerik Diszkret szököülés. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvétnél kor. 6.75.

L. BATHIS gyógyszerész PÁRIS.
Budapestben: Török I. gyógyszerháza Király-utca 12.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgycso és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizeletl zavrok, éjjeli magömlések, sebek és dujjakoros bántalmak (syphilis), az önterítés utóbalaként fellépő idegbajok, korai férfi erő elcsengülés, bármily bőrtületek stb. nőknél fehérlőanyag bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyögmódtánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. sz. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legrövidebb 82 éve fennálló rendezéi intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

(Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időli húgycso őshólyag bajok vizsgálata villamos húgycsoőltőző segélyével. Vidékiek levelekre kimerül ő választ és szakuzórti tanácsot nyerne, gyógyászatról gondoskóva lesz. Titoktartás biztosítva.)

Néknak külön váróterem.

Argentor- Művek

4057
Argentor ezüst
K. 20.—

Rust & Hetzel

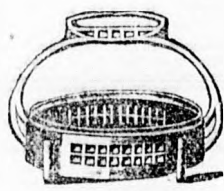
cs. és kir. udv. szállítók

Budapest, IV., Váci-utca 5. sz.

Mindenféle dísz- és használati-tárgyak, evőeszközök a legjobb minőségű chinaezüsből és a legmodernebb kivitelben.

Naponként újdonságok jelennek meg.
Safabotok és cigarettatárczák valódi ezüsből dusvá'asztékban.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb tisztítószer valódi chinaezüst részére
az «ARGENTOL»
Darabja 30 fillér.

4115
Argentor ezüst
K. 9.—

3786
Argentor ezüst
K. 23.—

3850
Argentor ezüst
K. 23.—

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

Írta: E. GABORIAU.

39

Rendesen minden héten eljött egyszer Corbeille és minden alkalommal kedvesebbnek, szeretetreméltóbbnak találta őt. A tervét tényleg keresztül vitte, de nem volt vele szerencséje. Az ízelletet, amit barátja tanácsára megvett, túlfizette, a barátja pedig egy hónap múlva nagyobb összeg pénzrel megszokott. Mivel Fany nem értett az ízelthez, mindenfelől meglepték és megcsalták.

Mindezideig nem szólt Hektornak a balsikere felől, de most már számított a segítségére, ha esetleg egy szép napon megszorulna.

— Ez igazán csekélység, amit értem tesz, mondta önmagának, hiszen én elég nagy áldozatot hoztam érte!

Mig Tremorel nyugodtan és békésen élte napjait Valfeuilban, Sancresy fáradt és szaladgált, hogy barátjának ügyét kedvezően elintézzé. Többször elutazott, hogy a gróf birtokait megtekintse és minél jobb áron tudhasson rajtuk. De közben folyton újabb és újabb hitelezők kerültek elő, újabb követelésekkel és szegény Sancresynek mindkét keze tele volt munkával, hogy ebben a zürzavarban rendet ténítsen.

Ha esténként hazajött az utairól, órák hosszát beszélt Hektornak annak ügyei felől.

A nemes gróftól azonban untatta és boszantotta ez az örökös egyformaság, s végül ki nem állhatta a barátját. Hozzárult még ehhez, hogy a nyugalmas élet Valfeuilban mindinkább unottá vált előtte és utóljára már tarthatatlannak találta az egész állapotot.

De hát mihez is kezdett volna? Egy franknyi pénze nem volt, kivéve csak az, amit a barátja kölcsön adott neki.

Mérgelődött, az irigység pedig lelken rágódor

Neki nem volt semmije, épenséggel semmije. Sancresy pedig gazdag és boldog volt!

Boldog? Vajon valóban boldog-e? Dehogy, csak ostoba töklök, aki abban a hiedelemben él, hogy a felesége szereti őt!

De, hogy a valóságban nem így volt, azt Hektor alattomos kárörömmel már kitapasztalta. A szép asszony pedig cseppet sem titkolta Hektor előtt a férje iránt érzett ellenszenvét.

Ez pedig utolsó időben csak mindinkább fokozódott; az összehasonlítás, melyet előglalt férje és a tétlenül élő elegáns gróf között tett, annak mindinkább hátrányára vált, s végül önmaga előtt sem tudta eltitkolni, hogy szép vendégét szereti.

Ami azonban majdnem az örületbe kergette, az a bizonyosság volt, hogy a gróf cseppet sem viszonzozza érzelmeit. Pedig ő azt hitte, hogy a szépsége ellenállhatatlan erővel hat minden férfire.

Természetes, hogy mihamarabb megtudta azt is, hogy a gróf minden héten találkozik egy párisi nővel.

Gyűlölte ezt a vetélytársnőt, ki oka volt annak, hogy a gróf az ő bajai iránt érzéketlenné lett, de egyúttal kíváncsi is volt arra a nőre. Milyen lehet? tényleg szép-e?

Ezek a kérdések nem hagytak neki békét és egy napon, midőn tudta, hogy az idegen nő ismét eljött Corbeillebe, felkerekedett és egyszerű öltözetben mélyen lefátyolozva a vasúthoz ment. Kint a pályaudvaron leült egy padra, melyet néhány kézi targonca félig elrejtett.

Nem kellett sokáig várakoznia. Közvetlen a vonat indulása előtt megérkezett a gróf kedvesével. Karöltve sétáltak fel-alá és vígan csevegtek, boldognak és szerelmeseknek látszottak nagyon.

Bertának volt ideje bőven, hogy vetélytársnőjét alaposan megszemlélje, csinos volt tényleg, de nagyon közönséges.

— Nem, mondta önmagának biztatásképp, etől a nőtől nem kell félnem, hála Istennek felvehetem vele a versenyt.

És meglegedetten elhagyta a pályaudvart. Odakünn azonban néhány kárré elzárta

A m. kir. szabadalm.
**osztály-
sorsjáték**
II-ik osztályának

HUZÁSA

f. é. december

17-én, 18-án 19-én
és

TÖRÖK

II. oszt. sorsjegyek árala
(melyek az I. osztályban
játszottak)

1/1 sorsjegy 20 kor.
1/2 sorsjegy 10 kor.
1/4 sorsjegy 5 kor.
1/8 sorsjegy 2.50 kor.

II. osztályu vételár:
(új vevők részére)

1/1 sorsjegy 32 kor.
1/2 sorsjegy 16 kor.
1/4 sorsjegy 8 kor.
1/8 sorsjegy 4 kor.

A XXI. sorsjátékban rövid idő alatt

16 millió 153,000 korona

készpénz lesz kisorsolva.

Török A. és Tsa Bankház R.-T.
Budapesten.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/c. (saját palota.)

Fiókok: Váci-körut 4. sz. — Teréz-körut 46. sz.

előle az utat s néhány pillanatig várnia kellett. Hirtelen a gróf jött ki a pályaudvarról. El akart rejtőzni, de már késő volt, a pillantásuk találkozott.

Ijedten gondolt arra, hátha a gróf felismerte sűrű fátyola alatt is? A gróf arcán a legnagyobb meglepetés tükröződött, de a köszönés elmaradt.

A gróf felismerte és nagyon meg volt lepve. Már régebben észrevette, hogy Berta némileg érdeklődik utána, de távol állt tőle az a gondolat — bár a szerénység nem tartozott az erényei közé — hogy az asszony mélyebb érzelmeket is táplálhat iránta. És ezt most megtudta a találkozáson.

— Szeret engem, mondta önmagának, — szeret!

De ez a váratlan felidőzés megzavarta őt. Mit tegyen?

Meneküljön, vagy pedig maradjon és azt a látszatot keltse, mintha nem ismerte volna meg és egyáltalán sejtelve sem volna az egészről? Elmenni és soha többé vissza nem térni, ez volna tulajdonképp a kötelessége, azzal a baráttal szemben, ki őt minden jóval elhalmozta.

Sancresy nemcsak az életét mentette meg, de vendégszeretően megnyitotta a házat és minden igyekezete oda irányul, hogy vagyonának egy töredékét, — amit ő elpocsékolott könnyelműen, neki visszaszerezze. Ezt most mind neki köszönheti.

— Huh, köszönni! — folytatta Hektor az elmékedést — miért vagyok iránta hálára kötelezve? Kértem én őt, hogy az életemet megmentse? Nem folytonos kinszenvedés-e a Valfeuilben való tartózkodásom? Hiszen a jölvétől, a mentort játszsza folyton velem szemben! Ugy látszik, tetszik neki ez a szerep és alkalmasint örül a rémlátásomnak, mely lehetővé teszi, hogy velem szemben a nagylelkűt játszsza és ezáltal megmutassa, mennyire felettem áll, az önzetlenségét pedig szelvényben-hosszában megcsodáltassa. Oh ő sokkal rosszabb, mint a legnagyobb ellenségem!

(Folyt. köv.)

Legszebb és legalkalmasabb ajándék a

Hock János IMAKÖNYVE

Az előkelő világ legszebb imakönyve.

Uj alakú zsebkiadás szövege művészi kivitelű színes keretrajzokkal díszítve.

Finom bőrvászonkötés, aranydiszítésekkel ... K	3.-	Legfin. párnázott szaffiánbörk. a legjobb kivitelben ... K	6.-
Finom bőrvászonkötés, arany-metszessel és rendkívül díszes aranyozással ... K	4.-	Finom chagrínbörkötés, díszítésekkel ... K	6.60
Legfinomabb szaffiánbörkötés, különféle aranydiszítésekkel ... K	8.-	Finom párnázott chagrínbörkötés, díszítésekkel ... K	7.-
		Legfinomabb párnázott borjubörkötés, díszítésekkel ... K	8.-

Kis alakú kiadás szövege gyönyörű fekete keretrajzokkal s három szép képpel ellátva.

Finom chagrínbörk. keresztfel vagy aranypántnyomással K	10.-	Finoman bélelt puha borjubörkötés, különféle díszítésekkel, színes kerettel ... K	23.-
Finom párnázott chagrínbörkötés, csattal ... K	14.-	Legfin. borjubörkötés, hordozható bőrtokban ... K	32.-
Legfin. borjubörkötés, csattal és különféle díszítésekkel K	20.-	Legfinomabb elefántcsont- és gyöngyházköt. K	60.-, K 90.-
Val. bagariaköt., színes bőr K	24.-		

Modern, keskeny, hosszukás alakú kiadás, vékony piros kerettel.

Fin. borjubörk., arany-metszessel, pántnyomással, csattal K	18.-	Ugyanaz bagariakötés, selyem előzékkel ... K	20.-
---	------	--	------

HOCK JÁNOS OREGBETUS KIADÁSA gyengeszedőknek és idősebb hölgyeknek.

Díszes vászonkötésben, vörös metszessel ... K	6.-	Finom chagrínbörkötésben, keresztfel v. monogrammal K	12.-
Finom bőrkötésben, vörös metszessel ... K	9.-	Legfin. borjubörköt. arany-metszessel és kapocscsal ... K	18.-

Hock János: VIGASZTALASOK KÖNYVE

Csinos vászonkötésben ... K	6.-	Képekkel díszített kiadás.	
Gazdagon aranyozott szaffiánbörköt., arany-metszessel K	10.-	Nagyon csinos és erős vköt. K	8.-
Valódi borjubörkötés, bélelt puha táblában, arany-metszessel ... K	15.-	Fin. préselt nyomású bőrköt. K	15.-
		Rendkívül finom borjubörkötés, dombornyomással ... K	24.-

Kaphatók az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) valamint minden háza könyvkereskedésben.

Urasági butor

Eladók és veszek; mahagoni hálósobákat, ebéd-löket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsás és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, izzóberendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV. Sommelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fiókzset nincsen. 26618

SZÜLŐKNEK

és gyermeknevelőknek fontos kézikönyv.

A kicsinyek foglalkoztatása, a játékszerű tanítás, a célszerű nevelés könyve.

Magyar kisedővő.

A kisedő összes foglalkozásainak gyűjteményes vezérkönyve.

Szerkesztették: Peres Sándor, Stepanko Albert, Malász Sarolta, Hankovitsné Fábán Irma, özv. Székely Gáborné. Második bővített kiadás. Budapest székefőváros tanácsa által pályadíjjal koszorúzott munka. Ára 4 kor. 80 fill.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Ne vásároljunk külföldön!!!

A karácsonyi ragyogó ékesség! Olcsóbb és jobb, mint a külföldi utánszok.

„Gloria angyalharangocskák“

(1895. t.-e. a. törvényesen védve.) Kizárólag Párisban és Haas-nál.

Fényár közepett ragyogva a karácsonyi közeledtet hirdetik. Tündéres fényével beragyogja az egész karácsonyfát. A 8 gyertya melegétől a felső körök forgásában a róla lecsúszó patent kalapácsok az angyalharangokhoz verődve, egyszerre többféle igen kellemes tiszta ószhangot hallatnak. — Így a fényár közepett ragyogva, a szent jászolhoz vonuló nyári esengőre emlékeztetve a betlehemi éj v. riasztó szövegével áhítathatja el bennünket és gyermekeinket. — A kályhára állítva is különösen működik. A Párisi és Haas-féle „GLORIA angyal harangocskák“ ára kéregdobozban, használati utasítással — 75 korona. —

3 darab ... 2.10 frt
6 " ... 3.90 "
Párisi és Haas-féle gloria angyal harangocskák pazar kivitelben, tükörfényes nikkelezéssel ... 1 frt

3 darab ... 2.70 frt
6 " ... 5.15 "
Gyönyörűen ragyogó izzással összeválogatott karácsonyi-dísz arany- és ezüst sodratok, üveggyöngyök, reflektorok, angyalok, girlandok, gyöngyök, mályg, harang stb. ...

1-2-es számú láda 90 darab 1.25 frt. — 2. sz. láda 151 db 2.50 frt. 3. sz. láda 241 darab 5 frt.

Okolva a multakori Minthogy közvetlen az ünnepek előtt, vidéki rendeléseket már nem fogadunk el, saját érdekében is kérjük a t. közönséget, hogy szükségletét jelen hirdetésünk után azonnal rendelje meg. Párisi és Haas sportüzletének karácsonyi-fúzió irodájában, Budapest, VI., Andrássy-út 13. 6984

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Bizos sikert, rövid idő alatt gyógyít húgyveszélyt, hólyaggyulladásokat, bjakórt (gyulladás), hólyaggyulladás, elgyengült férfiak, idősebbeknél is, fertőzést és annak utóhatásait, ideg- és hárgorvokat, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyítást.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ora.

Antik bizánczi óra. A zománcaz sötét színű, halványan eres. Suhan fürgé mutatója; sebes járása az idő szivdobbanása.

Aczélszive a végtelent felossa Gunyolva a halhatatlanságot — Már millió élv sziv megállott S ő jár nyugodtan, perczegtetve, kongva.

Világok bukznak... Népek haldokolnak, Reszket a föld... de a kis mutatóknak Utján az idő nyugodtan leperog.

S én, ki a végtelent átszállni vágytam, Már rég ott fekszem dermedten, halványan S ő éifelt kongat a fejem felett.

Kuthy Sándor.

(A dohányzás és a jellem.) Egy angol tudós annak vizsgálására adta magát, hogy van-e és milyen összefüggésben a dohányzás a jellemmel.

Vizsgálatai közben arra az eredményre jutott, hogy a jó megfigyelő egy pillantás alatt az utcán megismerheti az emberek jellemét arról, a hogyan a szivarjukat vagy a cigarettájukat szívják. A férfi lehet még oly zárkózott, arca áthatatlan és a beszéde is olyan, hogy hangletése semmiéle érzelmét el ne árulja, csak a szájára kell nézni, hogy fuja ki magából a füstöt és hogyan tartja a szivart fogai között, mint csinál a hamujával és megvan a legbiztosabb kulcs természetéhez, a minek segítségével a jellemét biztosan meg lehet állapítani.

A szivar és cigaretták sokkal jobban elárulja a jellemét, mint a pipa. A pipa csutorája rendszeren a száj egyik szögletében van, aki szívja, az rendszeren úgy fuja ki magából a füstöt, hogy csak igen ritka esetben lehet valamit a jelleméből megfigyelni. Csak ha nagyon hevesen pöfékel, ez biztos jele az ideges ingerültségnek.

Abból, hogy tömi meg az ember a pipáját, már többet lehet megtudni. A ki gyorsan tömi meg, sok dohánynyal, nem törődve vele, ha egyes szálak a székelen leögnak, jó kedélyű ember, aki könnyen cinézi a más hibáját, gondtalan és közönyös, hirtelen köt barátságot, de ép oly hirtelen el is felejt.

Legjobban az ember jellemét a szivarozásnál lehet tanulmányozni. Sok férfi a mellénye felső zsebéből veszi elő a szivart. Ez nem azt jelenti, hogy nincs pénze szivartárczára, hanem azt, hogy rendetlen ember, vagy olyan, akinek a kényelmét zavarná az, hogy a szivarokat a tárczába bedugdossa. Ezek rendszerint fogaikkal harapják le a szivar végét, dacára annak, hogy így a szájukba apró dohánytörmelék jutnak és akárhányszor a szivar felső levele eltörik.

Azután azt kell megfigyelni, hogy veszi a férfi szájába a szivart, amikor rágyújt. A gondos ember ujjai közt tartja és minden harmadik szippantás után kivetzi és megvizsgálja az égő végét; hogy egészen biztos legyen benne, hogy köröskörül egyformán gyújtotta meg. Sok férfi az első fogai közt tartja a szivart és kétfelé fuja ki a füstöt, mások pedig a szájszögletben tartják. Az élénk vérmérsékű ember nem tartja a szivart sokáig a szájában, hanem egyvetkötöt szippant és az ujjai közt tartja. A felfelé tartott szivar elszánt és erőlyes vagy veszedkedő és türelmetlen természetűt árul el. Az álmodozó ember ajkai közt a szivar lefelé áll, a mogorva, gondolkodó természetű ember pedig a csutkáját szélesre rágja. A fősvény ember a szivar végét a zsebkése hegyére tűzi fel és addig szívja, míg az ajkait megégeti.

A cigarettát a legtöbb ember a két első ujj között tartja. A gunyoros természetű ember úgy fogja,

mint egy gombostűt, hogy a tüzes vége a kezétől minél távolabb legyen és mialatt csipős megiegyzések tesz, úgy nézi a tüzes végét, mintha valami különös volna rajta. A megdondott ember lazán tartja a fogai közt és szívás közben a fejét kissé hátraveti.

(Villámhárító fák.) Egy amerikai folyóirat felfedezte, hogy a rézbörűek vihar idején a nyírfák alá menekülnek. A dolognak van valami alapja, mert a különböző faemek a villámcsapás veszedelmét illetően nagy eltéréseket mutatnak. Mialatt például egy bükkfát egyszer el a villám, a tülevelieknél ugyancsak a veszély tizenhatszor. Ez egyrészt a fa villamos vezetőképtességétől, másrészt pedig a gyökerek formájától és attól függ, hogy milyen a talai, amelyben az illető fa nem legjobban tenyészik. Az idézett amerikai lap azt állítja, hogy Tennesseeben eddig még egy füzfába se csapott bele a villám, de kérdés, hogy mennyi füzfá van ott egyáltalán a többi faemekhez képest és hogy a közönséges füzfáról van-e szó, vagy pedig egy olyan füzfánról, mely csak Amerikában tenyészik.

(A kártyázás ellen.) Mandzsuriában a Cheilun-csanzk-tartományi tesjan-tesjun (kormányzó) Hualin Sa zikari futudunhoz (rendőrfőnök) a következő rendeletet intézte: „Mindazok az emberek, akik kártyázáson éretnek, azok botítással büntetnek és nyakukra egy rézgyűrű erősítették, mint a gonosztevőknek, két hónapra. Játéklarangok tulajdonosai első ízben száz botítást kapnak büntetésül és három hónapig kell a gonosztevők gyűrűjét viselniük. Ha egy hivatalnokot érnek kártyajátékon, az elbocsátatik a szolgálatból, a gonosztevők gyűrűjét tartozik viselni és botítésekben részesül. Mindenki, aki a házban megengedi a kártyázást és mindenki, aki ebben a kártyázásban résztvesz, száz botításban részesül és három esztendőre más városba kell költözködni. Ismétlődés esetében a bűnös úra száz botítást kap és azonkívül 3000 Li távolságra (egy Li = 633 méter) száműzetik. Kártyázók leleplezéséért a följelentők és rendőrök nagy jutalomban részesülnek“.

Kiss szerencséseje Nagy!

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték II. oszt. huzása már jövő héten **17, 18 és 19-én** lesz.

A II. osztálytól kezdődőleg a következő főbb nyeremények sorsoltatnak ki:

A legnagyobb nyeremény **1,000.000** (Egy millió korona)
szerencsés esetben

		korona
1	jutalomdíj	600000
1	nyeremény	400000
1	"	200000
2	" 100000	200000
2	" 90000	180000
2	" 80000	160000
2	" 70000	140000
1	" 60000	60000
1	" 50000	50000
3	" 40000	120000
3	" 30000	90000
6	" 25000	150000
3	" 20000	160000
12	" 15000	180000
43	" 10000	430000
60	" 5000	300000
22	" 3000	66000
471	" 2000	942000
955	" 1000	955000
1625	" 500	812500
130	" 300	39000
39675	" 200	7935000
5325	" 170	905250
5325	" 130	692250
4825	" 80	386000
58.500	nyeremény és jutalomdíj	kor. 16.153.000

Hivatalos árak (új vevők számára):

Egész sorsjegy 32.— kor.		Negyed sorsjegy 3.— kor.
Fél „ 16.— „		Nyolcad „ 4.— „

Kiss Károly és Tsa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték fő-elárusítója

Fióküzlet: VII., Erzsébet-körut 22. Központ: IV., Kossuth Lajos-u. 13. Fióküzlet: VI., Váci-körut 5. sz.

Kiss szerencséseje Nagy!

E hirdetés rovatban minden szd egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szd egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 236

Megszületett

a véletlen, mely temetője lett boldogságnak. Nem teszek szemrehányást, bár erősen megingott. Mert mégis csak szivtelen volt eljárásod abban a modorban, mint vélem eljártál. De értem eljárásod, hisz hiu és bohó ábránd volt reménykedni, hogy egy nő szívet igaz es önzetlen szeretettel magához tudják lánczolni. Kiábrándultam! Iáj szívem, hogy életem legszebb reményéről Téged szeretneim; le kell mondanom. Megkísértem és megadással viselem az élet terheit, mely kötelességeket ró reám, melyek elől menekülni gyávaság volna. Ezen kötelesség és abból származó küzdelem létezt fogják nekem a követő kietlen életet, civiseltetővé tenni. Te pedig kérlek, felelj és bocsásd meg a multat, melyből nem az íáj nekem mi elmaradt, de az ami megtörtént és leszedte szeméről a hályogot. Isten veled édes, engedd meg, hogy ezentul is imámba foglalva az Eg áldását kérem rád.

Kolozsvári

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazással. A vizsga sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Változójából speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakisintézős vizsga sikere utáni igen kedvező díjazás. Al. Level-beli érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Polgári

iskola bármely két osztályát 28 forintért készíti elő Kovács-féle tanuló-otthon. Nagymező-utca 21. Egyenkint tanítás. (Hölgyek is) 27508

Kereskedősegédek,

könyvelők, iroda- és rak-társzemélyzet, mezőgazdasági és ipari személyzet biztos sikerrel pályáznak a Magyar pályázati értesítő és munkaközvetítőben megjelent hirdetésekre. Egyes szám ára 40 fillér. Kiadóhivatal: Csáky-u. 4.

Érdekes

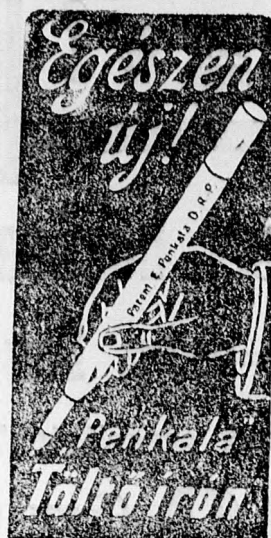
könyvek és fényképek
Izléses, elragadó stereoskopokat és levelezőlapokat szállít

FRIEDRICH MÜCEE

photo-technikai Intézet
Weissensee - Berlin.
Katalogus zárt borítékban 40 fillér bélyeg ellenében.

Állást

mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Szabadalmazva minden kultúrállamban.
Rendkívül érdekes újdonság.
Utólaghatetlen vékony grafit másoló, vagy színes betét, úgy, hogy hegyezés felesleges.
Hegye nem törül.
Kemény rugyántáblából készült. Egyszerű szerűz 1-20 K., dupla, két színben író 2-40 K.
A Jndekul rendelvény alkalmassá teszi az írást a 6 kor. és 9 kor. 60 fillér. Minden jobb papírrészletben kapható, a hol nincs, oda mintát küldj.
Edm. MOSTER et Co. gyáros, Zágráb.
Köpes árjegyzék ingyen! Gyári raktár: Tolsch Izidor-utca, Bpest, V., Király-u. 34.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap-és államtudományi vizsgákra (egyész tárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államtudományi vizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium; Budapest, VI., Róssa-utca 44. III; 8

Zálogcédelulákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brillantokért többet fizetnek, mint utonnan kerültek. SIEGEB JARAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Építkezéseket

Gyárak lakóházak tervezését, felépítést, átalakítást bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feltételek díjazására felépít. Építési tanácsokkal szolgál. Szorsod építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71 723

Modern urasági butorok

alkalmi vétel és eladás
háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09

Egy pianó

Stingel-féle mestergyártmány keveset használt eladó; Andrassy-ut 79. II. 22.

Házak,

villák, tokok, gyáriraktárak, gyárépületek a főváros minden részéből eladásra vagy kibérlésre előjegyzésben. Huszár Budapest, V., Gresham-palota. Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Uzletvételt

és átadást minden irányban ingyen közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levéltel. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Vigyázzon,

ha meghívót és vásároljon valódi Réthy-féle csukorkát 60 fillérért. 721p

Polgári iskolai

redlikolai, gymnaziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. Tanár Budapest, Thököly-utca 1. em 3 ajtó. 26814

Bőrszékípar

bőrszáltozás és bőrfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus lekolaepl-letben. Nagy raktár valódi bőrszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Esemélt szék átalkítása bőrszékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Csemegealma

tartóságáról és kitűnő minőségéről hírneves aranyra-nett, kalvli, törökbalint, pomik, és szerziske fajokból válogatott, egészséges példányokat, vegyesen ötkitős ládával postakosárral 3, huszonöt kitős ládával 13, ötven kitős ládával 25, száz kitős ládával 48 koronáért. Nemefajta vajonkörtét, avagy szagos császárkörtét 5 koronáért ötkitős postakosárként utánvétellel, bérmentetlennel, díjtalanul, gondosan, fagymentesen csomagolva szállít Mihályovits György, Monor. 27440

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon bór-olajok, gyönyörű tükrök, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Páldos B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

A Schnitzer-féle

TEÁT

kiváló izo és kiadóságával fogva a legjobb családokban. Internátusokban, szanatóriumokban stb. minden más tea fölé helyeznek.

Schnitzer Mór

orosz, ceiloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagyban behozatla
Epost, VI., Váci-körút 9.
Főkönyvek: Y. Váci-körút 80.

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest.

Parkegyár

Gyöngyöson ajánlja gyártmányait.

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindenféle berhelyiséget gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérletiség közveitő csak V. Gresham-palota Merleg-utca 2. sz. Telefona 81-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter a 7.50, 4 liter K 9. - bérmentve. FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesm. 26973

Polgári árak!

Pontos kiszámítás! Kitűnő ezadás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János angol uri szabóterem BUDAPEST, Andrassy-ut 58. I. em. Állandó vállalkozás a legdivatosabb angol és bel-földi szövetekből.

Pénzkölcsönt

magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsabban ingatlannal, bekebelezésre, félévi utólagos 6 százalékos kamatra, bármilyen kölcsönért tessék hozzám fordulni. Tarácsky Ferenc, Rottenbiller-utca 5/b. Válaszbélyeg. 27428

A Fakogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Veresáfonyabefőtt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúrcs 6.- Kb. rona FELKA, KONZERVGYAR Felka, Szepesm. 26972

Festményeket

addig ne vegyen, a míg kiállításomat kiváló művészekkel meg nem nézte, mert tölem meg- lepő olcsó árban vásárolhat!

részletfizetésre is!

VIRANY GYULA

Andrassy-ut 38. sz.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rőzagy --- --- 45.- írt
Vaságy matraccsal 8.50
Gyermekágy --- --- 11.50
Sodronyágy-betét 3.50
Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám.
TELEFON 67-01.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Könyves megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47, 26703

Pénzt butorra

zongorára, varrogép, ke-rekpar, könyvek, kocsik, automobile currens-árura feltűnő olcsón be-vektároz. Már beraktá- rozott tárgyakat mag- sabb előleg nyújtással kiváltunk. Tauszik és Társa Gyár-utca 21. Telefon 83-97.

Szepességi csemegek

BARTA-féle veresáfonya befőtt, málna, szamóca-, ezipkebogyóist, gomba- és huskonser-veket, pastétomokat stb. a FELKAI KONZERVGYAR Felka, Szepesmegye. Kerjón árjegyzéket.

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kö- műves és kőfaragó vizsgá- hoz biztos sikerrel. Szer- rény díjazás mellett el- fogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és sta- tiszikai számításokat. Vagi Iósszfi műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross- tér 17. 27225

Gallérok, kezelők,

legszebben tisztítottak. Hattenberger Béla gőzmo- ógyárában Kassa.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ- lak és újak ol- csón kaphatók!

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót körút közelében.

Erdélyi

csemegealma ötkitős posta- kosárral 2 korona 40 fillér. Jeney Atilla földbírtó kornál. Pokakorosztue, Marostorda- megye.

BUTOR

Alkalmi vételi Butorvásárlók figyel- mébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédlő- és uriszob- bák, valamint egyes butordarabok, osodála- tos olcsón, minden el- fogadható áron kaphatók.
PECHNER N. butor - nagykereskedő Király-u 23. sz udvarban. TELEFON 38-71.

Csemegezőllöt

legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakosárként 4 koronáért, valamint sa- ját méhészetéből garan- tált liszta szimmetet 5 kilós bádögödönökben 7 kor- onáért szállít Rottmann Hermin Kiskunhalasán.

Stenográfia.

Ingyenes, magyar né- met gyorsírási és gép- írási tanfolyamok kez- dődnek december havában a főváros legnagyobb és lekedveltebb szakiskolájá- ban a «Stenográfia» Orsz. Gabelsberger Gyorsíró és Gépióiskolában, Kereske- delmi szakintartógyak; Sok- szorosított kurzusok, Jelent- kezés egész nap!

VI. ker., Váci-körút 33. s am.

18 forintól

mérték után készítek a legel- ganságban fértő öltönyt, töl- kabátot, felöltőt, francza, angol és hazai szövetekből, 28 forintól szalon. Ferencz József, frakk és sa- ketöltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Buda- pesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezési számban- kal nagy mintagyűjtemény- nyel vidékre is küldjük.

Grossmann B. és Társa

Budapest, Nagydíófa-utca 3.

Zálogcédelulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüs- töt, gyöngyöket és ékszere- ket legmagasabb árban ve- sznek. Brillantokért többet fizetnek, mint utonnan kerül- tek. SCHILLER IZIDOR, Sip- ritca 8. 26316

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt ezü- tgyegek, kényserítő körül- mények miatt eladók! Ma- hagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyveslámpá- nyel, olajfeszítők 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámp- pák, 3 ágy villany 14 frt, Árverési butoreladás. Dob- utca és Holló-utczal sa- roklpince. 26616

Eladó

Somogy megyében balaton- hoz 20 percznyire, a köz- ség legszebb helyén fekvő 5 szobás uri lakás, mellé- képilettekkel, szép gyil- műléssel és 2 hold bel- sőséggel, valamint az eh- hez tartozó 20 hold prima szántófölddel együtt, mely- ből 2 hold szőlővel van beültetve 30,000 koronáért. Értekezni lehet a szántódi vendéglősnél.

Finom

ősi juhtúrót 5 kg. bödbőn 6 koronáért bérmentve. Svájci téglasajt kilója 1.60 fill.-ért szállít közvetlen a Felső Magyarországi hegyi juhtúrógyár, Nagyszabos, Gömörmegye.

Ki a YES-OUI-SI

ezim lapot megrendeli, jászva minden megérőltetés nélkül az onálban az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul- hatja. Előfizetési ár negyven- ként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és ma- tativánszámokat küld a kiadó- hivatal, Budapest, Andrassy- u. 97. szám.